

Hoofdstuk 7

Hoofdstuk 7: Mantië en magie (II)	3
7.1. Mantië.....	3
Een ruimere context	3
7.1.1. Telepathie	3
Een directe ervaring	3
Graden van intensiteit	4
Een pasgeboren kind	4
7.1.2. Synchronisch en diachronisch	5
Een naschouw.....	5
Ik ben daar waar mijn hart is.	5
Over de grenzen van tijd en ruimte	6
7.2. Magie: kenmerken	6
7.2.1. Het gelijke zoekt het gelijke	6
Similia similibus.....	6
Gegeven, gevraagd, oplossing.....	7
Het medicijn... of het voorschrift	7
7.2.2. Een kwantitatieve vermeerdering	8
En een kwalitatieve sprong	8
Kwantiteit en kwaliteit bij magisch werk.....	8
7.2.3. Een geconcentreerde gedachte	9
Een lichtende bol.....	9
Een cirkel zien met de geest.	9
7.2.4. Een gedachte beweegt zich vrij.	10
Een vrije bewustzijnsinhoud	10
Zich een monnik visualiseren.....	10
Philip: een ingebeeld personage.....	11
Een eendrachtige groep mensen.....	12
Een jubileum	12
7.3. Magische suggestie.....	14
Een suggestie in beelden	14
De term ‘niet’	14
Een onbewuste suggestie.....	15
7.3.1. Hypnotische suggestie.....	15
Een stroom van energie	15
Een occulte aanval.....	16
Een afschuwelijke ervaring	16
Een beschadigde aura	16
Een concertzangeres	17
7.3.2. Suggestie tijdens de slaap.....	18
Een spoedig herstel	18
7.3.3. Telepathische suggestie.....	19
Telepathie	19
De aandacht op iemand richten.	19
Een unieke en kenmerkende aura.....	20
Een diepe liefde.....	20
We verbeelden ons bij iemand te ‘zijn’	21
Ik visualiseerde een hospitaalbezoek.	21

Een partituur.....	22
Ik zal u in mijn astrale lichaam bezoeken.	22
Ik meende zachtjes te knippen.	23
We zijn waar we ons denken.....	23
Bilocatie	24
Zich met iemand identificeren.....	25
Het gelijke zoekt het gelijke.....	26
Een demonisch trekje	27
Bewustzijnsinhouden overhevelen.	27
7.4. Zwarte magie	28
7.4.1. Een wraakdemon	28
Afgunst.....	28
Vervuld van afgrijzen.....	29
Het is beter onrecht te ondergaan dan onrecht te begaan.....	30
De morele taboes der religies	30
Fijnstoffelijke schildwachten	32
7.4.2. Hexe Petra	32
En van ganser harte wens ik je alle kwaad toe.....	32
Ik wreek mij.	33
Seks	34
7.4.3. Het toverei	35
Een zigeunerin.....	35
Een diepgaande wroeging	35
Een bevreedende droom.....	35
7.4.4. Repercussie of weerslag	36
7.4.5. Larvae.....	37
Een ondefinieerbaar onbehagen	37
“Het zijn larvae”.....	37
Een baby als slachtoffer	38
De weerbots.....	38
7.4.6. Een tegenlotsworop	38
Wat opvalt :	39
7.5. Fetisjisme.....	39
7.5.1. Een helende fetisj	40
Een fetisj maken.	40
In stille concentratie	40
Het onheil afwentelen	41
Een Bedoeïen eet het voorschrift op.	42
7.5.2. Een schadelijke fetisj.....	42
Een magische moordpoging	42
De geparfumeerde papaverkoppen.....	43
Een juweel.....	45
Een egregoor	45
7.5.3. Een getuigenis	45
Een anoniem iemand vertelt.....	45
Ik kon niets meer bewegen.....	46
Het ging om de chakra's.	47
Het occulte statuut.....	47
Een levenskracht die onheil veroorzaakt.....	48
De armzalige Makolopembe gaf zichzelf de schuld.	49

7.6. Een religieuze magie, of een magische religie	51
7.7. Mantië en magie II: samengevat.....	51
Referenties hoofdstuk 7	53

Hoofdstuk 7: Mantië en magie (II)

7.1. Mantië

Een ruimere context

In het vierde hoofdstuk kwamen mantië en magie al ter sprake. Er werd met betrekking tot de mantië ingegaan op een vorm van paranormaal zien en horen, waarbij de hypothese gesteld werd dat het om het wichelend aanvoelen van fijne stof gaat. Ook hebben we een vorm van eidetisch ‘zien’ vermeld, die gebruik maakt van de verbeelding. Beelden dringen zich hierbij aan de ziener of zienster op, en wel als onthulling, apocalyptiek, van een veeleer verborgen werkelijkheid.

Beperkt het paranormaal waarnemen zich tot het wichelend aanvoelen van de fijne stof waardoor men informatie verkrijgt, het paranormaal handelen gaat heel wat verder. Een magiër vormt de fijne stof om. Dit laatste maakt juist de kern van magie uit: het manipuleren, het omvormen van die fijne stof, eventueel tot dit zijn effect heeft in de materiële wereld. Daarom moet een magiër over heel wat van die fijne energie kunnen beschikken. Zijn fijnstoffelijke arbeid moet zich, min of meer geleidelijk, doorzetten tot er een tastbaar resultaat in de grove stof bereikt wordt.

In het vierde hoofdstuk werden al enkele vormen van magische suggestie vermeld (4.3.1.): Taverner ‘verplichtte’ een dame zijn geraniums te plukken. Goethe ‘dwong’ zijn verloofde naar hem te komen, Haichs man ‘trok’ via een energiestroom die uit zijn maagstreek leek te komen, haar arm in een bepaalde richting en Vaughn “trok de meisjes gewoon naar zich toe”. We haalden eveneens enkele steekproeven aan van magische experimenten: het hart van een kikker doen stoppen, een kompasnaald en een cursor bewegen, een tak breken en een doorn weghalen via gedachteconcentratie. Ook verwezen we naar enkele medische ingrepen: een hartoperatie en een ‘pokto’ die zijn macht toont. Ten slotte hebben we een aantal getuigenissen gegeven over het magisch beïnvloeden van het weer.

Na in het vijfde hoofdstuk ook iets gezegd te hebben over occulte inwijdingen, en in het daarop volgende hoofdstuk het thema ‘uittredingen’ ter sprake te hebben gebracht, kunnen we, nu met inbegrip hiervan, de beide onderwerpen, mantië en magie in een ruimere context terug ter sprake brengen. Ze zijn voor ons thema, de homo religiosus, niet zonder belang. Een religie die de fijnstoffelijke krachtwerkingen benadrukt, maakt in wezen gebruik van dezelfde principes bij haar erediësten, rituelen en inwijdingen, als hier zullen beschreven worden. Zij wil magische middelen aanwenden om de mens bij te staan en te helpen bij zijn verdere evolutie. Een vorm van zwarte magie zal net het omgekeerde nastreven en een mens trachten schade toe te brengen.

7.1.1. Telepathie

Een directe ervaring

De term ‘telepathie’ komt van het Griekse ‘tele’, ‘op afstand’, en, ‘pathos’, ‘ontvankelijkheid’. Het heeft betrekking op het vermogen om gedachten en gevoelens, kortom bewustzijnsinhouden rechtsreeks over te brengen. Zo de moeder die ‘s nachts wakker schiet en vaststelt dat haar kind ademnood heeft (4.2.1.). In het vorige hoofdstuk hebben we eveneens een paar voorbeelden van telepathie vermeld (6.2.1.): een paranormaal begaafde

artieste vertelde er dat zij een voorschouw ‘zag’ van een lijkstoet die later tot in de details zo plaats vond. Ook de moeder van het paranormaal begaafde kind voorzag de crematie van een vriend die bij een verkeersongeval om het leven kwam. En Grant schreef dat ze als kind de dood van de huisarts één dag ervoor waarnam en hem om die nakende overgang ook nog geluk wenste.

J. Bois, *La télépathie*, in *Les Etrennes merveilleuses*¹, (De prachtige giften) zegt dat telepathie zich direct toont, voorafgaand aan iedere duiding. Het verschijnsel doet zich zowel in een sceptisch als in een gelovig midden voor en heeft dus niets met mogelijke religieuze vooropstellingen te maken. Bois betracht met andere woorden een fenomenologische wezensbeschrijving. Hij wil het fenomeen laten zijn wat het is, voorafgaand aan iedere interpretatie ervan. Telepathie is dus een soort van waarneming die echter de grenzen van de normale waarneming overschrijdt. Nu eens ‘hoort’ men de stem van een vriend “die er niet is”. Dan weer ‘ziet’ men op afstand een gebeurtenis, of men voelt de stemming van iemand die op dat ogenblik niet aanwezig is.

Graden van intensiteit

Geven we nog twee voorbeelden van een telepathische waarneming die we ontleen aan J. Feldmann, *Occulte verschijnselen*². Hij noteert: “Een dergelijk geval van een doodsmelding, en wel op het ogenblik van sterven, werd mij door één van mijn studenten meegedeeld: “De 26ste september 1914 sneuvelde mijn oom, de broer van mijn moeder. In die nacht, dus van de 25ste op de 26ste, rond 2 uur, zag mijn moeder (opm.: in een droom), hoe haar broer naar haar toekwam en haar als afscheid een hand gaf. Dan ging hij de kamer uit en mijn moeder hoorde de deur dichtslaan. Bij het ontwaken voelde zij zich erg neerslachtig. Toen vader haar naar de reden vroeg, antwoordde zij: “ik geloof, dat mijn broer Jozef iets is overkomen. Hij is zwaar gewond of gesneuveld”. Zij vertelde vervolgens, hoe hij haar was verschenen en afscheid genomen had. Vader trachtte haar gerust te stellen, doch zij bleef bij haar mening. Ongeveer veertien dagen later kwam het bericht, dat haar broer in de nacht van 25 op 26 september bij een gevecht was gesneuveld.”

Eenzelfde geval, waarbij eveneens de stervende verschijnt, doch nu aan iemand in wakende toestand, werd mij meegedeeld door mevrouw B.. Haar zoon Jozef sneuvelde op 15de augustus 1915 ten gevolge van de ontploffing van een mijn. Toen zijn moeder op de middag van die dag, tussen 5 en 6 uur, de koeien melkte en juist naar de laatste koe wilde gaan, zag zij, in het stro op de grond, haar zoon in soldatenkleren liggen. Zijn hoofd hing op zijn linkerschouder, zijn voeten lagen voor haar emmer. Zij riep: “Jozef! Jozef!” Op hetzelfde ogenblik verdween hij. Zijn moeder zei onmiddellijk tegen de huisgenoten: “ Jozef is dood. De hele dag heb ik al aan hem gedacht.” Later schreef een kameraad, dat Jozef op die middag omstreeks 5 uur was gevallen en dat hij de gehele middag van thuis had gesproken. De vrouw vertelde bovendien dat haar zoon haar bij zijn pinksterverlof had beloofd, in ieder geval te zullen schrijven, onverschillig of het goed of slecht met hem zou zijn.

Merken we nog op: de moeder zag haar zoon toen zij in ‘wakende toestand’ was. Het kan zijn dat de moeder bijzonder sensitief was en daardoor de schim van haar zoon opmerkte, het kan ook zijn dat de zoon voldoende magisch begaafd was om tot een zekere graad van materialisatie te komen. Of beide factoren kunnen samen een rol gespeeld hebben in het leggen van het contact.

Een pasgeboren kind

Elisabeth Haich, *Inwijding*³, vertelt. Ik was vijftien, toen ik in een droom in staat was de toekomst te zien. Ik droomde dat ik in de badkamer van mijn ouders een jongeman zag, die probeerde een pasgeboren kind, dat er helemaal blauw uitzag alsof het gestikt was, weer tot

leven te brengen. Het kind ademde niet. De dokter hield het afwisselend onder ijskoud en warm water. Toen zwaaide hij het met het hoofdje omlaag heen en weer, totdat het kind eindelijk een schreeuw liet horen en allen opgelucht waren. Vader zonk op de knieën neer, zijn hoofd op de rand van het bed waar moeder lag en begon te snikken, zoals ik deze sterke man mijn leven lang nooit had zien doen. Moeder zag heel bleek, maar lachte hem vol tederheid toe, zoals we dat zo goed van haar kenden.

Een maand of zes daarna voelde moeder zich erg onwel. De internist gaf haar de raad naar een beroemde gynaecoloog te gaan. Deze zei na het onderzoek: 'Ik wens u geluk! Het einde van de grote ziekte zal een doop zijn', en toen lachte hij gemoedelijk. Moeder kwam wanhopig thuis. Ze was al negenendertig - maar wat later werd ze rustiger en zes maanden nadien, in de zomer, precies een jaar na mijn droom, diende de baby zich aan. Een jonge arts, die al naam had gemaakt door zijn kunde, zou op raad van de professor de geboorte leiden. Het kind was bijna gestikt bij de geboorte. Het duurde twintig minuten, voordat het begon te ademen. Mijn vader was door de langdurige spanning zo uitgeput, dat hij, toen het gevaar voorbij was, naast het bed waar moeder lag, op zijn knieën viel en die grote man snikte als een kind.

Dergelijke getuigenissen vindt men in vele varianten in zowat alle literatuur over dit onderwerp.

7.1.2. Synchronisch en diachronisch

Telepathische verschijnselen kunnen zich synchronisch, gelijktijdig met het gebeuren vertonen, of diachronisch, gespreid in de tijd ervoor (voorschouw) of erna (naschouw). De moeder stelt de ademnood van het kind vast op het ogenblik zelf, synchroon. Dit was ook het geval voor de getuigenissen die Feldmann hierboven beschreef en het anonieme getuigenis die we hebben vermeld in het hoofdstuk over uittredingen (6.2.3.). De artieste en Grant 'zagen' een begrafenis vooraleer ze plaats vond, diachronisch. Ook het getuigenis van Croiset in verband met zijn stoelenproeven, of van Hurkos met het kruikje in terracotta (4.2.1.) waren in de tijd gespreid. Croiset voorzag een werkelijkheid die zich nog moest voordoen (voorschouw), Hurkos keek naar het verleden (naschouw).

Een naschouw

Zulke waarnemingen vertonen verder ook graden van intensiteit. Ze kunnen zich bijzonder sterk, of eerder zwak aandienen. Zo getuigt iemand dat hij, toen hij voor het eerst een bepaalde medemens ontmoette, onmiddellijk een hevige emotionele schok door zijn hele lichaam voelde gaan. Tegelijkertijd drongen er zich beelden aan hem op. Hij 'zag' zichzelf, samen met die persoon, maar nu in een heel andere cultuur gesitueerd: in het oude Rome. Beiden behoorden toen tot hetzelfde gezin. Hun verhouding was die van een vader en een dochter. Men kan zich afvragen wat de werkelijkheidswaarde van zulk een ervaring is. Want een ervaring, zo stelt degene die het onderging, is het. Zij die de reïncarnatieleer als een ernstige hypothese nemen, zullen wellicht een verklaring in die richting zoeken. Anderen redeneren dit weg als een fantasierijke en emotionele inbeelding.

Ik ben daar waar mijn hart is.

Op de vraag hoe telepathie op zich mogelijk is, haalt J. Bois, *La télépathie*, in: *Les Etrennes merveilleuses*⁴, (De prachtige giften) een mystieke tekst uit de XV-de eeuw aan: de "Imitatio Christi" of "Over de navolging van Christus". Deze wordt toegeschreven aan onder meer Thomas a Kempis (1380/1472) een middeleeuws mysticus. Dit werk werd talloze malen herdrukt en was na de Bijbel het meest gelezen boek der late middeleeuwen. Thomas stelt hierin: "Ik ben daar waar mijn hart is". Het 'hart' hier als het telepathisch

waarnemingsvermogen, houdt inderdaad geen rekening met de grenzen van tijd en ruimte. Zo kan men zich nog steeds verheugen om een vroegere gebeurtenis, bijna alsof ze opnieuw plaats vindt, en men kan eveneens vol verlangen uitkijken naar een speciale dag die nog moet komen. Men kan zich indenken dat men tot een gezelschap of een vriendenkring behoort, en mee van hun plezier geniet, hoewel die vrienden op dat ogenblik kilometers verwijderd zijn. Men kan ook betreuren dat men niet in dat gezelschap is. Ook dan is men er in gedachten met het ‘hart’ bij, zij het eventueel een droevig hart. Herinneren we ons dat onder meer Kant (3.2.) stelde dat onze wetenschappelijke geest wel klaar vat wat zich binnen tijd en ruimte toont, doch de fenomenen zoals zij zich daarboven of daarbuiten situeren, zijn voor Kant ontoegankelijk. Aan deze beperking stoort onder meer Thomas zich dus niet.

Over de grenzen van tijd en ruimte

Ook de voorbeelden van telepathie hierboven gegeven, overtreffen de grenzen van tijd en ruimte. In de wetenschap geldt dat niets zich vlugger voortbeweegt dan het licht. De paranormologie stelt echter dat de gedachte een oneindige snelheid heeft. Denk ik zo bijvoorbeeld aan de planeet Mars, dan ben ik met mijn bewustzijn bij de planeet zelf. Mijn aandacht ‘is’ bij dat hemellichaam. Iets energetisch, iets fijnstoffelijks van mij bevindt zich dan bij de rode planeet. Dat dit zo is, blijkt uit het feit dat sterrenkundigen de telescoop aanwenden om die verre aanwezigheid aan te scherpen. Hoe zouden zij de telescoop nemen en hem op het door hen bedoelde object richten, indien zij niet al voordien op een manier bij dat object zelf waren, op een niet-telescopische wijze? Dergelijke omvang van onze aanwezigheid “bij de dingen” waar ze ook in het geheel van de werkelijkheid zijn, is een noodzakelijke voorwaarde van telepathie. Zo is de moeder voortdurend met haar kind begaan. Daarom ook is zij het die de ademnood van haar baby ervaart. Iemand die het kind nauwelijks kent of er zich niet mee verbonden voelt, ervaart dit niet.

In de Bijbel verwijzen heel wat profeten naar gebeurtenissen in de toekomst, onder meer waar zij na de zondeval een verlosser aankondigen. Zo voorspelt *Micheas 5,1* dat de verlosser in Betlehem zal geboren worden. Ook in *Daniël 7,13* lezen we dat deze profeet in een visioen iemand zag aankomen die op een ‘Mensenzoon’ leek. Zoals bekend paste Jezus deze naam toe op Zichzelf. De evangeliën vermelden twaalf maal dat Jezus voorkennis had van dingen die gingen gebeuren (1.4.4.).

7.2. Magie: kenmerken

7.2.1. Het gelijke zoekt het gelijke

Similia similibus

Deze Latijnse uitdrukking kwam al ter sprake (6.3.) en stelt dat het gelijke het gelijke aantrekt. We hebben vermeld dat een magiër een bepaald proces slechts kan meester worden nadat hij het zelf eerst heeft overgedaan. We verwezen naar ‘Sainte Foy’, een dame die gedurende haar leven aan een vorm van schizofrenie leed, en nu de beschermheilige is tegen allerlei krankzinnigheden. Ook sjamanen weten dat zij een ziekte slechts meester zijn na ze zelf minstens op een minimale wijze te hebben doorgemaakt. Dat het gelijke het gelijke kent, wordt bijvoorbeeld in de natuurkunde geïllustreerd door het feit dat een stemvork, eens aangeslagen, pianosnaren met eenzelfde frequentie spontaan doet meetrillen.

Ook de homeopathie kent op haar wijze het “similia similibus”. Gezonde mensen die minieme dosis van iets innemen, vertonen symptomen die men terugvindt bij zieken. Juist die doses bezitten genezende waarde. Het gelijkenisaxioma ligt ook ten grondslag aan de vaccinatietherapie van de Engelsman Edward Jenner (1749/1823). Hij entte een kleine hoeveelheid besmettelijk vocht, dat hij uit de wonden van zieke koeien (cowpox) haalde, in

de huid van mensen in. De dosering is zo dat zij onvoldoende is om de pokken te verwekken maar toch voldoende genoeg om het organisme toe te laten antistoffen te ontwikkelen

Gegeven, gevraagd, oplossing

Gelijkenis, maar ook samenhang spelen in magie een grote rol. G. Welter, *Les croyances primitives et leurs survivances*⁵, geeft hiervan een aantal voorbeelden. Een vrouw die onvruchtbaar is, ontleent de kledij van een moeder en maakt zich een houten beeldje van een baby dat zij “de borst geeft”. Zij gelooft dat dit de vruchtbaarheid bevordert. De kledij van de moeder hangt met die moeder samen en deelt in haar vruchtbaarheid. Als de onvruchtbare vrouw die kledij draagt, deelt ze ook in die vruchtbaarheid. Er is samenhang. Verwijzen we naar *Ezechiël 4:15vv.* (1.3.): “Wanneer de priesters naar het volk gaan, zullen zij de kledij waarin zij gewijde handelingen uitvoerden, afleggen en meteen andere kleren aandoen. Zoniet heiligen zij het volk”. Men ziet de gelijkenis in beide voorbeelden.

Op het Russische platteland brachten pas gehuwden hun eerste nacht door in de nabijheid van hun vee. Men gelooft dat hun liefdesspel de vruchtbaarheid van de dieren bevordert. Op Java plegen boer en boerin, wanneer de rijstvelden bloeien, ‘s nachts liefdespel in het rijstveld. Hun axiomatiek stelt dat het inspirerend werkt op de geesten die de vruchtbaarheid van planten en dieren beheersen. Het is een vorm van retoriek door het voordoen van wat gevraagd wordt. Men kan het ook als een positief denken beschouwen. Ofschoon moeilijk te begrijpen voor een nominalistisch ingesteld mens, toch redeneert men in deze voorbeelden rationeel. Het gegeven is: mensen, dieren en planten. Het gevraagde is vruchtbaarheid. De oplossing wordt bereikt door een ritus. Men merkt dat deze vormen van magie ingaan op alledaagse situaties en dicht bij de mensen staan. We zagen dit ook al in de santeria (3.3.1.) en macumba (3.3.2.), maar eveneens in *Lucas 8:43vv.*, bij de vrouw die al twaalf jaar aan bloedvloeiingen leed en door Jezus genezen werd (1.4.3.).

Het medicijn... of het voorschrift

Het volgende verhaal illustreert de gelijkenis en de samenhang in magisch denken. J. Gabet et E. Huc, *Souvenirs d'un voyage dans la Tartarie, Le Thibet et la Chine pendant les années 1844, 1845 en 1846*⁶ (Herinneringen aan een reis naar Tartary, Thibet en China tijdens de jaren 1844, 1845 in 1846), (4.3.3.) vertellen over de geneespraktijken die er toen werden toegepast. We citeren. “De lama is tegelijk dokter en apotheker. De minerale scheikunde komt niet te pas bij de samenstelling van de medicijnen die hij gebruikt. De geneesmiddelen bestaan uit fijn gewreven plantaardige bestanddelen of kruiden. Men laat deze in water weken en kneedt ze dan tot pillen. Raakt de meegebrachte voorraad pillen op, dan weet de lamageneesheer wel raad. Hij schrijft op een snippertje papier met Tibetaanse letters de naam van het geneesmiddel, bevochtigt het met speeksel en rolt het tot een balletje. De zieke slikt deze balletjes met evenveel vertrouwen in als waren het echte pillen. Ofwel het geneesmiddel inslikken ofwel de naam ervan op een papiertje, dat komt op hetzelfde neer, zo zeggen de Tataren”. Tot zover dit uittreksel.

In de opvatting der Tataren verwijzen zowel de pillen als de naam naar dezelfde werkelijkheid: de helende energie die hierdoor gecontacteerd wordt. Men merkt via de gelijkenis van de naam, de samenhang. De naam vertegenwoordigt de helende energieën en roept ze ook op. Het doet ons enigszins denken aan de platonische ideeënleer. Het snippertje papier, opgerold tot een balletje, bevat niet alleen de naam van het helende kruid, maar ook het speeksel van de lama. Het geneesmiddel is dan ook drager van een dubbele occulte energie: enerzijds de energie die in het kruid zelf aanwezig is en anderzijds die van de arts zelf. Via zijn speeksel investeert hij een deel van zijn eigen fijnstoffelijke levenskracht. Ook

Jezus gebruikte speeksel, als drager van zijn energie, bij de genezing van de blindgeborene. We komen er dadelijk op terug.

Tot zover een eerste kenmerk van magie: het gelijke dat het gelijke zoekt.

7.2.2. Een kwantitatieve vermeerdering...

En een kwalitatieve sprong

We schreven dat magie te maken heeft met het manipuleren van de fijne stof. Gaan we hier dieper op in. Beginnen we met volgende uitspraak: “Iedere kwantitatieve vermeerdering of vermindering leidt tot een kwalitatieve sprong”. Lichten we ze toe met een paar voorbeelden. Denken we aan een weegschaal. Men kan aan één zijde gewicht blijven toevoegen en merken dat er een hele tijd schijnbaar niets gebeurt, om even later vast te stellen dat de weegschaal plots overslaat. De voortdurende gewichtstoename, de kwantitatieve vermeerdering, leidt tot de kwalitatieve sprong, tot het overslaan van de weegschaal. Of nog: een blok ijs blijft bij stijgende temperatuur nog steeds ijs, tot de grens van 0°C is bereikt. Dan begint het te smelten. Verwarmen we het smeltwater vervolgens tot 100°C dan, en pas dan, begint het water te koken. Men merkt de geleidelijk (kwantitatieve) toename van de temperatuur, en de (kwalitatieve) sprong die volgt: het ijs wordt water, water wordt damp.

Of nog: een raket zal bij een bepaalde snelheid in een baan rond de aarde blijven draaien. Wordt die snelheid iets kleiner, dan ‘valt’ ze geleidelijk naar de aarde terug. Is die snelheid iets te groot, dan ontsnapt de raket aan de aantrekking van onze blauwe planeet en schiet ze verder de ruimte in. Een dergelijke omslag van kwantiteit naar kwaliteit treffen we ook in magie aan.

Kwantiteit en kwaliteit bij magisch werk

Bij de genezing van de blindgeborene (*Marcus 8/22-25*) doet Jezus welbepaalde magische, krachtgeladen handelingen (3.4.). Marcus schrijft: “Jezus nam de blinde bij de hand en bracht hem buiten het dorp. Hij deed wat speeksel op zijn ogen, legde er zijn handen op en vroeg: “Ziet u iets?” De blinde begon weer te zien en zei: “Ik zie mensen, het zijn net bomen, maar ze lopen rond.” Daarna legde Jezus weer zijn handen op de ogen van de blinde. Deze sperde zijn ogen open en genas; hij zag alles nu heel helder”.

Merken we op: wanneer de blindgeborene bij zijn genezingsproces de mensen ziet, “net als bomen” weet Jezus dat (de kwalitatieve sprong tot) de genezing nog niet ten volle bereikt is, en dus zet Hij het genezingsproces (de kwantitatieve vermeerdering) verder. Hij voegt nog meer fijnstoffelijke energie toe door de blinde de handen op te leggen, en dit tot deze zegt dat hij nu “alles heel helder” ziet.

Verwijzen we als illustratie van zulk een magisch proces eveneens naar *2 Kon.4:32/37*. (3.4.) waar de profeet Eliseüs (Elisa) het overleden kind terug tot leven brengt. “Hij bad tot Jahweh, legde zich languit op het dode kind, oog op oog, mond op mond, handen op de handen van de jongen. Zo bleef hij over hem heen gekromd totdat diens vlees warm kreeg. Daarna liep hij over en weer in de woning. Kromde zich opnieuw over de knaap, tot zeven keer toe. De ziel van het kind kwam terug, het herleefde”. Het mag duidelijk zijn dat doorheen deze handelingen telkens fijnstoffelijke levenskracht, ‘heiligheid’, overgaat van ‘genezer’ naar ‘slachtoffer’. In deze Bijbelse passus zelfs tot zeven keer toe.

Vermelden we in dit verband nog wat volgt. A. de Rochas, *l’extériorisation de la sensibilité*⁷ (Het veruitwendigen van de gevoeligheid) vertelt van een zekere Grubelius het volgende verhaal: Een vrouw die voor de eerste keer een kind ter wereld brengt, valt in een diepe bezwijming. Men beschouwt ze als gestorven. Haar toegewijde helpster komt snel toegelopen, legt zich op haar en blaast in haar mond totdat ze bijkomt. De arts die dat ziet, vraagt haar vanwaar zij die opmerkelijke methode gehaald heeft. Ze antwoordt: “Ik heb ze in

Altenburg zien toepassen. Ik weet dat vroedvrouwen dikwijls op dezelfde wijze pasgeboren baby's die als dood overkomen, tot leven brengen". Men ziet zo de analogie met de twee vorige teksten: de kwalitatieve vermeerdering van levenskracht, van 'heiligheid', tot de kwalitatieve sprong: het redden van het leven van de moeder. Wie niet over de nodige fijnstoffelijke energie beschikt, bereikt uiteraard geen resultaat. Het gaat niet om een uitsluitend mechanisch gebeuren. Zo kan een beademingsmachine eventueel wel zuurstof toevoegen, maar niet die typische fijnstoffelijke energie. Het 'occulte statuut' van de toegewijde helpster moet zo geweest zijn dat zij wel over voldoende energie beschikte. En dat is zeker niet bij elke helpster of vroedvrouw het geval.

De Rochas, o.c., 13/33 verhaalt dat een zekere Dr Gilbert leed aan een zenuwziekte en iedere dag op welbepaalde uren getroffen werd door zeer pijnlijke aanvallen. Eén van zijn vrienden herinnerde zich Eliseüs' optreden, legde zich op hem, met als gevolg dat iedere keer de zieke van een zeer pijnlijke toestand overging tot een onuitsprekelijk welbehagen.

Tot zover een tweede kenmerk van magie.

7.2.3. Een geconcentreerde gedachte

We stelden hierboven dat het gelijke het gelijke zoekt, en dat een toename van energie, bij het overschrijden van een welbepaalde grens, leidt tot een kwalitatieve sprong. Letten we hierop bij het lezen van de volgende teksten.

Een lichtende bol

W.H. Gmelig, *De aura*⁸, zegt: "De substantie (opm.: de grondstof) waaruit de aura is opgebouwd, heb ik energiecellen genoemd, kleine deeltjes geconcentreerde energie, waarvan de schikking heel goed vergelijkbaar is met de structuur van moleculen en atomen. Elk van die energiecellen weerspiegelt door zijn kleur en samenstelling het telkens wisselende gemoedspatroon van de mens. Wanneer iemand nu een tijdlang (opm.: de kwantitatieve vermeerdering) geconcentreerd met dezelfde gedachte bezig is, dan ontwikkelen zich (opm.: de kwalitatieve sprong) binnen de aura steeds meer energiecellen van dezelfde soort die zich volgens een moleculair patroon tot een steeds grotere eenheid opbouwen. De helderziende neemt zo een groepering energiecellen dan waar als een lichtende, steeds groeiende bol van dezelfde kleur". Gmelig illustreert dit in zijn boek met een aantal zelfgemaakte schilderijtjes.

Dat de geschapen werkelijkheid uit kleine deeltjes of zogenaamde 'monaden' bestaat, die combinatorisch de hele werkelijkheid opbouwen, is een basisinzicht dat doorheen de hele geschiedenis vele voorstanders vindt. Ook de Oudgriekse denker Pythagoras (-572/ -500) en de Duitse filosoof Leibniz (1646/ 1716) waren verdedigers van deze gedachte. Het doet vermoeden dat ook zij die energiecellen mantisch moeten gezien hebben om tot zulk een theorie te kunnen komen.

Een cirkel zien met de geest.

De Franse schrijver Jean Marques-Rivière (1903/2000), *A l'ombre des monastères Thibétains*⁹ (In de schaduw van de Tibetaanse kloosters), spreekt van zogenaamde 'kasyas'. Kasyas zijn het fijnstoffelijke resultaat van geconcentreerde gedachten. Zo moet de leerling monnik bijvoorbeeld geometrische figuren als vierkanten en cirkels aandachtig bekijken, erover mediteren, ja er "één mee worden". Dat wordt volgehouden (het kwantitatieve aspect) totdat, zo beweren zij, het mentale beeld dat zich in de geest van de leerling monnik vormt, zo sterk wordt dat er helemaal geen verschil meer is tussen het zien van die figuren voor zich, met de ogen open, of het 'zien' van die figuren met 'de geest', dus met de ogen dicht (het kwalitatieve aspect). Omdat in hun overtuiging de materiële figuren vergankelijk zijn, en de gedachtevormen niet, zeggen onder meer de Tibetanen dat de stoffelijke wereld slechts schijn

is, en dat de echte werkelijkheid zich situeert in de wereld der gedachtevormen. Het doet weer aan Plato's grotmythe (5.1.2.) en zijn ideeënleer denken.

Tot zover een derde kenmerk van magie: het scheppen van gedachtevormen die in de fijne stof tot een objectief bestaan komen.

7.2.4. Een gedachte beweegt zich vrij.

Een vrije bewustzijnsinhoud

Wanneer een gedachte, nauwkeuriger, een bewustzijnsinhoud, lang genoeg wordt volgehouden (kwantiteit), dan verkrijgt zo een bundeling van energiecellen een eigen zelfstandigheid (kwaliteit) en kan dan de aura als een geconstrueerde gedachte verlaten en vrij door de ruimte bewegen. Daar zwerft deze dan rond op zoek naar trillingen van dezelfde soort (*similia similibus*). Wanneer nu een ander mens soortgelijke gedachten koestert, dan opent zich zijn aura en neemt hij die rondzwevende gedachten in de eigen aura op. Dat is dan bijna steeds een onbewust proces. De mens meent dat het zijn eigen gedachte is die hem inspireert en hij beseft niet dat ze van buiten hem komt. Dat mag andermaal het belang beklemtonen om ons denken en onze gedachten in goede banen te houden. Wie bijvoorbeeld al te veel blijft stilstaan bij verdriet en tegenslag, zal dit op de duur ook aantrekken. Wie opgewekte en vreugdevolle gedachten koestert, zal ze onbewust bijna voortdurend versterken en zelfs uitstralen. Het lijkt wel een soort van godsoordeel of een zogenaamd mattheüseffect. We lezen inderdaad in de Bijbel (*Mt. 13: 12*): "Wie heeft, hem zal gegeven worden en hij zal overvloed hebben. Maar wie niet heeft, hem zal nog ontnomen worden wat hij bezit". We komen er nog op terug. Dat volgehouden gedachten zelfs een vorm van leven kunnen scheppen wordt geïllustreerd in de volgende twee verhalen.

Zich een monnik visualiseren.

Alexandra David-Neel, *Magic and mystery in Tibet*¹⁰ (Magie en mysterie in Tibet), bracht het in Tibet tot 'lama', wat een soort doctoraat in magische praktijken inhoudt. Het is hoogst uitzonderlijk dat in die cultuur zulk een titel aan een westerling, zeker aan een vrouw, verleend wordt. Mevrouw David-Neel was van Franse nationaliteit. In haar boek verhaalt ze hoe ze zich via gedachte-concentratie een monnik visualiseerde. Ze schrijft: De grote gebeurtenis die ik moet vermelden behoort bij de categorie van fenomenen die vrijwillig worden geproduceerd. Volgens de Tibetanen zijn zulke verschijningen of 'tulpas', magische vormen, voortgebracht door een krachtige concentratie van de gedachten. Toch wordt deze praktijk als zeer gevaarlijk beschouwd voor iedereen die nog niet het hoge mentale en spirituele niveau van verlichting heeft bereikt en nog niet volledig op de hoogte is van de natuur der psychische (opm.: versta 'occulte') fenomenen die in zulk een proces aan het werk zijn. Eens dat de tulpa is voorzien van de nodige energie om in staat te zijn de rol van een echt wezen te spelen, neigt het ertoe zichzelf te bevrijden van de controle van zijn schepper. Soms wordt deze schim "een opstandige zoon" en men hoort wel eens van een geheimzinnig gevecht tussen de magiër en zijn schepsel, waarbij de eerste soms ernstig gewond of zelfs gedood wordt door de laatste.

Ondanks alle overdrijvingen en sensaties in dit verband, kan ik de mogelijkheid tot het visualiseren en bezielen van een tulpa niet ontkennen. Zelf had ik zulke gedachtevormen van anderen al waargenomen, maar mijn gebruikelijke ongelovigheid leidde me ertoe zelf tot experimenten over te gaan. Mijn inspanningen kenden wel enig succes. Om een beïnvloeding door de vormen van de lamaïstische godheden te vermijden - ik zag ze dagelijks om me heen in schilderijen en afbeeldingen - koos ik voor mijn experiment een zeer onbeduidend karakter: een monnik, kort en dik, van een onschuldig en gezellig type.

Ik sloot me op in een tent en verrichtte de voorgeschreven gedachteconcentratie en andere rituelen. Na een paar maanden was de monnik eindelijk levensecht gevormd. Hij werd een soort van gast, en leefde mee in mijn verblijf. Enige tijd later verbrak ik mijn leven in afzondering en begon aan een reis, samen met mijn bedienden. De monnik rekende zichzelf bij het gezelschap. Niettegenstaande ik in de open lucht leefde en dagelijks verschillende mijlen aflegde, gezeten op mijn paard, verflauwde de gedachtevorm niet. Ik bleef de dikke monnik zien. Deze ‘schim’ verrichtte verschillende handelingen die nodig zijn voor een reiziger in die verlaten gebieden, handelingen die ik hem echter nooit geleerd of bevolen had. Zo zag ik hem wandelen, dan weer stoppen en om zich heen kijken. De gedachtevorm was meestal zichtbaar, maar soms voelde het alsof een kleed zachtjes tegen me aan wreef en op een keer leek het alsof een hand mijn schouder raakte.

Het karakter dat ik me had ingebeeld, toen ik de gedachtevorm opbouwde, onderging geleidelijk een verandering. De dikke, gezette vriend liep hoe langer hoe meer gebogen en zijn gezicht verried een vaag spottende en boze blik. Hij werd ouder en kaler. Kortom, hij ontsnapte aan mijn controle. Op een dag bracht een dienaar me, toen ik in mijn tent zat, wat boter. Hij zag de gedachtevorm ook en hield hem voor een levende lama. Ik dacht het fenomeen op zijn beloop te laten. Maar de aanwezigheid van die ongewilde metgezel begon stilaan op mijn zenuwen te werken. Het draaide uit op een nachtmerrie overdag. Meer nog, ik begon mijn verblijf naar Lhasa te plannen en had andere dingen rond mijn hoofd, zodat ik besloot de gedachtevorm terug te vernietigen (opm.: wat betekent dat mevrouw David-Neel deze gedachtevorm terug in zich moet ‘opslorpen’). Het gelukte me, maar slechts na zes maanden van harde strijd. Mijn gedachteschepping hield hardnekkig aan het leven. Er is niets vreemd in het feit dat ik mijn eigen hallucinatie schiep. Het interessante punt is dat in deze gevallen van materialisatie, ook anderen de geschapen gedachtevorm zien”. Tot zover dit merkwaardige getuigenis van mevrouw Neel.

Beklemtoneer we in deze tekst het volgende: “Soms wordt deze schim een opstandige zoon” en “het gezicht van de monnik verried een vaag spottende en boze blik en hij ontsnapte aan haar controle”. We komen later op deze ‘demonische’ trek nog terug in hoofdstuk 11 dat handelt over “de harmonie der tegengestelden”.

Philip: een ingebeeld personage

Iris M. Owen / Margaret Sparrow, *Philip le fantôme*¹¹ (Filip het spook), beschrijven de collectieve schepping van een gedachtevorm. We vatten samen. We zijn in 1972. De society for psychical research vormt een groep leden rond Dr. George Owen. De groep concentreert zich met een regelmaat van de klok op de vorming van een louter op inbeelding gesteund personage, dat men Philip heet. Men wil bereiken dat Philip uiteindelijk een geest wordt die spookt. De groep verdiept zich in het midden der XVI-de eeuw en beeldt zich een persoon in die rond 1550 in Engeland zou kunnen geleefd hebben. Echter zo dat men zeker weet dat die Philip nooit bestaan heeft. Wel geven zij hem een woning, een stel relaties, een persoonlijkheid. De leden prenten alles scherp in hun hoofd en vergaderen met als doel een gedachtevorm ‘Philip’ te maken. Het doet allemaal een beetje denken aan de film *North by Northwest* van A. Hitchcock, waarbij ook een personage gecreëerd wordt.

Gaandeweg lukt hun opzet en een “kunstmatige elementaal”, zo heet men dat, ontstaat. De groep rond Dr. Owen komt regelmatig samen, zij vertellen onder elkaar geestigheden, zingen liederen, maar zonder speciaal medium (opm.: zonder iemand die gemakkelijk met geesten communiceert) en zitten ook niet in het duister. Zeer vlug waren er klopgeesten te horen en konden zij met Philip gemakkelijk converseren. Het experiment toont aan dat

volgehouden gedachten, met sterke geestesconcentratie geladen, gedachtevormen kunnen scheppen. Tussen Philip en wat men een ‘gewoon’ spiritistisch spook heet, was geen verschil merkbaar.

Een eendrachtige groep mensen

Men kan zulke gedachtevormen ook bewustzijnsvormen heten, want niet alleen de gedachte, ook de verbeelding, het gevoel, het verlangen en de wil, het hele bewustzijn is er mee gemeoid. Deze, door de mensen zelf geschapen vormen, bewegen zich in de ijlstoffelijke ruimte als fijnstoffelijke zelfstandige ‘wezens’. Dat toonde ons ook de monnik van mevrouw David-Neel. Zo beschouwd is de mens zelf een medeschepper van heel wat fijnstoffelijk leven rondom hem.

Gmelig, *De aura*¹², vervolgt. “Het is zelfs zo dat wanneer een grote groep mensen eendrachtig aan hetzelfde denkt, er een soort ‘groepsaura’ kan ontstaan en dat geldt zowel ten goede als ten kwade”. Zo was het kunstmatig elementaal ‘Philip’ hierboven, het resultaat van de concentratie van een groep mensen.

Wederzijdse beïnvloeding, samenbundeling, welbewuste richting van vormen van bewustzijn worden zodoende duidelijk. Men begrijpt zo ook dat magie, in groep beoefend, heel wat meer energie mobiliseert dan wanneer het een uitsluitend individuele aangelegenheid blijft. Men kan hier van een sociologisch element spreken, maar wat beoogd wordt in de fijnstoffelijke wereld, een mobiliseren van fijnstoffelijke energieën, is heel wat meer dan “alleen maar” sociologie. Sociologie op zich behoort tot de natuur. Magie, in groep beoefend situeert zich in de buiten- eventueel in de Bijbelse bovennatuur, niet enkel in de natuur. Verwijzen we voor dit laatste bijvoorbeeld naar een misviering, die in optimale voorwaarden uitgevoerd, als een krachtig magisch ritueel kan beschouwd worden. Hierbij zijn ook meerdere deelnemers betrokken zodat een sterke fijnstoffelijke gedachtevorm kan ontstaan. We komen daar nog op terug in het laatste hoofdstuk over “de bovennatuur”.

Herinneren we ons, in verband met de geconcentreerde aandacht van velen, bijvoorbeeld de meest succesvolle mislukking in de ruimtevaart, de redding van de apollo-13 astronauten. Miljoenen mensen voelden met hen mee en waren met hun gedachten, gevoelens, verwachtingen en gebeden bij het drietal in hun maanlander, nadien in hun capsule. Op magisch niveau doorgeredeneerd kan men zich afvragen wat de rol van de geconcentreerde aandacht van miljoenen mensen was, met betrekking tot de veilige terugkeer van deze ruimtevaarders.

Gisela Graichen, *De nieuwe Heksen*¹³, vermeldt eveneens de kracht der geconcentreerde gedachte van velen. Zij schrijft: “Al die mensen die fel tegen de oorlog demonstrenen, schreeuwen daarin: oorlog, oorlog, oorlog. Dat is niet goed, want daarmee bouwen ze het energieveld ‘oorlog’ op. Als ik voortdurend over mijn angsten praat, leid ik daar steeds energie naar toe en versterk ik die angsten in plaats van ze te verminderen”.

Redeneert men hierop door dan ziet men zo dat onze moderne communicatiemediën de fijnstoffelijke zijde van vele gebeurtenissen haast eindeloos versterken door ze op de voet te volgen en ze bij wijze van spreken dagelijks in elke huiskamer te brengen, al of niet uitvergroet. Men wil immers voldoende kijkers halen. Het zijn meestal niet de meest stichtende thema’s die uitvoerig worden toegelicht.

Een jubileum

Laten we met betrekking tot het scheppen van bewustzijnsinhouden een anonieme getuige aan het woord die zijn belevenissen vertelt. Ziehier zijn verhaal. Een vereniging vierde een jubileum. Als één van haar leden hield ik een gelegenheidstoespraak en trachtte dat op een poëtische wijze te doen. In versvorm had ik het moeizame ontstaan, samen met de verdere geschiedenis van de vereniging geschetst en humorvol en in een beeldende taal een aantal aangename anekdotes vermeld. De stichter stond net naast mij en werd figuurlijk, en nadien letterlijk in de bloemetjes gezet. Ik raakte het hoge en edele karakter van het doel van de vereniging aan en verwees hierbij enigszins naar de platonische ideeënwereld. De ongeveer honderdvijftig aanwezigen waren bijzonder geboeid en leefden mee met elk woord en elk beeld van het vers. Zij voelden zich hierbij bijzonder betrokken en in hun gevoelsleven ook erg aangesproken. Zij hadden immers intens meegewerkt aan het steeds groeiende succes van de vereniging. Hun 'hart' beaamde de verwoorde gedachten, hun dankbaarheid was bij de stichter en het vele werk dat hij al verricht had. Tijdens de korte pauzes die ik in mijn voordracht legde, bleef iedereen zo geboeid luisteren dat men een speld kon horen vallen.

Hun geconcentreerde aandacht, de kwantitatieve fijnstoffelijke energie stond op het punt een kwalitatieve sprong te nemen. Maar daar wist ik toen nog zo goed als niets van.

Plots was het alsof ik uit mijn lichaam werd geduwd. Ik bevond mij ongeveer twee meter achter mijn biologisch lichaam, dat gelukkig op een soort van automatische piloot het vers verder bleef voordragen. Mijn bewustzijn bevond zich voor het grootste deel in mijn fijnstoffelijk lichaam. Ik 'zag' voor me, mezelf de tekst verder voordragen, maar eveneens 'zag' ik de fijnstoffelijke koord die me met mijn biologisch lichaam verbond. Tot mijn overgrote verbazing merkte ik eveneens dat er vanuit de maagstreek van iedere aanwezige een fijnstoffelijke band naar mijn maagstreek liep. Het was een uiterst merkwaardig zicht, een publiek dat met draden letterlijk aan mij vast hing. Ik wist dat het hoogtepunt van mijn tekst nog moest komen. Daar verwoorde ik in beelden, die me sterk ontroerden, het hoge ideaal van de vereniging. En zie, alle draden van de aanwezigen bundelden zich samen in mijn maagstreek, en ineens, zomaar, barstte de wereld hoog boven me open. Mijn kruinchakra verwijdde zich en daaruit kwamen alle draden, maar verenigd, gebundeld in wat mij één sterk en dik touw leek. Het 'touw' ging regelrecht de hoogte in.

Nog steeds op automatische piloot lezend, 'zag' ik hoog boven me een overweldigend en schitterend licht, als een vuurwerk dat openbarst. Er klonk een hemelse muziek, zoals ik nog nooit gehoord had. En zie, vele lichtende puntjes daalden neer en bundelden zich samen tot een nog veel dikkere koord dan het koord die omhoog gegaan was. Dit dikkere koord kwam naar mij, ging terug doorheen mijn kruinchakra, en verder door mijn fijnstoffelijk lichaam tot aan mijn maagstreek. Van daaruit ging het niet naar het publiek terug, maar wel naar de stichter. Die kreeg vrij plots de hele bundel fijnstoffelijke energie in zijn maagstreek te verwerken. Op dat ogenblik werd hij hevig geëmotioneerd en was het voor hem even 'tandenbijten' om zich voor de talrijke aanwezigen staande te houden en geen tranen te tonen. Nadat hij die energie in zijn aura geïncasseerd had, verflauwde het hele beeld. Ik voelde me terug naar mijn biologisch lichaam getrokken worden, en bevond me even later weer bij mijn tekst, net op tijd om het slotwoord te lezen. Onder een langdurig applaus werd de stichter toen in de bloemen gezet. Velen kwamen me nadien ook vertellen dat ze het hele gebeuren gewoon prachtig hadden gevonden.

Tot daar deze ervaring die me vele jaren later nog zeer helder voor de geest staat. Ik geef toe, het is geen harde wetenschap, maar het is wel een bijzonder overweldigende gebeurtenis geweest. Voor mezelf is het ondertussen duidelijk geworden: gedachten 'werken' in de fijnstoffelijke wereld. Zeker als ze versterkt worden door de gedachten, de gevoelens en de

wil van vele gelijkgestemden. Ik vermoed zelfs dat deze samengebalde gedachten samen een fijnstoffelijke vorm kunnen opbouwen, die als een groot energieveld omhoog schiet. Deze vorm is dan in staat om op het hoogtepunt van het hele gebeuren, als recipiënt te dienen om een nog veel hogere en fijnere energie te ontvangen van alles wat in het geheel van de werkelijkheid daarop is afgestemd en er op reageert: het illustreert het gelijke dat met het gelijke samenhangt. Deze versterkte energie kan dan in dit geval de vereniging, en haar stichter en bezieler in het bijzonder, heel wat fijnstoffelijke energie geven. Het hele gebeuren is dan niet alleen een mooie herinnering, maar een effectieve steun voor de verdere werking en uitbouw van die vereniging. Ik denk ook dat in dit alles een aantal vuistregels liggen verscholen voor wat men “rituele magie” noemt. Tot zover mijn beschouwingen bij deze ervaring.

Vatten we dit onderdeel samen met te zeggen dat het gelijke het gelijke tracht te vinden, dat een gedachteconcentratie resultaten boekt in de materiële wereld en dat een mens zelf een schepper wordt van fijnstoffelijke levensvormen. Hiervoor mobiliseert hij geheel zijn ‘hart’, zijn gevoel, gedachte, emotie, ja zijn hele wezen. Bij deze steekproeven die de magische werking illustreren, werd bij herhaling een verband gelegd met religie. Een dynamistisch georiënteerde religie is ondenkbaar zonder dergelijke krachtwerkingen. En met dit alles zijn we klaar om verder tot de kern van magie door te dringen: de suggestie.

7.3. Magische suggestie

Een suggestie in beelden

Suggestie is enigszins te vergelijken met welsprekendheid. Men wil zichzelf of een ander overreden, overtuigen. Maar daar waar retoriek, de kunst van de welsprekendheid, zich richt op het bewustzijn, richt suggestie zich op het onderbewuste en het onbewuste, althans op de ondoordachte drijfveren ervan.

Dit niet-bewuste deel is in de menselijke evolutie veel ouder dan het bewuste. Het was er al vooraleer de mens zijn taal had ontwikkeld, dus ook vooraleer hij rationeel kon denken. Het onbewuste ‘verstaat’ dan ook een heel andere taal. Het werkt met beelden. Willen we onze onbewuste diepten bereiken, dan zullen we simpele beelden ter suggestie moeten gebruiken en ons levendig en beeldrijk voorstellen wat we juist wensen. Dat is de communicatie die het onderbewuste aankan. Het gevoels- en gemoedsleven spelen hierbij een doorslaggevende rol, want het levert de vereiste energie en kracht om het beeld door te drukken. Ongemerkt, of zeggen we ‘onbewust’, beïnvloedt het niet-bewuste leven het bewuste. Zodat, gezien de eenheid van de beide lagen van de ziel, van een wisselwerking sprake is.

Men kan bijvoorbeeld bij herhaling tot zichzelf zeggen: “Ik zie mij als een gelukt iemand”. We ‘zien’ ons dan ook in onze inbeelding als geslaagd. Of ik kan trachten anderen te overtuigen: “Ik weet heel zeker dat het je gaat lukken”. Waarbij we dat ook zo willen gerealiseerd ‘zien’. Het is een manier van positief denken. We verwezen al eerder (2.3.) naar het belang van dergelijke zinnnetjes.

De term ‘niet’

Eigenaardig: de rationele term ‘niet’, in bijvoorbeeld een zin als “Doe dat niet”, dringt niet tenzij flauwtjes in het onderbewuste leven door. Enkel bevestigende zinnnetjes ‘werken’, zeker geen ingewikkelde uitspraken en ook geen ontkennende woorden als ‘geen’, ‘nooit’, ‘nergens’... Ze zijn niet in beelden om te zetten en worden daardoor praktisch geheel genegeerd door het onbewuste. Toch begaat de vrouw die telkens weer tot zichzelf zegt: “Ik zal nooit geluk hebben”, een grondige fout met betrekking tot haar zelfverwezenlijking. Dan

niet zozeer omwille van het gebruik van het woordje ‘nooit’, wel omdat haar zinnetje vergezeld gaat van heel wat verzuchtingen en beeldende kracht. De vrouw voorziet in heel wat beelden en emoties het geluk aan zich voorbijgaan en het ongeluk op haar toekomen. Dat simpele zinnetje, dat telkens opnieuw de beelden oproept die op “herhaalde misrekening” neerkomt, daalt zachtjes maar des te zekerder neer in haar onderbewuste ziel. Ze is daar waar haar ‘hart’ is (7.1.2.). Zo is de vrouw bezig haar levenskracht - die in hoge mate ontspringt aan de onderbewuste laag in zichzelf - af te bouwen: onderbewuste uitputting leidt tot bewuste uitputting. De weerslag of repercussie geldt ook hier.

Een onbewuste suggestie

In wezen houdt deze term een tautologie in omdat een suggestie steeds onbewust is, en we dus tweemaal hetzelfde zeggen. We betitelen deze alinea echter zo om het verschil met wat voorafging te verduidelijken. Bij het zinnetje “ik wil dat het ons beiden in alle opzichten steeds beter gaat” zijn zowel hij die de suggestie geeft, als hij die ze ondergaat, zich hiervan bewust. Beiden willen zo met hun boodschap hun onderbewuste lagen bereiken. In wat volgt is enkel diegene die suggereert, bewust van wat er gebeurt. Degene die de suggestie zal ondergaan, heeft er nauwelijks of geen weet van. Hij wordt eerst in een ‘schemerbewuste’ of suggestieve toestand gebracht. De boodschap dringt zo direct in het onderbewustzijn, zonder langs het bewustzijn te zijn geweest.

Men kan hierin drie werkwijzen onderscheiden. Vooreerst is er de echte hypnotische suggestie, die gegeven wordt nadat de proefpersoon in hypnose is gebracht. Vervolgens is er de suggestie die gedurende een normale slaap gegeven kan worden. En ten slotte is er de telepathische suggestie. In de drie gevallen dringt de suggestie onbewust de ziel binnen. We bespreken ze hieronder in die volgorde.

7.3.1. Hypnotische suggestie

Een stroom van energie

De werkelijkheid en de kracht van hypnose kwamen al eerder ter sprake, bij de vermelding van het zogenaamde ‘post-hypnotische bevel’ (2.5.). Hierbij wordt een suggestie, tijdens hypnose gegeven, toch nog uitgevoerd nadat de persoon uit zijn hypnose is gebracht,

D. Fortune, *Psychische zelfverdediging*¹⁴, zegt dat een eerste vorm van suggestie bestaat in ‘fascinatie’. Men kijkt iemand met een doordringende blik aan. Of men laat hem of haar bijvoorbeeld naar een glanzend voorwerp staren, of nog, men geeft iemand “magnetische strijkbewegingen”, zachte herhaalde strelingen die energie toevoeren en de persoon steeds meer ontspannen. Ondertussen blijft men de gewenste zinnetjes’ herhalen zoals: “Je voelt je uitstekend”, “Je gaat jezelf meer en meer ontspannen”, “Het gaat je in elk opzicht elke dag beter”. Een positieve boodschap bereikt zo de diepere lagen in de persoon die de suggestie ondergaat.

K.H. De Jong, *De zwarte magie*¹⁵, vermeldt in dit verband F. A. Mesmer (1734/1815) en J. Deleuze (.../1835). Hij schrijft: Mesmer beschouwde het “dierlijk magnetisme” (een uitdrukking die Mesmer hiervoor zelf heeft bedacht) niet als een stof, maar als een beweging in een alom verspreid fluïdum van een niet te vergelijken fijnheid. Die beweging wordt vooral veroorzaakt door het maken van ‘passen’ op- en neergaande strijkbewegingen, waardoor de persoon in een eigenaardige slaap kan geraken. Deleuze geloofde, dat van degene die ‘magnetiseert’ een ‘substantie’ uitstroomt die op de gemagnetiseerde afgaat in de richting haar door de wil van de magnetiseur gegeven. Het is deze substantie die ons in leven houdt en welke men het “magnetische fluïde” noemt.”

Of dit fluïdum nu een stof is of niet, zal ervan afhangen hoe men de begrippen ‘stof’ en ‘fluïdum’ definieert. Stellen we dat ‘uiterst fijne stof’ en ‘fluïdum’ op hetzelfde neerkomen.

Een occulte aanval

We kunnen iemand suggereren dat het hem of haar in alle opzichten steeds beter gaat. Dan geven we het onbewuste een positieve boodschap mee. Men kan op die wijze echter net zo goed negatieve boodschappen suggereren. Dion Fortune, *Psychische zelfverdediging*¹⁶, vermeldt dat ze zo een negatieve suggestie op een bijzonder indringende manier ‘aan den lijve’ heeft ondervonden. Ze bleef er twee jaar ziek van. In wezen lag er een zwart-magische aanval in verscholen. Fortune had de woede van haar werkgeefster op zich gehaald door haar te zeggen dat deze bij een aantal belangrijke beslissingen gewetenloos handelde.

Fortune schrijft: “Uit de psychische (opm.: versta: occulte) aanval hield ik enige tijd een zwakke gezondheid over. Het afschuwelijke van zulk een ervaring, het verraderlijke ervan, haar macht, haar verwoestende uitwerking op ziel en lichaam ken ik uit eigen ondervinding. Het is niet zo gemakkelijk om de mensen er toe te brengen zich over een psychische aanval uit te spreken. In de eerste plaats omdat ze wel weten dat ze hoogstwaarschijnlijk toch niet geloofd zullen worden en zo de kans lopen om voor geestelijk onevenwichtig te worden aanzien. Ten tweede omdat ieder morrelen aan de grondslagen der persoonlijkheid een zo bijzonder en zelfs ongeëvenaard afschuwelijke ervaring betekent, dat het gemoed voor zulk een beschouwen terugdeinst en men er eenvoudig niet kan over spreken. Ik ben ervan overtuigd dat een psychische aanval een grote rol speelde in hekserij en dat hij dus de eigenlijke oorzaak van de algemene afschuw en verachting voor die hekserij was.”

Een afschuwelijke ervaring

Staan we toch even stil bij wat Fortune, als zienster en magiërin, hier verwoordt: “het afschuwelijke van zulk een ervaring”, “de verwoestende uitwerking op ziel en lichaam”, het “niet geloofd worden”, “voor geestelijk onevenwichtig worden aangezien” en “het er niet kunnen over spreken”. Tegen welke maatschappelijke werker, tegen welke ordehandhaver, tegen welke mens ga je bijvoorbeeld vertellen dat er zich, telkens als je inslaapt, een fijnstoffelijk wezen boven op je lichaam vormt, dat het zich geleidelijk meer en meer begint te materialiseren en dat je door die druk nauwelijks nog kunt ademen. En toch vind je in de loop der geschiedenis heel wat getuigenissen in die zin. Als je uitzonderlijk veel geluk hebt, ontmoet je een ziener-magiër die je bewering ernstig neemt, het allemaal ook mee kan ‘zien’ en ‘voelen’.

In het beste geval kan hij je dan ook helpen en onthult (apocalyptiek) bovendien dat het bijvoorbeeld om het uitgetreden fijnstoffelijke lichaam gaat van een welbepaald persoon uit je kennissenkring. Deze laatste heeft het dan - meestal onbewust - op je fijnstoffelijke levenskracht gemunt en in zijn of haar diepere ziel, of zoals we dat al eerder hebben genoemd: in zijn of haar “occult statuut”, gunt hij of zij je het leven niet. Dan zijn alle bewoordingen van Fortune echt van toepassing.

Met haar woordenkeuze hierboven maakt ze overduidelijk dat ze de nominalistische visie, die meent dat al dergelijke verhalen - letten we op het exclusieve van deze uitspraak - volslagen onzin zijn, zeker niet deelt. Voor haar zijn een heks of een heks die zwart-magisch te werk gaan, verre van onschuldig en is het ernstig nemen van het kwaad dat zulke mensen veroorzaken helemaal geen absurd bijgeloof.

Een beschadigde aura

Keren we terug naar haar getuigenis. Als “modus operandi”, als magische werkwijze van haar werkgeefster vermeldt zij: “Mijn werkgeefster voerde geen argumenten voor haar beweringen aan en schold me evenmin uit. Ze deed eenvoudig niets anders dan die bewering: “Je bent onbekwaam. En je weet het”, telkens weer te herhalen alsof het een litanie was. Om tien uur was ik haar kamer binnengekomen, om twee uur ging ik er weer uit. Al die tijd sprak ze monotoon haar twee volzinnnetjes uit, zodat ze die verscheidene honderden malen moet gezegd hebben. Toen ik bij haar binnenkwam was ik gezond en sterk. Ik verliet haar echter als een mentaal en fysiek wrak en bleef twee jaar lang ziek”.

Het mag overduidelijk zijn dat haar werkgeefster heel wat fijnstoffelijke kracht legde in het herhalen van die twee zinnnetjes. Dat licht Fortune ook toe. “Ik had de merkwaardige gewaarwording dat mijn gezichtsveld zich vernauwde. Even buiten mijn ooghoeken zag ik twee muren van dichte duisternis langzaam verrijzen en mij meer en meer insluiten. Ik wist dat ik verloren zou zijn wanneer de twee muren elkaar zouden bereiken,. Toen gebeurde er iets merkwaardigs. Duidelijk hoorde ik een innerlijke stem zeggen: “doe alsof je verslagen bent, alvorens je het echt bent”. Om het in de taal van het occultisme te zeggen: het etherisch dubbel (opm.: de aura) was beschadigd en had een “lek” opgelopen, waardoor prana (opm.: fijnstoffelijke levenskracht, ‘heiligheid’) ontsnapte. In het licht van mijn eigen ervaringen verbaast het mij volstrekt niet dat mensen die de reputatie verworven hadden dat zij zich met hekserij bezig hielden, zonder vorm van proces ter dood gebracht werden. Zo verschrikkelijk en onaantastbaar zijn hun methodes”.

“Doe alsof je verslagen bent”, zo sprak een innerlijke stem Fortune toe. Het kwade meent dan overwonnen te hebben en stopt de occulte aanval. Dat was op dat ogenblik voor Fortune het belangrijkste. Het voortzetten van het ongelijke gevecht zou haar leven in gevaar hebben gebracht. De dierenwereld kent iets gelijkaardigs. Sommige dieren veinzen dat ze dood zijn, om zo een gevecht met een veel te sterke tegenstander te beëindigen.

We zullen op het strenge oordeel van Fortune over de zwart-magische praktijken van heksen en heksers nog uitvoerig terugkomen (10.4.). Tot zover deze eerste vorm van suggestie.

Een concertzangeres

D. Fortune, *Psychische zelfverdediging*¹⁷, vertelt over een concertzangeres die zich ter verbetering van haar stem door een ingewijde liet ‘behandelen’. Dat was behoorlijk duur. Na een tijd besloot de zangeres er geen geld meer aan uit te geven. Dat zei ze hem bij haar laatste bezoek. Let nu goed op de reactie van de adept: hij richtte zijn ogen op haar en concentreerde zich. Toen zei hij: “Indien gij met mij breekt, zult gij telkens weer bij het betreden van het concertpodium mijn gezicht tegenover u in de lucht zien zweven, zal uw keel dichtgeknepen worden en zult gij geen enkele klank kunnen uitbrengen”.

Opm.: De fijnstoffelijke band tussen beiden bestond uiteraard na al hun contacten. Hij had dus geen schakel of enig vervangmiddel nodig en drong onmiddellijk in haar diepere ziel door. Zo kon hij haar telepathisch onderwerpen met die voorspelling die dan werkt als een lotsworp. De adept was magisch inderdaad de sterkere. Daarmee begon de occulte aanval onmiddellijk. De feiten bevestigden het magische woord: telkens als zij het podium betrad, zag zij haar inwijder, voelde haar keel als dichtgeknepen en kon zij geen klank meer uitbrengen. Fortune heet dat “een machtige hypnotische suggestie” die de loopbaan van de zangeres voortijdig zou beëindigen. Gelukkig vond zij een bevoegd en sterker magiër die de ‘betovering’ ongedaan kon maken.

De beweegreden van een dergelijk machtsmisbruik van de adept, aldus Fortune, is om te beginnen gewoon van menselijke aard. Na een teleurstelling volgt gemakkelijk enige ontgoocheling. Deze kan echter uitgroeien tot wraak, of indien deze langere tijd wordt uitgesteld, zelfs tot wrok. Zulke beoefenaars van niet steeds even gewetensvolle magie, lijden wel eens aan een “overvoed ego”, aan een vorm van ‘hoogmoed’, ‘zelfingenomenheid’. We hadden het al eerder over de ijdelheid die verblindt (2.5.).

Letten we er op dat de zangeres een stemverbetering wilde, maar dat, doordat zij deze bij een occult actieve man zocht, deze stemverbetering eveneens de vorm van een occulte inwijding aannam. Er was dus tussen beiden een band ontstaan, men spreekt van een ‘rapport’. Deze houdt heel wat meer in dan slechts een reeks lessen en oefeningen van profane aard. Welnu, gezien de hoogmoed van de inwijder, was het onderbreken van de lessen tegelijk én een ‘verdunding’ van de occulte band én nam hij het als een persoonlijke belediging op. Vandaar het quasi blinde mechanisme “teleurstelling, wraak, eventueel wrok” dat zo in gang werd gezet. In het geval van de zangeres was er voor wrok, voor uitgestelde wraak geen tijd meer: de occulte aanval was er onmiddellijk.

Wat een inwijder van dat eigenmachtige type ook vooral niet verteert, is het feit dat datgene wat hij bijgebracht heeft, na een breuk, door de ingewijde zelfstandig toegepast kan worden, geheel onafhankelijk van de leermeester. Laat staan het feit dat de leerling zich tegen zijn leermeester keert op profaan, of nog erger, op occult gebied. Moeilijkheden kunnen nog worden versterkt, indien men magisch gevormd en ingewijd werd binnen een occulte groep, bijvoorbeeld één of andere broederschap, en deze nadien verlaat of bekritiseert, dan kan de hele groep eensgezind als groep reageren, wat veel krachtiger werkt.

Fortune is niet te spreken over zo een aanmatigend optreden. Zij ziet het als een onverantwoorde inbreuk op de vrije wil van het slachtoffer en als een misdaad tegen de gaafheid van diens ziel. Zij spreekt van een “met lompe vingers” in de zielestructuur van een medemens wroeten. Toch lijkt de ervaring van de concertzangeres aan te tonen dat een inwijding zeer gemakkelijk overheerst wordt door de schuld én van de inwijdende én van menig ingewijde die zich al te afhankelijk opstelt.

We schreven het al eerder (1.4.1.) met betrekking tot religie, maar het geldt evenzeer, of zeggen we des te meer voor occulte inwijdingen: een beroep doen op een blind geloof en blind vertrouwen is - een Russische roulette gelijk - om moeilijkheden vragen.

7.3.2. Suggestie tijdens de slaap

Gaan we na enige woorden gezegd te hebben over de hypnotische suggestie, nu in op de suggestie die gedurende een normale slaap gegeven kan worden. Ook als iemand slaapt, zo zegt Fortune, kunnen we onze ‘zinnetjes’ gewoon blijven herhalen. Hoewel diegene die slaapt hier geen weet van heeft, toch werken deze zinnetjes onbewust door en, heel merkwaardig, nu veel krachtiger. Hoeden we er ons dan ook voor om in het bijzijn van slapende mensen verkeerde of schadelijke dingen te zeggen. Illustreer we het gebruik van zulke suggestie met volgende getuigenis, hier in positieve zin.

Een spoedig herstel

J. Grant, *Meer dan één leven*¹⁸, vertelt dat een vriendin gehospitaliseerd was en er een operatie onderging om een gezwel te laten verwijderen. Na de ingreep werd de patiënte terug op haar kamer gebracht. Even later komt Grant haar bezoeken. De patiënte was echter nog in

een diepe slaap als gevolg van de narcose. Grant schrijft: “Toen begon ik haar langzaam en duidelijk te vertellen wat er precies aan haar lichaam was gedaan. Ik wist dat ze zich niet bewust was van het geluid van mijn stem. Mijn woorden (opm.: als dragers van de positieve gedachten) werkten als een draaggolf die het gemakkelijker maakte haar supra-fysiek (opm.: dat is Grants’ woord voor wat we eerder de ‘individuality’, hebben genoemd (5.2.2.)) te beïnvloeden. En dat met de informatie die ik trachtte te brengen. Nadat ik er de nadruk had op gelegd dat ze niet langer enige angst voor kanker hoefde te hebben, beschreef ik de spierlagen die uit elkaar waren gehaald en de verschillende andere weefsels die waren ingesneden. Ik vertelde vervolgens dat deze weefsels tijdens het verloop van de operatie opnieuw waren gehecht, zodat ze precies wist waarheen de energie, die het genezingsproces zou versnellen, te richten. Ik legde uit dat de waarschuwing die naar haar bewustzijn was gezonden in de vorm van pijn, ook opgevolgd was, en dat daarom de pijn niet langer enig nut had. Regelmatig herhaalde ik alles”.

Tot zover deze getuigenis. Grant besluit haar verhaal met te zeggen dat de wonde zo snel genas dat de patiënte (opm.: in die tijd, in de eerste helft van vorige eeuw) al binnen een week naar huis mocht voor verder herstel. Tot zover dit voorbeeld van een suggestie tijdens de slaap.

7.3.3. Telepathische suggestie

Na de hypnotische suggestie, en na de suggestie tijdens de slaap, hebben we nog een derde vorm: de telepathische suggestie. Daar gaan we nu op in.

Telepathie

Telepathie is het bewustzijn van een ander op afstand beleven alsof dit het uwe is, en wel zo dat je weet dat het van die andere is. Laat ons die elementaire beschrijving van telepathie als vertrekpunt nemen. Het is duidelijk dat telepathie, zo gedefinieerd, geen wetenschappelijke basis kan hebben. Maar ook al is ze niet wetenschappelijk aan te tonen, toch beweren velen dat telepathie werkelijk bestaat. Zulke getuigenissen, zoals zovele paranormale ervaringen, kunnen min of meer waarachtig aandoen. Ze kunnen aansluiten bij gebeurtenissen die anderen in hun eigen innerlijk leven menen op te merken of die in overeenstemming zijn met wat men in de literatuur hierover aantreft.

Alexandra David-Neel, *Magic and mystery in Tibet*¹⁹ (Magie en mysterie in Tibet), noteert: “Tibetanen beweren dat telepathie een wetenschap is die even goed geleerd kan worden als onverschillig welke andere”. Het is duidelijk dan de term ‘wetenschap’ hier in een veel ruimere betekenis gebruikt wordt dan diegene die wij er in dit werk aan geven en dan datgene wat bedoeld is met “harde wetenschap”. Zij stelt verder dat telepathie een sterke concentratie vereist, zo dat men zich met de andere kan vereenzelvigen, en dat het uitoefenen van telepathie iets heel gemakkelijk wordt “als men opgehouden heeft zichzelf en anderen als volstrekt afgescheiden en van alle aanrakingspunten verstoken wezens te beschouwen”. Dat is een zeer holistisch standpunt. In zijn positief gebruik doet het ons denken aan Schopenhauer en zijn inlevende benadering van de medemens: als een “ich-nog-einmal” (2.2.).

De aandacht op iemand richten.

Als men aan iemand denkt, dan is er een vorm van contact. We stelden al dat onze aandacht de grenzen van tijd en ruimte overschrijdt (7.1.2.). Denk ik aan Mars, dan is mijn aandacht, en hiermee eveneens ‘iets’ uiterst fijnstoffelijks van mij, bij Mars. Tijd en ruimte zijn beperkingen ons door onze zintuigen opgelegd. In ‘de andere wereld’ gelden deze beperkingen niet. In de uitdrukking “Ik ben daar waar mijn hart is”, werd het ‘hart’ gezien als

het telepathisch waarnemingsvermogen, dat de grenzen van tijd en ruimte kon overschrijden (7.1.2.). Of en hoe dit werkelijk is, willen we illustreren met enkele getuigenissen.

Een unieke en kenmerkende aura

Gerda Walther, *Phänomenologie der Mystik*²⁰, (Fenomenologie van de mystiek), verhaalt ons dat zij in Munchen op een dag ontspannen in bed ligt en in haar geest beelden doorkrijgt van een vriendin, die ze L. noemt, en die zich in Freiburg bevindt. Walther zegt dat zij die beelden zeer nauwkeurig doorkrijgt, dat zij zeer duidelijk aanvoelt dat haar vriendin L. op dat ogenblik in een zetel ligt en aan haar denkt en dat ze zelfs ‘ervaart’ wat juist deze vriendin denkt. Het voelt bovendien aan alsof Walther zich in het lichaam van L. bevindt, ja dat ze doorheen de ogen van L. kijkt. Ze ziet vanuit die liggende houding het lichaam van L., maar ook de zetel en de kamer waarin L. ligt. Walther merkt een boek op de zetel, ziet dat L. een sigaret rookt en ruikt bovendien zelf ook de rook ervan. Walther ervaart dat de vriendin zich afvraagt of ze een brief naar haar, Walther, zou schrijven. Zij betoogt dat het hier niet om helderziendheid gaat, wel om telepathie omdat ze alles ervoer vanuit het standpunt van L. Walther vertelt verder dat ze bij dergelijke ervaringen ook de aura of uitstraling aanvoelt van de mens met wie ze in telepathisch contact is en dat deze aura voor ieder mens kenmerkend en uniek is. Ziet ze bovendien in haar verbeelding een aura van iemand, en alleen maar die aura, dan, zo zegt ze, lukt het haar na enige oefening te weten van wie die aura is.

Een diepe liefde

D. Fortune, *Psychische zelfverdediging*²¹, laat een vrouw aan het woord. In haar jeugd koesterde deze een diepe liefde voor iemand. Beiden geraakten verloofd. Toen haar verloofde als zendeling - voorlopig alleen - naar West-Afrika vertrokken was, ontving zij het bericht dat inboorlingen hem vermoord hadden. Zij had nu de enige die zij liefhad, verloren en aanvaardt een huwelijksaanzoek van een achterneef, een half invalide, die allang op haar verliefd was. Telkens wanneer zij geslachtsgemeenschap met haar echtgenoot had, stelde zij zich de gedaante van haar eerste verloofde voor. Zijzelf was een kleine, tengere en donkerharige vrouw. Haar man die een bloedverwant was, verschilde in type bijna niet van haar, terwijl hij bovendien nog gebrekkig was. Doch de drie zonen waren groot en opvallend blond, “echte typen van het noorden”, die daarbij verbazend veel op de vermoorde zendeling geleken.

Tot zover het verhaal van Fortune. Zij stelt dat een scherp omlinjnde en volgehouden voorstelling van haar geliefde zendeling, gedurende de geslachtsgemeenschap met haar half invalide man, een sterke band met de overleden zendeling veroorzaakte. Iets wat zich volgens occulte wetmatigheden afbeeldde in het fysieke lichaam der zonen. Zij is waar haar hart is, en geeft zo een telepathische suggestie aan de man van wie ze echt houdt.

D. Fortune, *Esoteric philosophy of love and marriage*²² (Esoterische filosofie van liefde en huwelijk), zegt dat het de vrouw is die bemind wordt, die de echte band heeft met de man, veel meer dan zij die zijn naam deelt en zijn bed. Fortune verwoordt hier hetzelfde principe, maar gezien vanuit de man. Toegepast op de overleden zendeling is hij het die een diepe band heeft met de vrouw die op hem verliefd is, veel meer dan haar wettige partner. Nog anders gezegd, de fijnstoffelijke verbeelding is hier sterker dan de materiële werkelijkheid. Wat in de wereld der gedachten gebeurt, is uiteindelijk krachtiger en belangrijker dan wat zich alleen maar in de materiële wereld voordoet. Omdat het verwekken van biologisch leven niet enkel een fysische, maar in hoofdzaak een fijnstoffelijke en dus sacrale aangelegenheid is, komt dit verhaal niet zo onwaarschijnlijk over. Bevruchting is in die axiomatiek immers een overbepaald proces. Fysische gemeenschap is noodzakelijk, maar onvoldoende. De eicel moet, om levensvatbaar te blijven, binnen enkele dagen na de bevruchting, beziel worden

door een fijnstoffelijke entiteit, een energierijk wezentje, een fijnstoffelijk ‘mensje’. Zoniet sterft de eicel af. Doordat de vrouw haar gedachten, emotie, wil, haar hele bewustzijn op de zendeling concentreerde, is het wezentje dat dan gecontacteerd wordt, in de nabijheid van zijn occulte stamboom te situeren. Het is in dit verband bij primitieven algemeen bekend om bij de geslachtsgemeenschap ethisch hoge gedachten te koesteren en zelfs te bidden, om zo ook hoge zielen aan te trekken. De wereld der gedachten is ook voor hen van veel grotere invloed dan de materiële wereld. Het lijkt wel of de platonische ideeënleer hierin andermaal een bevestiging vindt.

Fortune, *Psychische zelfverdediging*, 113, schrijft dat op het moment van de seksuele vereniging een psychische (opm.: fijnstoffelijke) draaikolk gevormd wordt, die op een waterhoos, een trechtervormige ronddraaiende kolk gelijk, die torenhoog oprijst en tot in de andere wereld reikt.

We verbeelden ons bij iemand te ‘zijn’.

Naast het ‘gewoon’ richten van de aandacht op iemand, kunnen we ons een intensere voorstelling maken van onze aanwezigheid bij hem of haar en ons in hun gezelschap, bijvoorbeeld in hun huis denken, naast hen, bij hen. Illustreer we dit laatste met enkele getuigenissen.

Ik visualiseerde een hospitaalbezoek.

J. Grant, *Meer dan één leven*²³, verhaalt dat ze thuis was op het ogenblik dat een kennis van haar herstelde van een moeilijke keizersnede. Ze schrijft: “Haar operatie stond om twaalf uur gepland. Dus dacht ik twee of drie minuten heel intens aan haar. Ik visualiseerde haar in de ziekenkamer die door openstaande glazen deuren toegang gaf tot de tuin. Toen vroeg ik (opm.: in gedachten) of iemand een vriendelijk oogje op haar wilde houden, vooral voor en na het toedienen van de narcose (opm.: in de eerste helft van vorige eeuw). Verder dacht ik niet meer bewust aan haar”.

Later bleek dat Grant zich van uur had vergist, en visualiseerde haar vriendin dan niet om twaalf uur maar een uur later, na de operatie dus. Grant vervolgt: “Die avond kwam haar echtgenoot me bedanken omdat ik voor zijn vrouw van zo een onschatbare hulp was geweest. Hij vertelde dat hij haar om elf uur alleen gelaten had, omdat hij voelde dat zijn aanwezigheid haar niet rustig maakte. Maar toen hij enkele uren later terugkwam trof hij ze volmaakt tevreden aan. Ze vertelde hem dat ik, nadat hij de kamer had verlaten, door de openstaande tuindeuren naar binnen was gekomen en bij haar bed had gezeten, en dat ik zo onderhoudend met haar had gepraat dat ze vergeten was bang te zijn. Ik moest verscheidene getuigen aanhalen om hem ervan te overtuigen dat ik op dat ogenblik zes kilometer verder was”.

Slechts nadat de vriendin hersteld was, vertelde Grant haar de ware toedracht, waarop deze uitriep: “Ik dank de hemel dat ik niet wist dat je niet van vlees en bloed was. Ik zou doodsbang geweest zijn als ik geweten had dat ik een geest zag”.

Merken we nog het volgende op. Grant, die ergens in haar boek (o.c. 189), en bij een andere gelegenheid, zegt dat bidden niet had geholpen, (6.2.1. : bij het behandelen van de jongeman die zelfmoord had gepleegd in een Brussels hotel) vraagt hier dat ‘iemand’ een vriendelijk oogje op de patiënt wil houden, vooral voor en na het toedienen van de narcose”. Ze specificeert die ‘iemand’ niet, en spreekt hiervoor ook niemand “in vlees en bloed” aan. Zou het onredelijk zijn te veronderstellen dat zij “hogere wezens” bedoelt? Maar dan staat haar aanroeping gelijk met een gebed, en dan heeft, ten minste in dit geval, haar bidden wel,

en zelfs zeer intens geholpen. Overwegend dat enkele van haar boeken autobiografieën zijn van vorige levens, én occulte inwijdingen in het oude Egypte, kan men veronderstellen dat ze zich, misschien ook automatisch en onbewust, tot goden van het oude Egypte heeft gericht.

Merkwaardig is ook dat Grant slechts twee of drie minuten aan die vriendin dacht en zelf bij haar gewone bewustzijn bleef. Van een fijnstoffelijke uittreding terwijl het biologische lichaam in slaap is, is hier geen sprake. Blijkbaar is voor de zeer begaafde en van 'levenskracht' rijk voorziene Grant zulk een korte mijmering voldoende om het hier beschreven effect, het fijnstoffelijke bezoek aan haar vriendin, te veroorzaken. Zij 'is' dan daar waar op dat ogenblik haar hart is. Bij de volgende voorbeelden is wel een uittreding nodig om fijnstoffelijk op een andere plaats te verschijnen.

Een partituur

S. Muldoon, *The projection of the astral body*²⁴ (De projectie van het astrale lichaam), vertelt uit eigen ervaring. We vatten samen. "Ik experimenteerde met yoga. Bij enkele gelegenheden wilde ik aan een jong en mantisch begaafd meisje verschijnen (opm.: in uitgetreden toestand). De meeste van deze pogingen mislukten, maar bij drie gelegenheden werd zij plots wakker en zag ik mezelf in haar kamer staan of op haar bed zitten. Ik bleef gedurende enkele seconden zichtbaar voor haar en vervaagde nadien. Het meisje was een bekwame pianiste met een merkwaardig muzikaal geheugen. Ik vroeg haar op een dag of zij het lied "When sparrows build" kende. Dit was niet het geval. Dus beloofde ik haar bij gelegenheid een kopie van de partituur te bezorgen. Een paar nachten later trachtte ik haar weer (opm. : in uitgetreden toestand) te bezoeken. Dat lukte en zij kreeg het gevoel dat zij potlood en papier moest nemen om een boodschap van mij te noteren. Op het blad verschenen de eerste lijnen van de partituur, met slechts één fout erin. Zelf wist ik hier (opm.: op bewuste wijze) niets van. Ik kwam het pas te weten toen ze me de namiddag daarop bezocht en me de partituur toonde". Tot zover deze ervaring van Muldoon.

Ik zal u in mijn astrale lichaam bezoeken.

Margueritte Gillot, *Op de drempel van het onzichtbare*²⁵, vertelt een gelijkaardige geschiedenis:

In het groepje waar ik destijds mee omging, bevond zich een oude ingenieur, die een ernstige en toegewijde studie van de radiësthesie maakte. Hij kwam mij zo nu en dan opzoeken, magnetiseerde ook de moeder van één van mijn vriendinnen. We leenden elkaar ook onze boeken uit en wisselden onze indrukken en resultaten uit die we bij het pendelen bekwamen.

Toen ik hem de merkwaardige geschiedenis vertelde van een patiënte die tijdens een operatie een uittreding beleefde en alles had gezien en gehoord wat er zich had voorgedaan, zei hij dat het mogelijk is voor een mens om op een bewuste wijze uit te treden en hij wilde hiervan het bewijs leveren.

"Hoe laat gebeurt u zich ter ruste?" Vroeg hij. Ik antwoordde hem: "In ieder geval niet voor twaalf uur". Hij antwoordde: "Ik zal u in mijn astrale lichaam komen bezoeken". Dit gesprek had plaats op het einde van de ochtend. Toen ik 's avonds naar bed ging, was ik de belofte volkomen vergeten. Het was ongeveer half twee 's nachts. Ik nam een boek en kreeg tijdens het lezen plotseling de indruk van een onzichtbare aanwezigheid. Ik dacht toen nog helemaal niet aan het gesprek van die ochtend. Na enige tijd sloot ik geprikkeld mijn boek en deed het licht uit. Ik had nog steeds het gevoel dat er zich iets ongewoons aan het voeteneinde van mijn bed bevond. De volgende dag belde de persoon in kwestie mij op en zei: "U bent

niet verstandig. U moet niet zo laat gaan slapen, want om half twee heb ik er u op betrapt dat u las in plaats van te slapen”. Waarop ik uitriep: “Zo! U was dus die onwerkelijke aanwezigheid aan het voeteneinde van mijn bed”. Hij antwoordde: “Ik wist niet dat dit het uiteinde van uw bed was, maar ik kon niet verder komen”. Later begreep ik dat zich een geestelijke slagboom tussen hem en mij had gevormd. Hij wist niet alleen het juiste uur dat ik stopte met lezen, maar gaf bovendien nog een volkomen nauwkeurige beschrijving van mijn nachtjapon. Tot zover deze steekproef.

Ik meende zachtjes te knijpen.

Robert A. Monroe, *Uittredingen*²⁶, vertelt dat hij bij zichzelf en overdag een bewuste uittreding opwekte. Vooraf had hij echter met R., een vrouwelijke collega van zijn werk, afgesproken dat hij haar tijdens het weekend in uitgetreden toestand zou komen bezoeken. Monroe schrijft: Toen bevond ik mij in wat zo te zien een keuken was. R. zat op een stoel aan mijn rechterkant. Ze had een glas in de hand, en keek van mij uit gezien, naar links, waar twee meisjes van zeventien of achttien jaar, de ene was blond, de andere had bruin haar, ook met een glas in de hand iets zaten te drinken. Ze waren met zijn drieën in gesprek, maar ik kon niet horen waarover ze het hadden.

Eerst ging ik midden voor de twee meisjes staan, maar slaagde er niet in hun aandacht te trekken. Vervolgens wendde ik mij tot R. en vroeg haar of ze wist dat ik er was. “O, ja, ik weet dat je er bent”, antwoordde ze. Dit echter enkel in gedachte, aangezien ze nog steeds in gesprek was met de twee meisjes. Ik vroeg haar of ze er zeker van was dat ze zich zou herinneren dat ik daar geweest was. “O, dat onthoud ik beslist”, kwam het antwoord. Ik zei dat ik me er ditmaal van wilde overtuigen dat ze het zich zou herinneren. “Ik onthoud het wel”, zei R., terwijl ze tegelijk nog steeds aan het gesprek deelnam. Ik gaf te kennen dat ik zeker wilde zijn en haar daarom zou knijpen. “Maar dat hoeft je niet te doen, ik onthoud het heus wel”, zei R. haastig. Toch kneep ik haar net boven haar heup. Ze slaakte een luide ‘au’ en ik schrok. Ik had eigenlijk niet verwacht dat ik haar ook echt zou kunnen knijpen. Tevreden dat ik ten minste enige reactie had kunnen uitlokken, keerde ik me om en ging weg. Ik dacht aan mijn lichaam, en was bijna meteen terug (opm.: in het biologische lichaam).

Ik vroeg R (opm.: een paar dagen later, toen ze elkaar terug zagen) of ze zich het knijpen dan niet kon herinneren. Er kwam een blik van verontwaardiging over haar gezicht. “Was jij dat?” Ze staarde me een ogenblik aan, ging toen mijn privé-kantoorkamer binnen, draaide zich om, en tilde de boord van haar truitje op, waar deze links over haar rok viel. Er zaten twee blauwe plekken precies op de plaats waar ik haar geknepen had. “Ik zat rustig te praten met de meisjes”, zei R., “toen ik plotseling vrij hard geknepen werd. Ik sprong een heel stuk de lucht in. Ik dacht dat mijn zwager teruggekomen was en stilletjes achter me was gaan staan. Ik keek om, maar er stond niemand. Ik had er helemaal niet aan gedacht dat jij het zou kunnen zijn. Het deed echt pijn!” Ik verontschuldigde me voor het harde knijpen en moest beloven dat, als ik ooit weer eens zoiets probeerde, ik wat anders zou bedenken dan zo hard te knijpen.

We zijn waar we ons denken.

“Ik ben waar mijn hart is” schreef Thomas a Kempis (7.1.2.). En als we met ons bewustzijn ergens zijn, ‘is’ er werkelijk ‘iets’ van ons daar aanwezig. Blijkbaar gaat het dan om een uitgetreden deel van onszelf dat zich niet stoort aan de grenzen van tijd en ruimte. Zij die een uittreding ervaren hebben, vertellen ons dat ze met de navelstreng verbonden zijn aan hun biologisch lichaam. Maar ook dat deze streng een uitzonderlijke elasticiteit heeft zodat men zich zeer ver van zijn stoffelijk lichaam kan verwijderen.

Zijn we met ons biologisch lichaam op plaats A, maar beelden we ons sterk in dat we in B zijn, dan ‘zien’ mantisch begaafden ons daar ook, maar dan fijnstoffelijk. Een kwantitatieve vermeerdering van onze concentratie, samen met ons occult statuut (hebben we veel of weinig fijnstoffelijke energie?), kan er eventueel toe leiden dat ‘iets’ van ons, een soort schim, duidelijk of vaag zal waar te nemen zijn op de plaats waar we, in gedachten, ons bevinden.

Dergelijke getuigenissen zouden ook in het hoofdstuk over uittredingen kunnen vermeld worden. Maar, zoals gezegd, zijn we hier een stap verder. Als iemand in uitgetreden toestand een ander in diens biologisch lichaam knijpt en als dat tot fysieke verwondingen leidt, of als in uitgetreden toestand een partituur ‘gedicteerd’ wordt, zijn we duidelijk een grote - kwalitatieve - stap verder en kunnen we echt van magie spreken.

Bilocatie

Deze term komt van het Latijn ‘bis’, tweemaal, en ‘locus’, plaats en betekent “op twee plaatsen tegelijk zijn”. In een aantal religies wordt er melding van gemaakt. Het houdt verband met een al of niet bewuste uittreding en een gedeeltelijke materialisatie van het fijnstoffelijke lichaam. Het biologische lichaam is hierbij in een soort van trance en is dan nauwelijks nog actief.

I. Bertrand, *La sorcellerie*²⁷ (Hekserij), geeft ons een voorbeeld en verhaalt dat het een zekere Emilie Sagée bij herhaling overkwam. Wij zijn 1845, in het meisjesinstituut van Neuwelcke in de buurt van Riga. Onder het personeel was een zekere Emilie Sagée. Haar gezondheid was goed en haar gedrag voorbeeldig. Wel kwam zij over als “une nerveuse” een zenuwlijdstster. Enige tijd na haar aankomst stelde men vast dat, wanneer de meisjes beweerden ze ergens gezien te hebben, vaak andere meisjes staande hielden dat ze op een andere plaats was.

Op zekere dag zagen de meisjes plots tweemaal Emilie. De twee ‘Emilie’s’ verschilden in niets van elkaar. Integendeel: zij deden juist hetzelfde, behalve dat de ene Emilie een stukje krijt in de hand hield en de andere niet. Kort daarop was een zekere Antonia von Wrangel met haar opschik bezig, waarbij Emilie het kleed van Antonia op de rug dicht haakte. Antonia zag plots in de spiegel een tweede Emilie die haar kleed dicht haakte.

Ooit was Émilie ziek in bed. Antonia las voor uit een boek. Plots werd Emilie stijf, verbleekte en leek in bezwijming te vallen. Toen Antonia haar vroeg of zij onwel werd, antwoordde zij van neen maar met een zwak stemmetje. Enkele seconden daarna zag Antonia zeer duidelijk Emilie in het gebouw. Ooit gebeurde het dat enkele meisjes aan het borduren waren in een zaal op de benedenverdieping. Vier glazen deuren geven hier uit op de tuin. Zij zagen Emilie bloemen plukken in de tuin terwijl plots haar dubbelgangster in een der zetels gezeten was. Onmiddellijk keken de meisjes naar de tuin en zagen ze daar nog, maar haar vertraagde bewegingen en het ‘lijdelijke’ uitzicht vielen op. In de tuin was zij als het ware ‘ingedommeld’ en uitgeput. Twee meisjes gingen op de dubbelgangster toe en poogden ze aan te raken. Zij voelden een lichte weerstand. Eén der meisjes ging daarop dwars door een gedeelte van de dubbelgangster. Nadat zij erdoorheen was gegaan, bleef de dubbelgangster nog enkele ogenblikken ter plaatse zichtbaar om daarna geleidelijk te verdwijnen.

Wat telkens weer opvalt, is dat hoe duidelijker de dubbelgangster waarneembaar was en als het ware materieel tastbaar werd, des te geremder, lijdelijker en meer uitgeput Emilie zelf werd. Maar zodra de dubbelgangster verzwond, herwon zij haar krachten. Emilie was zich van de uittreding niet bewust. Zij vernam het doordat men het haar zei.

A. David-Neel, *Magic and mystery in Tibet*²⁸ (Magie en mysterie in Tibet) verhaalt eveneens van een Tashi lama die in uitgetreden toestand op reis ging en hierbij zijn biologisch lichaam achterliet. Dit lichaam volbracht dan zijn gewone dagdagelijkse activiteiten, tot wanneer de lama op zijn bestemming was aangekomen. Dan vervaagde dit subtiele lichaam geleidelijk tot het uiteindelijk helemaal verdween.

Zich met iemand identificeren.

We zagen al dat men iemand op een hypnotische wijze op allerlei suggesties kan laten ingaan. Ook dat men iemand tijdens de slaap allerlei suggesties kan meegeven, en dat men ten slotte iemand op telepathische wijze kan beïnvloeden. Bij herhaling hebben we eveneens vastgesteld dat een kwantitatieve vermeerdering leidt tot een kwalitatieve sprong. Dit geldt uiteraard ook voor telepathische suggestie.

In de vorige steekproeven was de aandacht op iemand gericht. Men kan hierin nog een stap verder gaan, en zich niet alleen in iemands gezelschap denken, maar zich bovendien met die andere zoveel mogelijk identificeren. Men ‘ziet’ er zich niet langer ‘naast’, men ‘ziet’ er zich helemaal ‘in’ en denkt dat men ermee samen valt. Men denkt dan heel intens dat men die andere ook ‘is’. Zulk een vereenzelviging mag op het eerste gezicht enigszins bevreemdend overkomen. Herinneren we ons echter de ‘inlevende’ benadering van de medemens, het “ich-nog-einmal” (2.2.) zoals Schopenhauer het verwoordde. Of denken we aan de uitspraak van mevrouw David-Neel (7.3.3.) dat telepathie mogelijk wordt als men zichzelf en de naaste niet langer beschouwt als volstrekt afgescheiden van elkaar, ja als men aanvoelt dat al wat leeft, hoe dan ook met elkaar verbonden is. Wil men zich identificeren met een medemens, dan helpt het zo men diens belangstellingen kent. Zo bijvoorbeeld de gedachten die hem of haar bezielen, een aantal gewoontes, gevoelens, verlangens, de omgeving, enzovoort.

Tenhaeff, *Spiritisme*²⁹, vermeldt een ziener die hierover zegt: “Wanneer ik een voorwerp van iemand aanraak, vermeng ik mij met hem. Ik treed met die mens in directe verbinding: zijn gedachten, gevoelens en gewaarwordingen zijn de mijne geworden. Met een eenvoudige haarlok of een brief van iemand kom ik met de persoon in aanraking. Ik bespeur hem, ik zie hem, ik hoor hem, hij leeft zijn leven in mij, ik voel zijn smarten en deel zijn vreugden. De personen die hij lief heeft, heb ik ook lief. Mijn ziel komt met hem in aanraking en er ontstaat tussen hem en mij een soort van gemeenschappelijk bewustzijn”.

Men merkt duidelijk het “ich-nog-einmal” dat in praktijk gebracht wordt. Omdat er gelijkens is tussen de gedachten en gevoelens van diegene die zich wil identificeren, met de gedachten en gevoelens van de persoon met wie men zich wil identificeren, gebeurt er iets merkwaardigs. Deze bewustzijnsinhouden dringen dan tot hem door. Staan we hier toch even bij stil, want het is helemaal niet zonder belang.

We hebben al iets in die richting vermeld in verband met de ‘vrije’ bewustzijnsinhouden (7.2.4.). Daar hebben we gezegd dat een volgehouden gedachte niet alleen een eigen zelfstandigheid krijgt, maar dat die bovendien de aura kan verlaten. Als een andere mens soortgelijke gedachten koestert, dan opent zich diens aura en neemt onbewust die rondzwevende gedachten in de eigen aura op. Die mens meent dat het zijn eigen gedachte is die hem inspireert en beseft niet dat ze van elders, van buiten hem, komt.

Vergelijken we het een beetje met een biologische transplantatie. Als iemand een dergelijke overplanting heeft ondergaan, en als het afweermechanisme van het lichaam het

donororgaan als een eigen orgaan beschouwt, dan doen er zich geen afstotingsverschijnselen voor. Wordt echter het ingeplante orgaan als lichaamsvreemd gezien, dan stoot het lichaam dit wel af. Geven we een voorbeeld uit de natuurkunde: als een stemvork trilt dan resonanceert alles wat dezelfde frequentie heeft, mee. En wat hiermee niet in overeenstemming is, trilt niet.

Het gelijke zoekt het gelijke.

Wat we hierboven beschreven is andermaal een bevestiging van het feit dat het gelijke het gelijke zoekt. Gelijkgestemde gedachten die rond iemands aura hangen, worden gemakkelijk in die aura opgenomen. Eens bewustzijnsinhouden van buitenaf als eigen of verwante inhouden worden herkend, opent zich bij wijze van spreken de versterkte burcht die de aura normaal is. De valbrug wordt neergehaald, de aura ontsluit zich en inhouden van buitenaf nestelen zich in de donkere kelders van de burcht, in het onderbewustzijn van de mens. Daar starten ze stiekem, nauwelijks of helemaal niet opgemerkt, hun suggestieve taak. Is dat een probleem? Niet noodzakelijk, want, zo menen we, het zijn gelijkgestemde gedachten. Het zijn bij wijze van spreken ‘geallieerden’, ‘medestanders’, die juist versterken wat er al aanwezig is. En toch blijft bij dit alles een zeker onbehagen hangen: de aura heeft zich geopend. Fortune zegt het zo: “de aura is doorboord”.

Willen we dat het niet zover komt, dan zullen we zeer kritisch en voortdurend onze bewustzijnsinhouden moeten onderzoeken, want vroeg of laat laten onze onbewuste neigingen zich toch aan ons bewustzijn kennen. Daarin, in dit voortdurende kritische onderzoek, ligt de helende kracht van streng logisch denken. Daarin ligt ook de noodzaak om ons van onze vooropstellingen zoveel mogelijk bewust te worden. En wat de invloeden van buitenaf betreft: niemand van ons is een heilige, dus zal ook niemand zijn aura helemaal kunnen sluiten voor ongewenste invloeden. Fortune zegt dat de beste verdediging gelegen is in het niet willen ingaan op de suggestie zelf, en onze gedachtenstroom zodanig beheersen dat we aan totaal andere dingen denken, waardoor de suggestie zich uiteindelijk uitput.

Papus (Dr. G. Encausse), *l'envoûtement*³⁰ (De betovering), zegt dat de verdediging tegen een lotsworp, tegen een occulte aanval, onder meer bestaat in het uitzuiveren van het denken en onze gedachte-inhouden. Men houdt het kwaad uit het bewustzijn door er niet aan te denken, door er niet emotioneel op in te gaan, door geen gevoelens van nijd en afgunst te koesteren en door nauwkeurig iedere gedachte en ieder gevoel onder controle te houden. Dat is niet steeds even eenvoudig. Volhardt men hierin dan vindt het kwaad geen gelijkenis in de aura om zich er op af te stemmen en krijgt het geen toegang. Ook kan die aura versterkt worden door de eigen geestelijke krachten te vermeerderen. Dit kan door gebed, vooral door dat gebed waarin men zijn vijanden vergeeft, door naastenliefde, medemenselijkheid en door vergiffenis. We kunnen inderdaad de hulp van andere en hogere machten inroepen. Dat reinigt onze aura van binnenuit, maar sterkt ons ook voor aanvallen van buitenaf. Dat is uiteraard het terrein van de religie en de magie.

Nu begrijpen wij waarom de aloude godsdiensten telkens weer de rol van de in- en verbeelding, het denkvermogen, het gemoed en de wil, kortom, van het hele bewustzijn, zo benadrukten. De christen zal om zich te beschermen tegen het kwaad bovendien de hulp inroepen van wezens van de bovennatuur. We komen er in het laatste hoofdstuk (13) op terug. Hiermee wordt ook duidelijk waarom Jezus de innerlijke vrede en de liefde als hoofdgebod predikte. Men stemt zich hierdoor af op hogere gedachten, zodat het kwaad niets vindt dat ermee verwant en gelijkgestemd is, en het ook niet in de aura kan binnendringen. Zo gezien zijn vredelievende gedachten geen luxe, ze zijn een noodzaak.

Een demonisch trekje

Verwijzen we naar de ‘tulpa’ van Mevrouw David-Neel (7.2.4.), de gedachtevorm die zij fijnstoffelijk tot leven bracht in de vorm van een monnik. Denken we aan zijn geleidelijke evolutie tot een opstandige zoon en aan zijn spottende en boosaardige blik. Hij ontsnapte aan haar controle en kreeg een demonisch trekje. Vreemde invloeden lijken zich te mengen in de schepping van haar monnik. Men kan zich afvragen welke invloeden er in het geheel van de werkelijkheid ‘werken’ zodat een goede bedoeling kan omslaan in een minder goede. Of zelfs in het tegendeel kunnen omslaan. En hoe zulke vreemde invloeden zich in de aura kunnen nestelen. Het antwoord is te vinden in een zekere vorm van ‘camouflage’. Wat van buiten komt, lijkt te harmoniëren met wat binnenin aanwezig is. Maar het gelijkende is soms misleidend anders. We kennen het in de natuur. Heel wat planten en dieren gebruiken het in vele varianten om hun doel te bereiken. Als vreemde invloeden zich in de mens kunnen nestelen, dan loopt er iets fout. Dan kan dit zijn omdat er enerzijds iets buiten hem, hem misleidt, maar anderzijds kan het ook dat iets in de mens niet streng genoeg censureert. Ook hierop gaan we in het hoofdstuk over de “harmonie der tegengestelden” (11) verder in.

Bewustzijnsinhouden overhevelen.

Hiermee staan wij aan de wieg van de magie, witte of goede en de zwarte of boze. Gmelig, *De aura, uitstraling van mens, dier, plant en steen*³¹, haalt het geval van de leraar aan, in wiens nabijheid, een leerling mediteert. De leraar kan heel bewust bewustzijnsinhouden van de eigen aura overhevelen naar de leerling en hem zo tot een bepaald bewustzijn doen ontwakken. Natuurlijk werkt in zulke beïnvloeding de wet die zegt dat gelijke, het gelijke zoekt. Verwante wezens horen ergens ook samen. Hier situeren zich ook de diverse occulte inwijdingen, ten goede, of ten kwade. Het is duidelijk dat ‘hogere’ bewustzijnsinhouden overhevelen, geen ethisch probleem stelt. Ze geschieden ook steeds met de toelating van de mens die zal ingewijd worden.

Geheel anders is het echter wanneer de bedoeling, bewust, of meer nog, onbewust, erin bestaat de medemens ernstige schade toe te brengen in zijn gezondheid en geluk. Dan praten we over een zwarte magie. Deze telepathische suggestie, het overdragen van schadelijke bewustzijnsinhouden van op afstand op een medemens, en dat buiten diens medeweten: ziedaar de wezenskern van de occulte aanval. Zwarte magie is dus een immorele, schadelijke telepathische suggestie. Merken we nog op dat we de term ‘suggestie’ hier in zijn magische betekenis gebruiken, niet in zijn uitsluitend psychologische. Psychologisch gezien is ‘suggestie’ iets wat onze nominalistische ziele diepten kan beïnvloeden, en blijft beperkt tot een uitsluitend individuele aangelegenheid. Het gebeurt “alleen maar” in het onbewuste van de enkeling. Occult gezien houdt ‘suggestie’ verband met de kracht van de gedachte en als gevolg hiervan met een stroom van fijnstoffelijke energie die heel wat verder reikt dan de grenzen van het individuele lichaam. Dat is heel wat meer dan slechts ‘inbeelding’. Onze steekproeven hebben dat ten overvloede verduidelijkt.

Zoals nog verder zal blijken, kennen heel wat religies een vorm van magische suggestie. Vooral waar het religies van de buitennatuur betreft. Daar wil een aantal lagere goden de mensen en vooral hun mediums op een autoritaire wijze beheersen. Maar ook in de bovennatuur heeft deze magische suggestie een plaats. Biddend willen we onze aandacht op het hogere richten, ja we kunnen ons inbeelden in de nabijheid van sommige heiligen te zijn, of op heilige plaatsen. Dan zijn we waar we ons denken. We kunnen ons met religieuze figuren identificeren. Niet dat we ons hiermee gelijk achten, verre van, maar wel dat we in een uiterste

bescheidenheid en deemoed deze hoge figuren willen benaderen. Plotinus zei dat hij zich met het goddelijke vereenzelvigde om te delen in de heiligheid van deze krachtvolle wezens (6.1.1.). Ook onder meer *Psalm 16 (15)* bevestigt dat het goed is om ononderbroken in de aanwezigheid van de H. Drie-eenheid te leven.

7.4. Zwarte magie

7.4.1. Een wraakdemon

Afgunst

K.H. De Jong, *De zwarte magie*³², geeft ons een uittreksel van Plutarchus, dat ons als inleiding van dit thema kan dienen. De Jong schrijft: “De beroemdste der antieke atomisten, Democritus (+/- - 400), een groot onderzoeker, nam in overeenstemming met de door hem gehuldigde filosofie aan dat afgunstige mensen ‘beeldjes’ uitzenden. Deze waren van waarnemingsvermogen noch bewegingskracht verstoken en vol van de boosheid en hekserij. Die beeldjes, in welke de afgunst en hekserij nawerkt, worden bij de slachtoffers ingedrukt en blijven met hen verbonden. Hierbij veroorzaken ze naar lichaam en geest verwarring en onheil”. Democritus wordt in de natuurkunde wel eens meer de stichter der moderne atoomtheorie genoemd, en men huldigt hem als één der eerste echt wetenschappelijke denkers. Bijna steeds verzwijgt men dan dat hij ook geloofde in fijnstoffelijkheid en in het kwade oog.

Lezen we D. Fortune, *Psychische zelfverdediging*³³. Fortune, een zienster en magiëerin, wordt met het fijnstoffelijke resultaat van haar agressieve drang in haar denken, voelen en willen, geconfronteerd. Uiteindelijk bezit ze voldoende ethiek en geweten om het kwaad dat ze hierdoor deed ontstaan, terug ongedaan te maken.

Het verhaal “de schepping van een wraakdemon” gaat over de projectie van het etherisch lichaam, over een gedeeltelijke uittreding. ‘Etherisch’ slaat op dat type van fijnstoffelijkheid dat het dichtst bij de grove stof ligt. We geven niet de hele tekst weer, die te lang uitvalt, maar vatten het verhaal werkelijkheidsgetrouw samen en lichten het hier en daar toe.

Fortune had iemand ten koste van aanzienlijke financiële offers geholpen. Deze doet haar nadien een groot onrecht aan. Zij werd omgewoeld door aanvalsdrift. Denken we hierbij aan wat Freud het ‘es’ noemt, het zeer primitieve in de mens dat bij teleurstelling, agressief (‘thanatos’) wordt. Freud zegt dat hij in de ziele diepte van de mens ‘eros’, seks, en ‘thanatos’, dodingsdrift vindt, waarmee hij te kennen geeft geen al te hoge verwachtingen van de mens te koesteren. Fortune voelde een sterke drang om het die persoon betaald te zetten. “Ik zon op wraak” schrijft zij. Zodoende activeert zij de spiraal van het geweld: onrecht met aanvalsdrift beantwoorden.

“Terwijl ik op een middag bijna ingeslapen was, kwam in mij de gedachte op om alle zelfbeheersing te laten varen en toe te slaan op de man die mij zoveel onrecht aandeed. In mijn verbeelding zag ik de aloude Noorse mythen in mij opkomen. Ik dacht aan Fenris, de afschuwelijke wolf”.

Opm.: Fenris is in de Noorse mythologie, een schepping van de god Loki. Dit wolfskind werd opgevoed door Tyr, de oorlogsgod, en werd zo sterk dat de godheden hem vreesden. Hij werd dankzij de dwergen met een magisch touw vastgebonden. Herinneren we eraan dat de termen ‘mythe’ en ‘mythologie’ slaan op sacrale verhalen waarin de occulte levenskracht centraal staat. Ontologisch gezien hebben mythen, zo begrepen, werkelijkheidswaarde, en dit met betrekking tot religie, magie of mystiek. Anders gezegd, op een ander niveau van werkelijkheid zijn deze mythen levensecht.

Fortune vervolgt. “Onmiddellijk daarop kreeg ik het eigenaardige gevoel (opm.: een mantische waarneming) dat ter hoogte van de plexus solaris (de zonnevlecht; in de maagstreek), iets uit mijn lichaam trad. Jawel: naast mij op het bed materialiseerde zich geleidelijk een grote wolf. Ik voelde zijn gewicht. Ik was toen totaal onbekend met de kunst van het verwekken van een wraakdemon. Doch nu had ik door een toeval de juiste methode ontdekt”.

Zij vat samen. “Ik was tussen waken en slapen en koesterde gedachten”. Psychologen spreken van bewustzijnsinhouden of ‘fantasmen’. Deze gedachten zijn met sterke ‘emotie’ met gevoel, en drift geladen. “Ik zon aldoor op wraak” zegt zij. Omdat ze bijna in slaap is, wordt het bewuste denken praktisch uitgeschakeld en sluipen de wraakgedachten haar onbewuste binnen. Het wordt zo enigszins een suggestie tijdens de slaap. Daardoor scheidt zij als magisch begaafde, uit zichzelf en bijna als vanzelf, met haar fijnstoffelijke levenskracht een wezen. Dat kan bij daartoe zeer begaafden ook bewust gebeuren. Magie wordt inderdaad gedefinieerd als het manipuleren van fijne stof. En Fortune zit er nu midden in, en nog wel op een onethische wijze.

Vervuld van afgrijzen

Zij realiseerde zich plots het gebeuren en werd vervuld van afgrijzen over wat zij gedaan had. Freudianen zouden hier spreken van de censor, de hogere persoonlijkheid (het ‘Ich’ met zijn ‘Ueber-ich’), wakend over realiteit en zedelijke norm, die het lustbeginsel grenzen oplegt. Fortune staat voor een ethische tweesprong. Indien zij het wezen dat zij verwekt heeft, niet vernietigt (het niet ‘doodt’), dan zal het zelfstandig worden en tot een frankensteinmonster uitgroeien. Indien zij echter het mythische griezelwezen wil ‘doden’, dan behoort zij volgende voorwaarden te vervullen. Het noodzakelijkste: niet door paniek in verwarring geraken. De doding, eigenlijk een vorm van exorcisme, veronderstelt verder voldoende occulte praxis zo dat zij, en niet de wolf, de overhand heeft. De ontkrachting behoort zo snel mogelijk te geschieden, want ‘mythische’ wezens worden des te krachtiger naarmate zij langer kunnen ‘leven’. Zij trekken inderdaad andere gelijkgestemde energieën en wezens aan.

Fortune kiest de ethische weg. Zij beweegt zich heel voorzichtig naar het mythische schepsel toe. Dit heeft er blijkbaar bezwaar tegen lastig gevallen te worden. Freud zou zeggen dat zijn ‘Lustprincipe’ gestoord wordt. Het schepsel draait de snuit naar haar toe, gromt en toont de tanden. Zij geeft het griezelwezen een stamp in de zijde. Gebiedend zegt zij: “Indien gij u niet behoorlijk gedraagt, dan zult gij op de vloer moeten gaan liggen”. Mak als een schaap, gaat de wolf van het bed af. Terwijl hij dit doet, verandert hij tot haar grote opluchting zijn beeldindruk. Hij verkleint zich tot de grootte van een hond. Meer nog: het schepsel trekt door het noordelijke gedeelte van de kamer weg. Enerzijds doorleeft zij een nieuw gevoel van opluchting; het dier gaat immers weg. Anderzijds blijft een gevoel van spanning: “Het is alsof het hiermee nog niet gedaan is”. Fortune blijft verontrust en vraagt raad aan haar leermeester in magie. Deze zegt haar dat de kunstmatige demon een gedachtevorm is, door wrok uit haar eigen ‘substantie’ of fijne stof tot een hallucinant wezen gebracht. Het is een werkelijk, via de subtiele navelstreng, naar buiten getreden ‘deel’ van Fortune zelf. Hij is bovendien hoe langer hij ‘leeft’, des te moeilijker te ‘doden’ of te bezweren. Hij zou zich dan kunnen losrukken van de fijnstoffelijke navelstreng die hem nog aan Fortune’s zonnevlecht gebonden houdt. Indien hij eenmaal tot daden zou kunnen overgaan, zou hij de wraakgedachte die hem tot leven bracht, kunnen uitvoeren. En eens de navelstreng is doorbroken, kan zij hem niet meer in zichzelf opsorpen. Zolang de navelstreng nog intact is, kan zij het mythisch ondiep doden.

Hiervoor moet zij de gedachten van wrok en woede laten varen en hierover haar spijt en zelfs echt berouw betuigen.

Het is beter onrecht te ondergaan dan onrecht te begaan.

“Gelukkig voor alle betrokkenen, had ik nog genoeg gezond verstand om in te zien dat ik mij op een tweesprong bevond” zegt zij. Haar vooruitzicht was niet bepaald aangenaam. Zij behoorde een al bij de oudste Grieken bekend beginsel: “eerder onrecht ondergaan dan onrecht begaan” in de praktijk om te zetten. Magisch gesproken moest zij de wolvendemon via de navelstreng weer totaal in zich opsorpen. Dit is volgens kenners de meest efficiënte vorm van exorcisme.

D. Fortune besluit om bij de eerste gelegenheid het mythische ondiep te roepen en het in zichzelf te laten verzwinden. Wanneer de schemering invalt, roept zij het diep terug. Zij verkrijgt door verdere inspanning een uitstekende materialisering. Ze zegt: “Men zou gezworen hebben dat een elzasser hond naar mij stond te kijken. Hij was een zo tastbare verschijning dat zelfs de geur niet ontbrak: Van mijn zonnevlecht liep een schaduwachtige fijnstoffelijke draad naar het diep.” Het ene eind van het “zilveren koord” mondde uit in haar zonnevlecht. Het andere einde verdween ter hoogte van de buik, in de ruige vacht van de elzasser, echter zo dat zij het juiste punt van de uitmonding niet kon zien. De eigenlijke opsorping of doding begint als volgt. Zoals men met een rietje een glas limonade opsorpt, zo zuigt Fortune via de zilveren koord het leven uit de demon weg. Dit gaat niet zonder een inspanning van zowel de verbeeldings- als van de wilskracht. Het diep begint dan geleidelijk te vervagen, maar tegelijk blaast het zilveren koord zich op en wordt massiever.

De ethisch-psychische doorleving verliep als volgt: ”In mijn innerlijkheid begon een hevige emotionele storm op te steken. Ik voelde de meest razende impulsen (opm.: Freud’s ‘Es’), om er op uit te gaan en alles en iedereen die mij voor de voeten kwam te verscheuren. Met een geweldige inspanning overwon ik die drang waarna de storm bedaarde”. De demonengedaante kwijnende ondertussen geleidelijk weg zo dat slechts een vormloze grijze nevel overschoot. “Ook die slurpte ik langs de zilveren draad in mij op. De spanning verminderde. Ten slotte was ik weer mijzelf, alleen badend in het zweet. Voor zover ik weet, was dit het einde van deze geschiedenis”, zo besluit Fortune. Met haar getuigenis illustreert zij duidelijk het fijnstoffelijke, magische effect van haar ‘beking’.

De morele taboes der religies

Tegenwoordig klinkt het zowat overal: je moet je boze tendensen niet bewust onderdrukken en ze evenmin onbewust verdringen. “Leef ze maar eens uit, dan ben je ze kwijt. Denk bijvoorbeeld dat de zak zand die voor je hangt de persoon is die je onrecht heeft aangedaan, en sla er maar eens lustig op los”. Iets gelijkaardigs moet Fortune gedacht hebben, tot ze zich als zienster realiseerde dat ze hiermee een soort van demon tot leven aan het brengen was. Deze zou, eens dat hij van haar zou zijn losgekomen, het kwaad in de wereld alleen maar doen toenemen. Hij zou dan geschapen zijn met de opdracht wraak te nemen en zou gelijkgestemde energieën en wezens aantrekken en zich voortdurend versterken. Fortune zag tijdig haar fout in. Maar het kostte haar heel wat moeite om het wezen terug in zich op te slorpen. Het betekent dat alle kwaad dat zij al “naar buiten” gestuurd had, terug in zich moest opnemen. Wat inhoudt dat ze het ook emotioneel opnieuw moet doorleven. Ze voelt dan terug alle boosheid in zich opkomen en moet dit kost wat kost overwinnen.

Wie, in dit geval, zoals Freud en de meeste psychoanalytici, meent dat het zich uitleven, het zogeheten ‘lustprincipe’ de manier is om zich van ‘spanningen’ te bevrijden, begaat een onvergeeflijke fout die niet onmiddellijk zichtbaar wordt. Wel integendeel: de mens in kwestie

voelt zich op louter emotioneel en bewust vlak 'goed' en 'bevrijd', maar later komt wat Freud heet het 'realiteitsprincipe'. De Bijbel en alle religies spreken van een geschonden taboe of godsoordeel (12.2.1.). De wraakdemon zoekt het gezelschap van zijn soortgenoten op - het gelijke zoekt het gelijke (7.2.1.) - en keert sterker terug naar zijn schepper, naar de persoon die hem, de wraakdemon, tot leven bracht. *Lucas 11:24vv.* zegt hierover: Wanneer een onreine geest iemand verlaten heeft, doolt hij rond in dorre streken, op zoek naar rust. Vindt hij die niet, dan zegt hij: "Ik ga terug naar mijn huis, waar ik vandaan kom." Bij zijn terugkeer vindt hij het schoon en helemaal opgeruimd. Daarop gaat hij zeven andere geesten halen, die nog slechter zijn dan hijzelf; ze gaan naar binnen en blijven daar wonen. Zo iemand is er dan slechter aan toe dan voorheen."

Natuurlijk vindt zo een wraakdemon - men spreekt ook van een natuurgeest - geen 'rust'. Zulke wezens zijn slechts tot op een zekere hoogte 'zelfstandig'. Ze zijn met een 'zilveren koord' verbonden ofwel met de maker ofwel met het slachtoffer. Een natuurgeest heeft een woning nodig. Hij 'woont' in zijn schepper of in zijn slachtoffer of in één of ander voorwerp. Dat is overigens de sacrale (niet de psychologische) definitie van een 'fetisj'. We komen er nog uitvoerig op terug (7.5.). Of die fetisj nu een voorwerp, een plant, een dier, een mens of wat dan ook is, heeft maar belang voor degene die hem schiep. Maar eens tot leven gebracht, heeft zo een wraak-demon een 'woning' nodig, waarin hij 'huizen' kan, en waar hij zich voedt met de levenskracht van zijn gastheer.

Verwijzen we b.v. naar *Marcus 5,1-13*; waar Jezus de bezetene van Gerasene geneest en de demon uitdrijft. Deze roept uit: "Legioen is mijn naam, want we zijn met velen". Hij smeekte Jezus om hem niet zomaar uit het land te drijven, maar hen in de kudde zwijnen te laten intreden. Iets wat Jezus toestond.

Wanneer men nu enig inzicht begint te krijgen in de fijnstoffelijke processen die kunnen ontstaan bij het uiten van doorgedreven wraakgevoelens, dan vergt het 'niet onderdrukken, niet verdringen' toch een zeer ernstig voorbehoud. Dan ook wordt het begrijpelijk waarom een aantal religies zoveel belang hecht aan een ethisch verantwoord gedrag, aan het respecteren van een decaloog of een soort van tien geboden. Dan ook worden vele morele taboes der religies duidelijk. De boodschap is eigenlijk heel eenvoudig: hoeden we er ons voor dat we het kwaad in de wereld niet doen toenemen.

Als men Fortune en haar leermeester volgt, wordt dit kwaad wel op een heel andere wijze 'weggewerkt' dan sommige actuele psychologische strekkingen voorstaan. Deze stellen, zoals gezegd, wel eens meer om zich in zijn of haar boosheid "uit te leven", hier uiteraard steeds binnen de maatschappelijk gestelde grenzen, om "het kwijt te zijn". Occult gezien is het kwaad dan helemaal niet vernietigd, wel verplaatst. En om het met de woorden van Fortune te zeggen is het dan "als een hallucinant wezen tot leven gebracht". Beschouwt men deze hele gebeurtenis "op zich" dan kan men met Fortune besluiten dat haar een groot onrecht werd aangedaan. Mantisch begaafden 'zien' echter dat zij in een vroeger aards leven de man die haar nu zo onbehoorlijk behandelde, zelf een groot onrecht had berokkend. Juist dat detail is aan haar anders zo scherpe analytische mentaliteit ontsnapt, doordat zij deze harde onrechtvaardigheid moest herstellen. Zij ondergaat hier een soort van godsoordeel of immanente gerechtigheid. Hoofdstuk 12, "over oorzaken en gevolgen", gaat op dergelijke oordelen uitvoerig in.

Merken we nog op dat Fortune enkel op een buitennatuurlijke wijze werkt. Van enig beroep op het Bijbelse Opperwezen vindt men nauwelijks een spoor. Als men weet dat op een

verre achtergrond, één of andere vorm van demonie altijd mogelijk is, dan stelt haar methode vragen. Zij moet dan ook beseft hebben dat die hele historie wellicht nog niet helemaal ten einde was. Daarvoor had zij teveel ervaring van het demonische in al wat occult is. Onvoorspelbaar zijn dergelijke wezens, het liegen en verschalken zit hun diep in het bloed.

Wat uit Fortune's verhaal wel duidelijk blijkt, is dat ethiek als keuze tussen goed en kwaad een wezenlijke rol speelt, doordat alle innerlijke leven in de fijne stof wordt afgebeeld en er een 'onderhuidse' rol speelt. Kiezen we voor een leven dat het kwaad in de wereld doet toenemen, of kiezen we de andere weg? Blijkbaar zijn we medeverantwoordelijk voor al wat in en rondom ons aan zielestof aanwezig is.

Fijnstoffelijke schildwachten

Fortune heeft het in haar boek (o.c., 105) ook over de zogeheten vloek van farao Tutanchamon, wiens graf in 1922 door Howard Carter werd ontdekt. Zoals bekend stierven korte tijd nadien Howard Carter en zijn sponsor, Lord Carnarvon, waarna allerlei speculaties over de oorzaak van deze opvallende sterfgevallen de ronde deden. D. Fortune, die in haar tijd de ontdekking als 'grafschennis' afdeed, stelde het toen zo: "Als de vloek van de mummies nu niet werkt is al mijn vertrouwen in het occultisme weg". Voor haar leek het zo evident, dat de priesters van het oude Egypte, bedreven in zwarte magie, eveneens wraakdemonen, fijnstoffelijke wezens, hadden geschapen met de opdracht de wacht te houden bij het graf van de overleden farao. Hij of zij die de rust van de farao schond, zou 'zonder aanzien des persoons', hiervan automatisch de gevolgen ondervinden. Men kent de controverse die er toen is geweest. Nominalistisch bestaat er uiteraard niet zoiets als een vloek van een farao. Lord Carnarvon zou gewoon zijn gestorven aan een bloedvergiftiging ten gevolge van een infecterende muggenbeet. Fortune zelf denkt er anders over en vervolgt: "We weten allen hoe de vloek gewerkt heeft". Elke magiër weet dat magie zich ook op schijnbaar 'natuurlijke' wijze kan uiten.

Men kan de werkelijkheid steeds vanuit verschillende axioma's verklaren. De nominalistische visie zal stellen dat men feiten die niets met elkaar te maken hebben, toch met elkaar in verband wil brengen. De ziener of magiër meent echter omgekeerd dat de nominalistische visie te weinig of geen rekening houdt met het zien van gelijkenissen en samenhangen in ogenschijnlijk losse feiten. Het lijkt een beetje op een detective die bij een onderzoek naar een misdaad de rode draad niet kan of wil zien. Hij brengt de verschillende aanwijzingen niet tot een geheel en komt zo niet tot een overkoepelende hypothese. Zo wordt een verdere toetsing erg moeilijk en kan hij in zijn onderzoek wel eens vastlopen.

Keren we terug naar onze 'wachters'. Men ziet zo in dat het negeren van een occult taboe niet steeds een kwestie is van het al of niet hebben van een goed geweten van diegene die de taboe overschrijdt. Wel gaat het om een soort van fijnstoffelijke krachtmeting van de schender met wat Fortune heet, de kunstmatige elementalen. Een sensitief of ziener zal aanvoelen of 'zien' dat de plaats beschermd is, taboe is, en zal op zijn stappen terugkeren. In het andere geval overschrijdt men een sacrale 'taboe', zoals de primitieven dat noemen. Men mag zich dus aan een weerbots, aan een sanctie verwachten. Tenzij men tijdig 'geëxorciseerd' wordt door iemand met kennis van zaken, die bovendien sterker uitvalt. Want in deze aangelegenheden haalt de sterkste het, niet de meest gewetensvolle. Dat wordt ook in de volgende steekproef geïllustreerd.

7.4.2. Hexe Petra

En van ganser harte wens ik je alle kwaad toe.

Verdiepen wij ons in: *Hexe Petra*³⁴, die geïnterviewd werd in het Duitse maandblad *Cosmopolitan*. Het interview kreeg de titel: “En van ganser harte alle kwaad toegewent”. Petra zegt dat zij een zwarte magiërin is. Het betekent dat zij anderen kwaad en onheil kan aandoen. Ze maakt van haar vaardigheid gebruik wanneer iemand haar in haar bezigheden stoort. Angelika von Hartig, die het interview afneemt, zegt dat ze met Petra een ‘voorzichtig’ gesprek had. Men kan met zo een heks inderdaad niet voorzichtig genoeg zijn.

Petra, een 21-jarige Münchnerin is van het ‘punkachtige type’. Ze is gekend in de disco- en punkwereld.

- Haar type van heks zijn is: “zichzelf zijn”, met alles wat dat omvat, desnoods mensen ziek maken, mensen doen verongelukken, ja zelfs ze doden. Wat insluit dat het ‘geweten’ in bijvoorbeeld de Bijbelse zin, Petra volkomen koud, ‘cool’, laat.

- Haar type is verder ‘magische macht’ uitoefenen. Wat zich bijvoorbeeld uit in telepathie, in het naar de ‘heksensabbat’ gaan, in een lot op iemand werpen.

- Haar type is verder ‘kruidenvrouw’ zijn. Plantenkennis is voor haar beslist noodzakelijk. Onder meer om in uitgetreden toestand “naar de sabbat te vliegen”, iets wat terloops gezegd, in die middens zeer traditioneel is.

- De heksensabbat. Men wrijft zich in met een heksenzalf, van de taille tot de hals. Het biologische lichaam wordt als het ware stilgelegd doordat de ziel, in haar astraal (fijnstoffelijk) lichaam, uittreedt, en dus het lichaam verlaat. Verwijzen we naar het verhaal van pater Trilles: een uittreedend magiër (6.1.1.). Als verbinding met het biologische lichaam blijft nog “ein ganz dünner Faden” over, of wat de Bijbel ‘het zilveren koord’ noemt (*prediker 12,6*).

- Petra stelt zelf de zalf uit kruiden samen. Ze versterkt hiermee haar levenskracht door middel van de levenskracht van de kruiden. Denk bijvoorbeeld aan onze homeopathie of bachbloesemremedies waar eveneens met de fijnstoffelijke, niet met de biologische levenskracht wordt gewerkt. De voorschriften hiervan krijgt zij mediaal door als zij zich concentreert op een welbepaalde geest “ein Geist, eine Frau” die haar nabij is. Deze geest liet zich kennen als een overleden lesbienne, die leefde rond 1500, en als 24-jarige door de inquisitie veroordeeld en opgehangen werd.

Ik wreek mij.

Petra vervolgt: “Iedereen kan zich tot mij wenden (opm.: om een probleem ‘opgelost’ te zien). Vervloeken doe ik echter niemand die ik zelf niet haat.” Ziedaar de regel. Wat iemand met die energie aanvangt, goed of kwaad, belangt Petra niet meer aan. Een heks, type Petra, is zoals gezegd een kruidenkenster. Haar wilskracht en occulte energie kan zij zo sterk doen toenemen. Juist dat is het tweeledige instrument waarmee zij te werk gaat. Vooral wanneer iemand haar “iets aandoet”. Ze zegt: “Ik wreek mij! Wraak oefen ik uit doordat ik mij waanzinnig sterk op de bewuste persoon concentreer. Ik visualiseer (opm.: ik stel mij voor) wat ik aandoe, bijvoorbeeld bij een ongeval, een ongelukkige val of zo. Dit ingebeeld, maar waanzinnig sterk gewilde voorval, lot, houd ik ononderbroken voor de ogen. Totdat het voorval zich echt voordoet.” Ziedaar haar beschrijving.

- Drie jaar geleden in Berlijn: een wildvreemde man lachte met haar om haar punk-uitzicht. “Ik bleef ‘cool’. Ik liet hem een hoop beledigingen uiten. Twintig minuten later was ik zo ver dat ik hem het liefst gedood had. Daarop ben ik de man gevolgd. Hij woonde twee straten verder. Veertien dagen lang sloop ik hem achterna, terwijl ik mijn blikken in zijn rug boorde (opm.: de zogeheten “magnetische blik”). Ten slotte kwam hij op een middag het huis uit. Hij wou de straat oversteken. Ik heb mij als waanzinnige geconcentreerd. En zie: hij wachtte tot een auto naderde. Hij is rechtstreeks op de wagen ingegaan. Met als resultaat: hersenschudding, en een viervoudige beenbreuk tot aan de dij. Ik heb mij ingelicht.”

- Doding: In Londen werd zij om reden van diefstallen in warenhuizen door iemand gevolgd. “Ik was zo woedend omdat hij mij gemeld had, dat ik er bijna door verstikte. Ik concentreerde mij. ‘s Nachts stond ik onder zijn venster en ‘schoot’ mijn haatenergie zuiver op hem af. Drie weken later is de man van de trap gevallen met een gebroken nek als resultaat. Volgens Petra duurt het gemiddeld twee tot drie weken voordat een vloek werkt. Tot zolang moet men de persoon in sterke concentratie verwensen, totdat de natuurlijke beschermingslaag (opm.: de aura) rondom ‘het mikpunt’, ‘vol gaten zit’. Dan pas is zijn levensenergie uitgeput en treft hem ‘een lot’. Herinneren we eraan: Iedere kwantitatieve vermeerdering of vermindering leidt tot een kwalitatieve sprong. Die sprong hier is “het lot” dat hem treft, het ongeval, na de haat steeds opgevoerd te hebben. Het spreekt voor zich dat onze nominalistische rechtsspraak geen vat heeft op dergelijke misdadige praktijken. In archaische culturen ligt dat anders, zoals we nog zullen zien (10.4.).

Seks

Petra vervolgt. “Ik ben er zeer vroeg mee begonnen: op mijn twaalfenhalf begon ik mijn eerste ‘betrekking’. Niets heb ik in de volgende jaren overgeslagen: mannen, vrouwen, “alles kam dran”. Heden echter voel ik mij oeroud en uitgeklaard. De mens is volgens zijn eigen bestemming biseksueel. Toch heeft op dat gebied niets mij een duurzame bevrediging bezorgd. Een goede geestelijke vriendschap betekent voor mij wezenlijk meer. Ik ben totaal aseksueel geworden”. Zij leeft met haar vriend Jürgen samen. Hij is een jaar jonger dan zij. “Unsere Beziehung ist eine rein geistige” (onze verhouding is zuiver geestelijk).

- “Mijn moeder beschikte zelf ook al over “besondere Kräfte”. Zij is een helderziende vrouw en vervloeken kan zij ook goed. De vloek heeft altijd gewerkt. Het verschil tussen mijn moeder en mezelf: ik weet wie ik ben, zij is er nooit toe gekomen te beseffen dat zij een heks is”. Petra kent haar “occult statuut”, haar diepere, occulte ziel. Zij weet dat zij een heks is. Haar moeder wist het niet. Zien(st)ers stellen dat heel wat ogenschijnlijk ‘gewone’ mensen ook heksen of magiërs zijn, maar het gewoon niet beseffen. Soms dringt er wel iets van door. Zo vroeg een dame zich af of ze een heks was, “want elke keer als ze iemand verwenste, werd deze getroffen door een opvallend kwaad”.

D. Fortune, *Psychische zelfverdediging*³⁵, verhaalt van juffrouw L. die van een kwaal aan het genezen was. Juffrouw L. vertelde dat zij een duidelijke herinnering had aan zwarte magie in vorige levens. Als kind zag zij zich in haar dagdromen als een heks die het ongeluk of zelfs de dood wenste van wie haar niet aanstonden. Zij vreesde haar eigen wensen om reden van de ‘krachtige’ uitwerking ervan. Zij had de gewoonte zich voor te stellen dat zij zich vlak voor de mensen op wie zij kwaad was, opstelde en ertegen tekeer ging met een kwaadaardige levenskracht die ze naar hen uitzond. Zij had, toen zij nog thuis was, haar moeder en zuster geregeld op die manier aangevallen en haar zuster een ernstige ziekte bezorgd. Zoals de moeder bevestigde, wilde men L. niet meer in huis. Verwijzen we in dit verband naar de alinea over de “grote tovenaars” (6.3.): in de opvatting van vele natuurliefhebbers, kent onze blanke beschaving veel machtige tovenaars, die met wat ze na veel moeite bedenken, opvallende praktische resultaten boeken. Alleen weten deze blanken niet dat ze echte magiërs zijn.

De huidige trend gaat volgens Petra zeer duidelijk in de richting van zwarte of gewetenloze magie: “Het gebruik van drank en heksendrugs is nu eenmaal “extrem gefährlich”. Men moet weten hoe men de demonen die men oproepen heeft, weer kwijt geraakt. Faalt men hierin, dan kan men zijn verstand verliezen. Dat gaat snel.”

Tot zover dit getuigenis van een echte heks.

7.4.3. Het toverei

Een zigeunerin

Vervolgen we onze steekproeven met betrekking tot zwarte magie. Wij staan stil bij een voorbeeld dat M. Gillot, *Les crimes de la pleine lune*³⁶ (De misdaden bij volle maan), zo zegt zij, zelf van dichtbij heeft beleefd. Doch voordat wij daaraan beginnen, vermelden wij dat M. Gillot niet helderziende, niet mantisch begaafd is, maar wel louter sensitief is en wel voor zover zij zich bedient, hetzij van de pendel, hetzij van de wichelroede. Meteen dus maken wij kennis met haar methode.

Het betreft een volt, een tovermiddel, dat het kwade activeert. Gillot vertelt. Ik heb die methode zien toepassen door een zigeunerin ('une bohémienne'). Het ging om een jonge vrouw die na WO II (1939/1945) betreffende een erfenis, onrecht was aangedaan door een afgunstige nicht wiens pesterijen haar telkens weer vernederd hadden. De wraaklust, ten top gedreven door dit laatste rechtsgeding, dreef haar ertoe op de voorstellen van een zigeunerin in te gaan. Zij had de zigeunerin leren kennen omdat die maandelijks kwam bedelen. De jonge vrouw gaf dan wat geld of kleren wanneer de zigeunerin aanbelde. Op de bewuste dag trof de zigeunerin de jonge vrouw vol bittere gevoelens aan, want zo pas had zij de zekerheid gekregen dat de erfenis van een gemeenschappelijk familielid haar door een hatelijke list van de nicht afhandig gemaakt was.

Een diepgaande wroeging

De notaris had haar gezegd dat ieder beroep op het gerecht onmogelijk was. De zigeunerin beseft die bittere teleurstelling van de jonge vrouw en biedt haar diensten aan. Zij wil de schuldige zo straffen dat deze aan een diepgaande wroeging ten prooi valt en een gedeelte van de erfenis terug geeft. Hierbij wilde de zigeunerin haar beloning ook niet missen. Het koopje wordt gesloten. Men spreekt af voor de week daarop. Het zal dan volle maan zijn. De jonge vrouw moet de zigeunerin dan een nieuwe handdoek en een dagvers ei bezorgen. Zij ging het vroeg in de morgen op de markt kopen. Gillot zegt dat ze persoonlijk van de zaak op de hoogte was. Gezien haar verlangen die bewerking bij te wonen werd ze - een beetje tegen het voorbehoud van de zigeunerin in - toegelaten. De zigeunerin, bruin van huid, met de nodige fierheid omwille van haar belangrijke rol, was in een lange rok van rode zijde gehuld en droeg zilveren sandalen. Zij had een groene wollen vest aan die strak om haar volle en uitstekende borsten zat. De haren waren in een rode en gouden sluier gewikkeld. Zecchino's (opm.: gouden munten) waren als halsketting rond haar nek gehangen.

De aandacht voor deze opschik is magisch gezien niet zonder belang. Verwijzen we bijvoorbeeld naar het Bijbelse verhaal van Abisjag en koning David (1.4.3.). Abisjag was jong, mooi en schikte zich op zijn oosters. Al deze 'cosmetica' versterken het zielelichaam of de aura van degene die ze draagt of gebruikt. Letten we ook op het seksuele element dat hier vermeld wordt: "haar volle en uitstekende borsten". Dat in magie seksualiteit een rol kan spelen, bleek al uit de religies als santeria en macumba en de inwijding van de ngil (3.3.).

Een bevreedende droom

De zigeunerin nam plaats, met het gezicht naar het oosten en prevelde in een onverstaanbare taal een gebed. Daarop sprak zij met een ernstige stem drie woorden uit: "mani padme om". Zij nam het ei, zij tekende met een potlood op de schaal driemaal de voornaam van degene die het mikpunt van de volt was. Zij murmelde daarna nog enkele woorden en concentreerde zich een tijdje in diepe stilte. Dan plooidde ze de handdoek in tweeën, plaatste het ei in het midden en vouwde het doek weer toe. Meteen verpletterde zij in volle woede het

ei tussen haar handen. Daarna ontplooidde zij de handdoek. Verbaasd zagen de jonge vrouw en ik - in het geel van het uiteenvloeiend ei - een kastanjekleurige haarlok.

De zigeunerin: “Het is gelukt. Gij hebt gezien dat ik het ei verpletterd heb in de handdoek die gij mij bezorgd hebt. Gij kunt zelf vaststellen dat de haren van de nicht zich er in bevinden. Over drie weken kom ik terug.” Daarop ging de zigeunerin weg.

De jonge vrouw vervolgt: “Ik was nogal sceptisch. Ik had alles gadegeslagen met een dosis wantrouwen. Maar daarbij ben ik er zeker van dat, materieel gesproken het onmogelijk was geweest de haarlok in het ei aan te brengen.” De jonge vrouw herkende formeel de haarlok als van dezelfde kleur als de haren van de nicht. Een verklaring voor dat fenomeen had ze niet. Maar het is een feit dat vijf dagen na deze bevreemdende ritus het slachtoffer van deze magie, haar familielid opbelde. Ze zei dat zij zich sinds enkele dagen onwel voelde en dat, gezien het feit dat zij bedlegerig was, zij haar met aandrang smeekte tot bij haar te willen komen. Dat gebeurde. Tot grote verbazing van de jonge vrouw vertelde de nicht dat zij ziek was en dat zij de nacht te voren een bevreemdende droom had doorgemaakt: duivels, met de grijnslach op het gezicht, omringden haar en riepen: “Dievegge! Dievegge! Uw straf zult gij niet ontlopen. Voortaan zijt gij één der onzen”. Terwijl zij zo spraken, bespotten zij haar. Zij werd wakker uit die nachtmerrie. Maar toen overviel haar een angst. Zij had besloten het onrecht te herstellen, haar nicht vergiffenis te vragen en haar te verzoeken de helft van de erfenis te willen aanvaarden. Eens dat de jonge vrouw het voorstel aanvaard had, herstelde de nicht.

En nog dit. De zigeunerin kent uitstekend haar geesten en heeft ze via seksuele magie aan zich onderworpen. Het gevolg hiervan is dat haar rituele magie aanvankelijk weldadig werkt, om veel later, eventueel jaren later, om te slaan in het tegendeel. Kenners stellen dat wie buiten het terrein van de H. Drie-eenheid seksuele magie beoefent, vroeg of laat verzadigd geraakt - en bezeten - van die lagere wezens. We komen daar uitvoerig op terug bij de bespreking van de “harmonie der tegengestelden”, (11.3.2.) eigen aan alle heidense religies. De jonge vrouw kan zich na die financiële ‘weldaad’ geleidelijk verwachten aan een reeks misrekeningen. Tenzij zij met Trinitaire gebeden, gebeden tot de H. Drie-eenheid, - zie hoofdstuk 13 - zich tegen de greep van die lage geesten kan beschermen.

7.4.4. Repercussie of weerslag

I. Bertrand, *La sorcellerie*³⁷, (Hekserij), vermeldt volgend verhaal. De kleine Richard werd op een dag aangeraakt door een zekere Jane Brooks. Zij streek met haar handen over zijn lichaam, van boven naar beneden. Na hem nog vriendschappelijk de hand te hebben gedrukt, gaf ze hem als afscheid een appel en ging weg. Op het ogenblik dat Richard de appel begon te eten viel hij ziek. Zijn toestand verergerde steeds meer en meer. Een vreemde pijn maakte zich van hem meester. Enige dagen later toen hij, zwaar ziek, in het gezelschap was van zijn vader en een zekere Gibson, begon hij plots luid te roepen terwijl hij naar de muur wees: “Zie, Jane Brooks! Jane Brooks! Hier tegen de muur. Ik raak ze bijna aan.” Noch de vader, noch Gibson zagen wat Richard beweerde te zien. Had hij ijlkoorts? Droomde hij?

Blijkbaar is Jane uitgetreden en bevindt zij zich via haar fijnstoffelijke schim, in de kamer. De kleine Richard is de enige die haar mantisch ziet. Zoals wellicht bekend kan hoge koorts leiden tot het waarnemen van de fijnstoffelijke wereld.

Gibson nam vliegensvlug een mes en stak ermee op de plaats die het kind aanwees. “O! Vader, Gibson heeft Jane in de hand gesneden, en die is helemaal bebloed!” riep Richard. Onmiddellijk ging men naar de woning van Jane Brooks. Jane zat er op een taboeret, haar

hand in een handdoek gewikkeld. Toen zij haar hand niet wilde tonen, werd de handdoek met geweld weggerukt. De hand was helemaal bebloed en vertoonde een snede zoals de kleine Richard ze had beschreven.

Wat het fijnstoffelijke lichaam aan kwetsuren oploopt, vindt zijn weerslag of repercussie in het biologische lichaam. Dat werd al eerder vermeld, onder meer bij de experimenten van de Rochas (4.2.2.). Daarvan is dit verhaal een getuigenis. Feldmann, *Occulte verschijnselen*³⁸, beschrijft een proef waarbij de gevoelens van een vrouw via hypnose op een glas water worden overgebracht. Prikt men met een naald in het water, dan voelt de vrouw dit aan alsof men in haar lichaam prikt. We komen op dit merkwaardige verschijnsel nog terug (8.3.).

7.4.5. Larvae

Vervolgen we de steekproeven met betrekking tot zwarte magie. In het antieke Latijn is een 'larva' - in het meervoud 'larvae' - een spook. Er is geen goed Nederlands woord voor, maar de term "occulte kopvoeter" geeft de uitwendige vorm weer. De fijnstoffelijke verschijning is inderdaad een wezen zonder lijf en vertoont enkel een kop met een sliertvormig aanhangsel dat men met enige moeite voeten kan noemen. De magiër die ze oproept bezorgt ze een deel van zijn levenskracht. Zo opgeladen gaat zij op zoek naar een slachtoffer. In vele gevallen weten degenen die ermee werken, dit van zichzelf niet eens en schrijven het 'effect' dat zo een larva veroorzaakt, aan hun eigen kracht toe. Verwijzen we naar de wraakdemon (7.4.1.). Fortune werd zich als zienster plots bewust van de fijnstoffelijke demon die ze geschapen had. Wie echter niet sensitief is, merkt het fijnstoffelijke resultaat van deze geconcentreerde woede niet op. Wij gaan nu zien waarop zoiets kan neerkomen, wanneer ongevormde en zelfs gewetenloze personen zich wagen aan al wat occult is.

Een ondefinieerbaar onbehagen

Marguerite Gillot was verpleegster in een kraaminrichting in Parijs. Zij was geïnteresseerd in occultisme maar, zoals uit het verhaal *Aux portes de l'invisible*³⁹ (Aan de poorten van het onzichtbare), blijkt, diep christelijk gelovig. Gelukkig voor haar. Ze schrijft: Mevrouw A., een dame uit mijn kennissenkring, wou mij tot haar actieve medewerkster in occulte aangelegenheden maken. Zij zag in mij "een medium" dat, onder haar leiding, een hoge graad van occulte macht kon verwerven en waarvan zij alle voordeel zou binnenhalen. Zij wilde dat ik mijn beroep liet staan. Ik weigerde echter categoriek. Daarop trachtte zij mij via magie te bewerken. Zij versterkte dit door herhaalde bezoeken aan mij. Op een zekere dag - ik kraakte onder het werk - viel zij bij mij binnen "om een babbeltje te slaan". Maar dat wilde ik allerminst. Daarop verkoos zij "dan maar wat uit te rusten" in mijn studio. Maar 's avonds zat zij daar nog steeds. Juist negen dagen later werd ik om 1 uur 's nachts opgeroepen voor een anesthesie bij een bevalling. Terwijl ik bezig was, voelde ik mij door een ondefinieerbaar onbehagen overweldigd worden. Mijn vermoeidheid was bijzonder groot. Een vermoeidheid die zich ook al sinds enkele dagen liet voelen.

Opm.: Ook dat is een kenmerk van een occulte aanval. Een onverklaarbare en aanhoudende vermoeidheid die leidt tot depressiviteit. Uit de ziele diepten duikt schijnbaar zonder reden een grote treurigheid en een diepe neerslachtigheid op.

"Het zijn larvae".

Na de bevalling liet ik mij in bed vallen. In de hoop er bij het ontwaken weer bovenop te zijn. Maar een uur later werd ik wakker met een ondraaglijke hoofdpijn die, bij de minste ademhaling nog toenam. Het was alsof men mijn hersenpan had opengebroken en mijn hersenen bloot lagen. Ik had 40,2 graden koorts. Terwijl ik aan het nadenken was over de bron

ervan, zag ik plots twee afzichtelijke, slijmerige, noch dierlijke noch menselijke wezens heen en weer wiegelen. Hun lichaam liep op een soort ‘staart’ uit, een beetje zoals de stenen spuwvers van kathedralen. De ene was roodachtig, de andere groenachtig. Met een sarcastische grijnslach schommelden zij op en neer. Ik was dodelijk beangstigd. Plots werd het mij duidelijk. Mijn toestand had een occulte oorsprong! Op datzelfde ogenblik hoorde ik een stem zeggen: “het zijn larvae”.

Meteen ‘wist’ Gillot dat, indien die wezens haar aanraakten, zulks een ogenblikkelijke dood behelsde. Zij sukkelt daarop naar haar kamer. Ze neemt haar pendel en gaat hiermee over een kaart van Parijs en omgeving gebogen, na van waar die aanval komt. Plots wipte de pendel op en ontviel haar zelfs, net boven de woonplaats van A.. Ze vervolgt: “Ondertussen, door mijn ‘instinkt’ gedreven, bleef ik op de larvae letten die altijd maar bengelend naderden. Ik keek ze aan en maakte het kruisteken. Op datzelfde moment verzwonden zij in de lucht, met een geluid als van gekreukt zijdepapier. Onmiddellijk daarop kon ik diep ademen en verminderde mijn hoofdpijn. Ik verliet mijn kamer om mij even op te frissen. De verpleegster die ‘s nachts dienst had op de eerste verdieping daalde juist de trap af. Met een kreet bleef zij ontzet staan en zei: “ik ga uw moeder opbellen”. Ik vroeg haar mij een grog te bereiden.

Een baby als slachtoffer

Schrijfster is er dus vanaf. Maar er is meer. In de zwarte magie, aldus schrijfster, is er een wetmatigheid. Indien iemand zich van larvae bedient, dan willen deze te allen prijze een slachtoffer”. Welnu, schrijfster viel sterker uit dan A., doordat zij de bron had ontdekt en gebeden had. Daarop wierpen de larvae zich op een wezentje zonder verdediging, een baby van slechts drie dagen oud. Zijn bedje stond toevallig juist boven haar kamer. Het stierf plots. De artsen die nadien de analyses uitvoerden en niets vonden dat de schielijke dood verklaarde, stonden voor een raadsel. Dit was mijn eerste contact met de magie van laag gehalte.

D. Fortune, *Psychische zelfverdediging*⁴⁰, vermeldt eveneens dat baby’s, omwille van hun kwetsbaarheid, het eerst als slachtoffer kunnen vallen, de meest sensitieve volwassene volgt. En nog dit: de larvae wilden hun opdracht afwerken. Het gelukt hen echter niet om de verpleegster te doden en dus kozen ze de baby. Een bevoegd en magisch sterker exorcist had deze larvae kunnen vernietigen door ze in zichzelf op te slurpen, analoog als Fortune deed met haar wraakdemon. Dan was dit kwaad definitief uit de wereld geweest en was de baby niet gestorven.

De weerbots

Gillot valt sterker uit dan A. Zij schrijft: “Enkele dagen later vernam ik - het is bizar maar wetmatig - dat A. sinds die avond ten gevolge van een val verlamde benen had. Eén van haar kennissen zei mij dat zij verschillende weken niet zal kunnen gaan”.

7.4.6. Een tegenlotsworp

Raadplegen we een tweede werk van M. Gillot, *Des sorciers, des envoûteurs, des mages*⁴¹ (Tovenaars, lotswerpers, magiërs), Zoals gezegd was zij een verpleegster in Parijs. Zij kent vele artsen. Ziehier, wat zij van één van de artsen, Dr. Teutsch, vernomen heeft. De bejaarde juffrouw V., een cliënte, werd op hem verliefd. Omdat dit niet wederkerig was en hijzelf gehuwd was, gaf hij haar te verstaan dat zij haar tijd verspilde. Zij bleef echter aandringen. Hij liet haar uiteindelijk niet meer in zijn praktijk binnen. Buiten zichzelf van woede en wrok vertrouwde zij aan een cliënte toe dat zij hem wel ‘iets’ ging aandoen. Die cliënte schoot daarop in een lach, in de overtuiging dat zij onzin uitkraamde. Kort daarna werden Dr. Teutsch en zijn vrouw ziek. Beiden moesten in bed blijven. Men vond geen medische verklaring. Tot

wanneer de cliënte hem meedeelde wat zij uit de mond van Juffrouw V. had vernomen. Als in een flits begreep de dokter waar het om ging. Onmiddellijk zocht hij iemand op die ter zake deskundig was en die hem de technieken van de tegenlotsworp bijbracht. Deze technieken - want het zijn echte technieken - laten toe, indien zij goed uitgevoerd worden, degene die het lot het eerst geworpen heeft, genadeloos ten dode op te schrijven. Hoe deze zich ook tracht te verweren. Zoiets overkwam de oude juffrouw V., die, terwijl Dr. Teutsch en zijn vrouw vlug herstelden, binnen de vijf dagen stierf. Daar hij het zelf aan den lijve had ondervonden, ontpopte Dr. Teutsch zich tot een deskundige ter zake. Zo kon hij mensen die niet zomaar gewoon ziek waren maar in feite slachtoffers van lotsworpen, op doelmatige wijze helpen.

Tot zover een aantal steekproeven van zwart-magische aard. Ze zijn nu eens niet het resultaat van een zoektocht naar getuigenissen bij andere culturen en in andere tijden. Ze zijn van hier en van nu. Mensen die met het thema vertrouwd zijn, zeggen dat zulke getuigenissen bijna dagelijks voorkomen. Onze nominalistische cultuur beschikt slechts zelden over de vereiste axiomatic en de nodige mantische ervaring om dit als zodanig te herkennen. De sacrale achtergrond blijft bijna steeds onbekend. Men houdt het bij een profane verklaring, of, bij het ontbreken ervan, bij “een toeval”.

Zoals Fortune een wraakdemon tot leven bracht, zo kan een ethisch en magisch ingesteld mens eveneens een soort van engelbewaarder doen ontstaan. Deze schepping is dan niet vervuld van woede, maar wil de mens voor wie hij geschapen is, leiden en helpen. Eventueel kan zo een fijnstoffelijk wezen bescherming bieden tegen zwart-magische aanvallen. Zo een schepping zal in het geheel van de werkelijkheid eveneens die energieën en wezens aantrekken die met hem verwant zijn. Wie zich dus in gebed tot de bovennatuur wendt, zal de eigen schepping met zeer hoge en krachtige energieën voortdurend kunnen versterken. De werkwijze kan, zoals hexe Petra ze ten kwade toelichtte, dus ook en heel wat beter voor goede doeleinden gebruikt worden.

Wat opvalt :

Wat opvalt is dat diegenen die daarover schrijven, dit doen alsof men een kunstmatig elementaal helemaal alleen scheidt. Bevoegde ziensers stellen vast dat steeds indringende wezens daartoe ook een bijdrage leveren en dat dus zo'n gedachtevormen steeds meer zijn dan het louter product van diegene die ze maakt. Voeg daarbij dat, eens zulk een wezen tot bestaan is 'gedacht', het opgemerkt wordt door andere onzichtbare en soms machtige wezens die er ook verder op inwerken en hun – zelden gewetensvolle - bijdrage leveren. Dit verklaart waardoor zulke gedachtevormen zich soms tegen hun schepper(s) keren.

7.5. Fetisjisme

De term: 'fetisjisme' of 'fetisjgeloof' dateert van Charles de Brosses, *Du culte des dieux fétiches*⁴² (De cultus der fetisjgoden), 1760. Daarin heeft hij het over “dingen begaafd met een goddelijke kracht”, (“vertu divine”), zoals godsspraken of orakels, amuletten en talismans. Laat ons onmiddellijk zeggen dat het fetisjisme slechts één element is in zo goed als iedere niet-nominalistische religie. Fetisjme als systeem vereenzelvigen met religie zoals A. Comte (1.2.) dat stelde, houdt in dat men van een deel zegt dat dit het geheel is, en is een eenzijdige benadering.

Het Portugese woord 'feitiço' is de basis van onze term 'fetisjgeloof' en betekent “afgewerkt voorwerp”. Een fetisj is inderdaad een product van sacrale akten. Men kan het omschrijven als “een voorwerp waarin, dankzij een magische bewerking, levenskracht opgestapeld is”. Enkel een magisch bevoegd iemand kan een echte fetisj maken. Ofschoon de

term ‘fetisj’ oorspronkelijk via de Portugezen en hun eeuwenoud contact met centraal West-Afrika tot ons gekomen is, toch is, volgens Russische etnologen, Siberië het land bij uitstek van fetisjisme.

7.5.1. Een helende fetisj

Een fetisj maken.

Religiespecialisten staan gewoonlijk niet stil bij de methode om een fetisj te maken. Laten wij Julia Pancrazi, *La voyance en héritage*⁴³ (Helderziendheid als erfenis), aan het woord. Ziehier, hoe zij het als zienster-fetisjmaakster vertelt.

De fetisjen, of talismans werden bij ons thuis in het geheim gemaakt. Toen ik nog klein was werd de deur hard voor onze neus toe gesmaakt. Gedurende uren deden mijn moeder en haar zuster in diepe stilte hun fluïdum (opm.: levenskracht) in de voorwerpen trekken die dan moesten dienen om geluk te stichten of kwaad af te weren. Eén enkele keer kon ik als kind deze mysterieuze voorwerpen zien. Ik geloof dat ik toen zo een jaar of tien was. Op een namiddag waagde ik het van de schuiflade open te trekken. Ik zag slechts enkele grijze keitjes met witte adertjes erin. Voor mij leek dat niet veel bijzonders. Later vernam ik dat deze stenen uit Saoedi-Arabië en Jemen kwamen. De vrouwen van mijn familie vonden steeds een filière (opm.: een ‘weg’) via de zeelui in de haven (opm.: van Marseille). Mijn moeder of mijn tantes gaven aan iedere man die naar de oorlog vertrok, of het nu een familielid of een kennis was, een fetisj of talisman mee. Natuurlijk dreven allen er de spot mee. Nochtans heeft niemand onder hen zijn steentje thuisgelaten. Allen zijn teruggekeerd.

In 1914 werd Raphaël (opm.: haar vader) met de mobilisatie opgeroepen. Mijn moeder maakte voor hem fetisjen en talismans. Dat zijn kleine zakjes vol steentjes en poeders. Hij naaide ze in zijn jasje. Mijn moeder zag hem slechts terug in december 1918, een maand na de wapenstilstand. Iedere brief die zij hem stuurde, overstelpte zij met kussen en droeg zij een hele nacht lang op haar hart, om hem op te laden met haar fluïdum. Op die wijze vernieuwde zij de fetisj. Deze heeft hem geen ogenblik verlaten gedurende die vier jaren. Mijn vader werd slechts één keer gekwetst en dan nog lichtjes aan de rechter voet.

Dat schrijfster als kind de steentjes zag, is fout. Waardoor? Doordat fetisjmateriaal niet mag gezien worden, tenzij door degenen die fetisjen maken en door degenen die ze dragen. Het kind was echter ook zelf begaafd als latere zienster-fetisjmaakster: dat redt de onvoorzichtige kijk. Terloops: hoe meer men zo een ‘schat’ aan anderen laat zien, des te meer verliest een talisman zijn levenskracht, natuurlijk.

In stille concentratie

Letten we op de stilte waarin de moeder en haar zuster hun fluïdum in de voorwerpen laten trekken. Die vorm van concentratie of ‘mania’ is een voorwaarde. Degene die een fetisj voor iemand maakt, moet eerst mantisch ‘zien’ waar en wanneer er bijvoorbeeld levensgevaar dreigt. Het is een vorm van ‘voorschouw’. Dan pas begint het magische werk: fijnstoffelijk inwerken op de voorschouw en energie aan de materialen toevoegen totdat het verloop in gunstige zin wordt gewijzigd. Zo dringen aangepaste levenskrachten in dat geziene gevaar en neutraliseren het. Het is een magische vorm van intensief positief denken. Degene die een fetisj aanmaakt, moet onvoorwaardelijk over zeer veel levenskracht, dunamis, virtus, ‘heiligheid’ beschikken. Een uitgeputte zienster ziet niets en kan dan geen object opladen zolang haar vermoeidheid duurt. Gedraagt ze zich onethisch dan verzwakt ook haar vermogen. Heeft zij bijvoorbeeld een hondje dat zij regelmatig aftroeft, dan zal haar zienersvermogen afnemen.

Een fetisj opladen zodat hij goed werkt is uiterst lastig. Gaat een soldaat hem meenemen naar het front, dan zal de maker of maakster op een bepaald ogenblik, mantisch, de soldaat bijvoorbeeld geconfronteerd zien met de dood. Dan vraagt de steen extra energie van de lader of laadsters om dit onheil af te wentelen. Dit kwaad afwentelen kan uren, ja dagen duren. Zoals ook het omgekeerde proces, kwaad willen veroorzaken, dagen of zelfs weken kan duren. Dat leerde ons het getuigenis van “hexe Petra”. Letten we ook op de tweesnedige reactie der mannen: hun eer belet hen te bekennen dat zij, in hun binnenste, er ergens aan geloven. Niemand heeft zijn fetisj thuis gelaten. Deze ambivalente handelwijze vinden we ook nog op onze dagen terug.

Er is geen subtiele energie zonder fijnstoffelijke wezens, die er juist de dragers of draagsters van zijn. Dit houdt in dat zulke begaafde vrouwen (en mannen) het vermogen bezitten om geesten in die voorwerpen in te sluiten. Hierin verschilt een magische fetisj van wat men ‘fetisjisme’ in de psychologie noemt. In het laatste geval betreft het een louter profane verering van een voorwerp. Zo kan een verliefde man de foto van zijn geliefde vereren, omwille van de gelijkenis, of een voorwerp dat van haar is, liefdevol koesteren, omwille van de samenhang met zijn geliefde.

Het onheil afwentelen

Letten we erop dat zienster ‘ziet’ wat er gaat gebeuren. Pancrazi vervolgt. “Ik wist dat Bastien (opm.: haar man) van de oorlog zou terugkeren. Om te beginnen verwoogde hij zijn legereenheid op Corsica. Nadien hoorde ik van hem niets meer. Voor zijn vertrek had ik mijn eerste fetisj voor hem gemaakt. Ik nam er twee van die steentjes voor. Mijn moeder had ze steeds in voorraad. De naam van die steentjes kende ik niet. Ik deed er enkele zoutkorrels en stukjes eikenblad bij. Dingen die gekend zijn om hun weldadige inwerkingen. Ik herinnerde mij toen de raadgevingen van mijn moeder: “Julia, dit alles naaien in een zakje, heel klein. Maar vooral geen nylon of gekleurde stof gebruiken, want die beletten dat de ‘golven’ (opm.: de levenskracht) er doorheen komen”. Ik koos dus het simpelste, een klein stukje wit katoen en vertrouwde het geheel aan Bastien toe, zodat hij het met zorg zou inwerken in zijn jasje. Eerst spotte hij ermee. Hij geloofde niet in zieners en ziensters en in de zogenaamde occulte wetenschappen. Naar de oorlog gaan met een talisman was voor hem ‘sorcellerie’, hekserij. Ik heb mij moeten weren om hem de talisman te doen aanvaarden. Maar de feiten zijn er. Veel later liet hij mij weten dat hij de talisman nooit had gelost. Al die lange jaren als hij aan het front streed, is die fetisj voor hem tot een obsessie geworden. Zonder ophouden betastte hij de revers van zijn boord om er zich van te vergewissen of de talisman er nog was. Op zekere dag, één enkele keer, vond hij hem niet onmiddellijk. Hij keerde heel zijn tank onderste boven, van de vloer tot de toren, doorheen de opslagplaats der obussen. Zijn kameraden lachten hem uit. Daarna keerde hij zijn vest om de keerzijde van zijn boord te doorsnuffelen. De fetisj was er in feite nog. Maar hij kon hem maar enkele uren later te pakken krijgen in de kliniek. Want gedurende de enkele minuten dat hij zijn ‘treillis’ (opm.: een kledingstuk in camouflagekleuren) had uitgedaan, waren verscheidene Duitse obussen gevallen. Eén ervan trof zijn tank. Binnenin de tank vlogen stukken staalplaat in alle richtingen. Eén ervan kwetste hem aan de rechter voet, net zoals bij mijn vader dertig jaar te voren.”

Tot daar het verhaal. Letten we op de titel van Pancrazi’s boek: ‘*La voyance en héritage*’, “overgeërfd zienerschap”. Er is een verbondenheid via de stamboom in vrouwelijke lijn. Maar haar man Bastien raakt lichtgewond aan de voet “net zoals bij zijn vader dertig jaar te voren”. Dat wijst ook op een merkwaardige erfelijkheid via de mannelijke lijn. Iets wat ons weer aan Szondi en zijn ‘Schicksalsanalyse’ doet denken (2.5.).

Een Bedoeïen eet het voorschrift op.

We vermeldden al dat een lama-geneesheer in Tibet het voorschrift op een papiertje schreef, tot een balletje rolde en het de patiënt deed innemen alsof het om het geneesmiddel zelf ging (7.2.1.). Verwijzen we naar Bertold Stokvis, *Psychologie der suggestie en autosuggestie*⁴⁴. Stokvis zegt dat als een klassiek geschoolde arts een geneesmiddel voorschrijft, het suggestieve element niet te vermijden is. Met het recept of het voorschrift krijgt de patiënt(e) iets mee dat van die arts afkomstig is en in de vorm van een medicijn ‘verwerkelijkt’ wordt. Zo slikt de patiënt(e) iets in van de zuiver chemische bestanddelen van het geneesmiddel. Doch hij of zij neemt, psychologisch gesproken, iets tot zich dat de persoonlijke kennis en de geestelijke vermogens van de arts belichaamt. Naast de biochemische en biologische werking van het geneesmiddel voltrekt zich in wezen hetzelfde proces als bij de Bedoeïen die eens het papier, waarop het recept van een Europees arts geschreven was, inslikte en als gevolg ervan beter werd. Hiermee herhaalde de Bedoeïen slechts datgene wat de tovenaar die de demonen bezwoer, hem geleerd had. Deze magische instelling, die bij sommige natuurvolkeren nog voorkomt, is ook hier terug te vinden. Men spreekt naast de farmacodynamische werking, van een psychodynamische werking van het geneesmiddel.

Men lette erop: de Bedoeïen, die gewoontegetrouw wanneer hij de maraboe (opm.: de tovenaar of medicijnman in Noord-Afrika) bezoekt, het voorschrift ritueel inslikt, eet de tekst, het magische woord, van de arts op. Men kan hier van ‘fetisjisme’ spreken. Vooreerst in de gewone psychologische zin: de patiënt(e) ervaart in het geneesmiddel of in het voorschrift iets van de arts en ‘vereert’ het. Zoals een verliefde een geschenkje van zijn geliefde ‘vereert’, omdat er iets van de geliefde in steekt.

Maar eveneens kan men de term ‘fetisjisme’ hier aanwenden in de godsdiensthistorische zin: de ‘fetisj’ bevat occulte levenskracht en is dus ‘machtdragend’. Zo kan het geladen voorwerp een genezende levenskracht uitstralen en kan het bijvoorbeeld gedragen worden als ‘amulet’ dat kwaad afweert en geluk geeft. De uitstraling van de arts is dus niet onbelangrijk. Straalt hij goed uit dan versterkt hij de biochemische en biologische werking van het medicijn, in het andere geval werkt hij de genezing juist tegen.

7.5.2. Een schadelijke fetisj

Een magische moordpoging

Alexandra David-Neel, *Mystiek en magie in Tibet*⁴⁵, vertelt ons van een telepathische suggestie die zelfs kan leiden tot de zelfmoord van diegene die er het slachtoffer van is. We vatten haar verhaal samen.

Gedurende vele maanden van intense concentratie, kan een magiër een mes opladen met de bedoeling iemand te doden. Is de magiër hiermee klaar dan legt hij het mes in de buurt van zijn slachtoffer. Neemt deze het mes vast, dan, zo zeggen de Tibetanen begint het te bewegen en doodt of verwondt het die persoon. Zo lijkt het op een onhandigheid of in het ergste geval op zelfmoord. Men zegt ook dat als de tovenaar niet voldoende kennis en bedrevenheid bezit om zich te beschermen, hij zelf het slachtoffer van het bezielde mes kan worden.

Zoals al gezegd kan dit laatste zich voordoen als het slachtoffer magisch sterker is dan de dader. We spreken van een terugslag of “choc en retour”. De gedachtevorm keert dan als een boemerang naar de dader terug en voert uit waarvoor het geschapen is: verwonden of doden. Dat het mes uit zichzelf begint te bewegen zoals sommige Tibetanen zeggen, lijkt eerder onwaarschijnlijk. Niet omdat zoiets geheel onmogelijk zou zijn. Als een kompas, een cursor

of een bal kunnen bewogen worden van op afstand (4.3.2.), waarom dan niet een mes? Het is wel onwaarschijnlijk omdat er dan weinig economisch wordt omgesprongen met fijnstoffelijke energie. Het vergt minder energie - al is dat allemaal relatief: het vergt immens grote krachtinspanningen - om in het mes de gedachte te leggen dat het slachtoffer zichzelf moet verwonden als hij het mes neemt, dan het mes uit zichzelf te laten bewegen. Het is verder moeilijker om aan te nemen dat het mes, dat uit zichzelf beweegt, zoveel kracht zou bezitten dat het kan doden.

Ook mevrouw Neel ziet het zo. Zij vervolgt. Sommige lama's, en ook enige Bönpo's (opm.: tovenaars), hebben me verzekerd dat het verkeerd is te menen dat het mes bezielde werd en vervolgens de daarvoor aangewezen man doodde. Volgens hen onderging integendeel de man zelf de suggestie van de tovenaar, en pleegde hij daardoor zelfmoord. Verder geloven de Tibetanen, dat de meergevorderde adepten (opm.: leerlingen) der occulte wetenschappen, zonder zich van enig stoffelijk voorwerp als hulpmiddel te bedienen, zelfs op een afstand aan mensen om het even welk denkbeeld, tot zelfmoord toe, kunnen suggereren.

Men ziet de analogie in de aanmaak van de fetisj enerzijds via het mes, en anderzijds de aanmaak via de steen die als fetisj zal dienen in het verhaal van Pancrazi. Het gaat om een sterk doorgedreven concentratie en het zich in gedachten voorstellen van het gewilde lot, bij Pancrazi ten goede, bij de Tibetaanse magiër ten kwade. De fijne stof die 'geactiveerd' wordt bij zulk een opladen, wordt geïnvesteerd in het voorwerp, hier in de steen en in het mes. Beiden zijn zo een beetje als een geladen batterij. De lading bestaat dan enerzijds uit de uit te voeren gedachte, bescherming of beschadiging, en anderzijds uit de energie om dat "in praktijk te brengen". Het bestaan van zulke praktijken mag ons ongeloofig overkomen. Vanuit een heel andere hoek vinden we hieronder een toch wel beangstigende getuigenis van zo een magische werkwijze.

De geparfumeerde papaverkoppen

Verdiepen we ons in D. Fortune, *De geheimen van Dr. Taverner*⁴⁶, *De geparfumeerde papaverkoppen*.

In de inleiding van haar boek schrijft ze: "Ik wil hiermee niet zeggen dat alles precies zo is gebeurd als ik het vertel, maar toch is alles op feiten gebaseerd en niets daarvan is pure verbeelding. Men kan deze verhalen nemen voor wat ze werkelijk zijn: studies over weinig bekende aspecten der psychologie" (opm.: bedoeld is occultisme. Het boek is vertaald uit het Engels. De Engelse term 'psychic' betekent 'occult'). Haar ervaring heeft haar verder geleerd dat vele van haar verhalen niet zo ongewoon zijn als men zou denken, maar dat ze meestal niet als dusdanig worden herkend. Ook zegt ze dat haar beschreven belevissen niet de volle werkelijkheid weergeven, omdat die te ongeloofwaardig zou overkomen. Geven we haar verhaal over de geparfumeerde papaverkoppen samengevat weer.

Een man, G. Polson, contacteert Taverner en vertelt hem dat de erfgenaam van een welbepaald testament zelfmoord gepleegd heeft door uit een raam te springen. De nieuwe erfgenaam pleegde echter kort daarop ook zelfmoord. En de derde erfgenaam deed het wat later eveneens. Dit alles in een tijdspanne van slechts twee jaar. Polson meent nu dat de vierde, nog in leven zijnde erfgenaam nu ook met zijn doodvonnis rondloopt. Hij verdenkt een zekere Irving ervan bij de zaak betrokken te zijn. Irving had hem ooit iets gezegd over Papaver, een welriekend maar eveneens verdovend middel. Taverner raadt Polson nu aan een staal van die papavers in de handen te krijgen en ze aan hem, Taverner, te bezorgen. Polson lukt in zijn opzet en bezorgt enige dagen later Taverner het gevraagde. Bij het openen van één der

papavers komen zwarte zaadkorrels te voorschijn, maar eveneens een kleine merkwaardige maansteen. Taverner vermoedt een telepathische suggestie en geeft de steen aan zijn sensitieve medewerkster met de vraag te zeggen wat in haar opkomt terwijl ze die steen vasthoudt. Psychologen zouden hier spreken van een vrije associatie. We citeren.

Taverner rolde de zwarte propjes met zijn potlood om, en zei toen hij ze aan haar overhandigde: “Het is één of ander geparfumeerd zaad. Ruik je eens?” Zij nam ze in haar hand en snoof de lucht goed op. “Wel?” vroeg Taverner, “wat zeg je ervan?” “Ze ruiken niet slecht,” antwoordde zij, “maar ze zijn licht irriterend voor het slijmvlies; ze maken dat je moet niezen”. Ze snoof er weer eens aan en vervolgde: “de prikkeling lijkt in je hoofd te kruipen en een eigenaardige sensatie te veroorzaken. Net alsof er een koude wind tegen je voorhoofd blaast.”

“Dus ze beroeren je pijnappelklier” stelde Taverner vast. “Neem nu die maansteen eens in je hand en blijf aan die zaadjes ruiken en vertel me welke gedachten er bij je opkomen.

“Ik denk aan zeepsopwater”, begon zij. “Ik denk dat mijn handen er beter zouden uitzien als ik ze waste... Ik denk aan de halsketting van mijn moeder... Ik denk dat je deze steen moeilijk terug zou vinden als ik die op het tapijt liet vallen.. en dat hij nog moeilijker te vinden zou zijn als ik hem uit het raam liet vallen. Ik vraag me af hoe het zou zijn als ze je uit een raam gooien. Ik vraag me af wat voor gevoel het zou zijn als ze je van een hoogte afgooien? Zou iemand...?”

“Zo is het genoeg,” onderbrak Taverner, en nam de maansteen uit haar hand.

Vol verwondering vroeg zij: “Wat betekent dit allemaal?”

“Het betekent dit”, zei Taverner, koel, “iemand heeft een zeer ingenieuze manier ontdekt om psychisme (opm.: versta: magie) te verpakken”. “De maansteen is op zelfmoord afgestemd” legde hij uit. “Iemand heeft een scherp mentaal beeld gevormd van iemand die zelfmoord pleegt door zich van een hoogte te werpen en heeft dat beeld op de maansteen afgedrukt. Iedereen die ermee in nauw contact komt, ziet datzelfde beeld in zijn denkvermogen oprijzen. Net als iemand die in een sombere bui is, anderen met die neerslachtigheid kan besmetten zonder dat hij een woord zegt.”

“Maar hoe kan een onbezield voorwerp in staat zijn emotie te voelen?” vroeg zij.

“Dat kan het ook niet,” antwoordde Taverner, “maar bestaat er zoiets als een onbezield voorwerp? De occulte wetenschap leert van niet. Eén van onze axioma’s luidt, dat het denkvermogen in de mineralen zowat bewusteloos is, in planten slaapt, en in dieren droomt, en alleen in de mens in waaktoestand is”.

Verwijzen we wat hierover al gezegd werd in verband met de evolutie van de mens. (5.2.). Een aantal kenners stelt dat de mens een lange evolutie doorloopt. Dat hij achtereenvolgens een mineraal, een vegetatief en een dierlijk leven kent, en dat zijn evolutie uitloopt op een bestaan als mens. Het gaat hierbij uiteraard om “een steeds groeiend bewustzijn” dat zich achtereenvolgens ‘nestelt’ in een steen, plant, dier en een mens. Taverner verwoordt diezelfde gedachte, maar op zijn wijze. Hij gebruikt de term ‘denkvermogen’ waar wij ‘bewustzijn’ schreven.

Geven we hem terug het woord: “Let maar eens op hoe bijvoorbeeld bij een wingerd, de rankjes naar een steun zoeken. Dan zul je inzien dat bewegingen van planten helemaal niet zonder doel zijn. Je hebt toch zeker ook wel gehoord van vermoeidheid van metalen, niet? Vraag maar eens aan je kapper of zijn scheermessen nooit vermoeid raken; dan zul je horen dat hij ze geregeld een tijdje rust geeft, en dat vermoeid staal niet scherp te krijgen is, en geen mooie snijkant heeft.”

“Toegegeven”, antwoordde zijn medewerkster, “maar je wilt ons toch zeker niet vertellen dat er voldoende bewustzijn in dat stukje steen zit om een idee te kunnen opnemen, en het in iemands’ onderbewustzijn over te brengen?”

“Dat wil ik juist wel” was Taverner’s repliek. Deze maansteen is doodeenvoudig een talisman voor het kwade.”

Tot zover dit uittreksel. Het verhaal eindigt met het ontmaskeren van de man die verantwoordelijk is voor het maken van de zwart-magische fetisj. Zodat ook de zelfmoorden een einde nemen.

Een juweel

Julia Pancrazi, *La voyance en héritage*⁴⁷ (Helderziendheid als erfenis), zegt ons nog in verband met dergelijke fetisjen: “Meermaals heb ik, vooral aan vrouwen, gezegd dat zij zich van een juweel moesten ontdoen. Ik ving dan onmiddellijk op dat het juweel onheilstichtend was. Men had het juweel als geschenk gegeven opdat het uitgerekend “le mal” (het kwaad) zou verwekken”.

Het geven van geschenken die schadelijk zijn, is een oeroud gebruik van zwarte magie. Het komt ook bij ons voor. Natuurlijk kan een juweel of een antiek stuk ook onheilstichtend werken zonder dat het geschonken is met de uitdrukkelijke bedoeling kwaad te stichten. In dat geval “hangt het kwaad erin”. Het is duidelijk dat in een geschenk de uitstraling hangt van diegene die het geeft. Een sensitief zal zo nooit een geschenk aanvaarden van iemand als hexe Petra, ook al geeft ze dat met de beste bedoelingen. Haar bezonken boosheid “hangt er in” en straalt het ook uit. Een eerste vereiste om zich tegen vormen van zwarte magie te beschermen, is door er zich bewust van te worden. We komen er later nog op terug.

Een egregoor

In gewoon occult taalgebruik is een egregoor een entiteit die de levenskracht van een groep én samenvat én beheerst. Bernard d’Ignis, *Traité pratique du désenvoûtement et du contre-envoûtement*⁴⁸ (Praktische verhandeling over het onttoveren en tegentoveren), stelt vast dat het logo, de geometrische figuur, van grote ondernemingen dergelijke egregoren gebruikt en zichtbaar tegenwoordig stelt. Zo wendt het automerk Opel als logo het symbool van het zout der alchemisten aan. Het doel is verkoopsgeluk. Het logo van een maatschappij concentreert de levenskrachten van haar egregoor. Dat logo trekt de aandacht en zuigt als het ware een dosis levenskracht uit iedere aandacht die eraan besteed wordt. Indien miljoenen mensen zo een dosis, meestal onbewust, afgeven aan het logo, dan verschaft dit geluk, onder meer verkoopsgeluk aan de maatschappij. Steller bekent dat hijzelf in die zin voor ondernemingen werkt door ze een geladen logo te verschaffen.

7.5.3. Een getuigenis

Een anoniem iemand vertelt.

Een zienster uit Parijs belde me op. Zij moest me dringend spreken. Ik ging dus voor een consultatie. Daar aangekomen vertelde ze dat “haar stem” haar had ingegeven dat ze me een witte zalf moest bezorgen. Het leek een gewone huidcrème. Toen ik het potje in ontvangst nam voelde ik echter lichte tintelingen in de handen. Het was dus geen gewone huidcrème. Ik vroeg haar wat het was. Zij lachte en antwoordde laconiek: ‘huidcrème’. Zij zag echter mijn verbazing en vervolgde: “Maar ik heb er uren op gewerkt én ik heb intens gebeden. Denk maar dat het een fetisj is”. Ik wist al lang dat deze zienster, als één van de weinigen die ik ken, bij alle werk in verband met haar zienstervermogen, bijna voortdurend in gebeden de H. Drie-eenheid om kracht vroeg. Dat is ook wat ze van haar cliënteel verwacht. Bij elke raadpleging krijg je Trinitaire gebeden mee. Bid je ze niet - en dat voelt ze - dan zegt ze gewoon dat ze je

niet verder kan helpen en je wordt vriendelijk verzocht met je probleem elders te gaan. Maar we kenden elkaar al langer. Ik had het volste vertrouwen in haar vermogen, zij in mijn volgzzaamheid. Ze gaf me nieuwe gebeden en vertelde erbij dat ik driemaal per dag op mijn beide polsen met de zalf een kruis moest maken en hierbij telkens de gebeden zeggen.

Ik wist al lang dat ik over zulke dingen geen uitleg moest vragen. Ik wist ook - en dat mag een nominalistisch iemand verbazen - dat als je er echt alles wil van begrijpen, je het magisch effect voor een groot deel ontkracht. Het is een beetje zoals met de liefde: ieder doorgedreven beredeneren ervan, zo zei de Russische schrijver N. Tolstoj, vernietigt ze. En de Nederlandse auteur G. Bomans verwoordde deze gedachte op zijn wijze: “put het geluk nooit uit, de laatste emmer smaakt naar de bodem”. Zo ook betwijfelt Wa Na, een genezeres bij de San⁴⁹, een volk dat in de Kalahari woestijn in Zuid Afrika leeft, of ze de geheimen van haar stam zomaar mag meedelen aan wie er om vraagt. Ze vreest dat haar begeleidende geesten haar dan zouden verlaten “Als ik dat doe, dan verzwakt dit mijn kracht als genezeres”, zegt ze. “Hoe zal ik dan morgen nog mensen genezen?” zo vraagt ze zich af. De kracht van een gebed, vergezeld van een strikt persoonlijke intentie, vermindert ook als je dit alles voortijdig verder vertelt, zeker aan mensen die hier sceptisch tegenover staat. Dan mengen de gedachten van anderen zich erbij en dat werkt in die wereld als een behoorlijke stoorzender.

Zonder verdere vragen te stellen dankte ik de zienster uit Parijs en nam zalf en gebeden in ontvangst. Dagelijks deed ik nauwgezet wat ze me gevraagd had. Niet wetend wat me boven het hoofd hing.

Ik kon niets meer bewegen.

Een week later belden vrienden me met de vraag of mijn vrouw en ik die dag mee naar “l’opéra national de Paris” gingen. Er waren toevallig twee mensen uit hun vriendenkring ziek geworden en ze hadden nog twee kaartjes over. Ja, dat kwam goed uit, en een paar uur later zaten we op gemakkelijke stoelen en hoorden de ouverture tot ‘Carmen’ van Bizet. Geleidelijk begon ik me echter zeer ongemakkelijk te voelen. Ik kon moeilijk ademen en voelde een ongewone druk over mijn hele lichaam. En heel vreemd, mijn polsen begonnen pijn te doen, juist op die plaats waar ik dagelijks de zalf in een kruisje uitsmeerde. Ik had dringend frisse lucht nodig. Ik verontschuldigde me bij mijn gezelschap, verliet de zaal en stapte moeizaam naar de cafetaria van de opera. Elke stap en elke ademhaling werden me teveel. Er was gelukkig nog één tafeltje vrij. Ik haalde het nog net en liet me in de stoel vallen. Ik was plots zo moe dat ik mijn rechterarm op het tafeltje legde, en mijn hoofd op die arm. Dat was het laatste dat ik nog kon doen. Ik kon niets meer bewegen, zelfs niet met de ogen knippen. De mensen naast me zagen dit ongewone gedrag, maar reageerden niet. Misschien dachten ze dat ik dronken was. Ik wilde het uitroepen: “mensen, zien jullie dan niet dat het niet goed is met me”. Maar ik kon niets meer. Een ijzige koude liet zich in mijn tenen en vingers voelen. En heel merkwaardig, de koude breidde zich geleidelijk uit: van de tenen naar de hele voet, en klom langzaam door mijn benen omhoog. Hetzelfde voor mijn armen: de koude vloeide voort van de vingers naar de hand en de arm tot de schouder. Ik wist met een innerlijke zekerheid die niemand je hoeft te vertellen dat ik het niet zou overleven zo deze koude mijn hartstreek zou bereiken. Gek, om zo te moeten sterven, zonder afscheid. In gedachten vroeg ik de hemel om bijstand, en prevelde voor zover ik dat nog kon, de flarden van de gebeden die ik gekregen had. De pijn in de polsen was bijzonder toegenomen. Maar het uitschreeuwen ging niet. De verstijvende koude naderde mijn hartstreek. Ik voelde het: ik was aan het doodgaan.

Het ging om de chakra's.

En plots, als bij wonder, het stopte. Mijn hart bleef kloppen. En langzaam, uiterst moeizaam maar beetje bij beetje begon die ijzige koude te wijken. Ik voelde vanuit mijn hart de warmte terug in mijn hele lichaam en mijn ledematen komen. En nog een tijd later kon ik mijn handen en vingers terug bewegen. Ik kwam overeind. Vermoeid, vreselijk vermoeid, me ten volle ervan bewust dat ik een gevecht op leven en dood had geleverd. En dat ik het gewonnen had. De pijn in mijn polsen vervaagde. Volk stroomde plots de cafetaria binnen. De uitvoering was ten einde. Mijn vrouw en vrienden vonden mij verbouwereerd en half suf op de stoel hangend. Ik kon moeizaam een paar woorden zeggen. Het beterde geleidelijk en wat later kon ik zelfs wat onzeker op mijn benen staan. Autorijden ging niet meer. Maar daar zorgde mijn vrouw wel voor. De twee volgende dagen ben ik niet uit bed geweest. Maar de derde dag leek alles weer normaal. Ik wilde nu wel meer weten en vroeg een afspraak bij de zienster. Lachend opende ze de deur. "Ik was er gerust in dat je het ging halen" zei ze. "Ik heb op de zalf gewerkt tot ik 'zag' dat je het ging overleven". Enigszins geïrriteerd antwoordde ik: "weet je wel waar ik ben doorgegaan"? Haar replek was overtuigend: "Ja, want ik heb voor jou de grootste schok opgevangen". Ik begreep het nog niet ten volle en met een houding van "kijk eens wat je me hebt aangedaan" hield ik de beide polsen voor haar omhoog en zei: "maar die polsen, wat was er met die polsen?". Weer lachte ze: "Het ging niet echt om die polsen, het ging om de chakra's op die plaats. Je hebt een zwart-magische aanval doorstaan en het gevecht concentreerde zich juist daar. Als het kwade erin gelukt was die chakra's binnen te dringen, dan was je aura daar gebarsten, en dan had je je niet meer kunnen verdedigen. Dat was de reden waarom je de pijn op die plaats voelde. En als het kwade wel die kans had gekregen, dan stond jij hier nu niet meer". Ze keek me een tijdje veelzeggend aan. Ik moest wel even slikken.

Het occulte statuut

"Van waar komt dit kwaad dan wel?" drong ik verbaasd aan. Ze kende me en mijn lotgevallen in het leven behoorlijk goed. Met een haast medelijdende blik bekeek ze me wat bezorgd en zei toen: "Tracht nu zelf eens één keer te raden wie je zoiets wil aandoen en waarom". Nu werd alles me duidelijk: de dader, en ook het motief. Er was iemand die me niet kon hebben, en die me nog veel geld moest. En die met bijzonder veel wrok aan me moet hebben gedacht. Meer is niet nodig. Dat leerde ons D. Fortune met de schepping van haar wraakdemon (7.4.1.). En het onbewuste van die persoon, of zeggen we beter "het occulte statuut" van die iemand was behoorlijk krachtig. Alleszins krachtig genoeg om een aantal 'wraakdemonen' of 'larvae' tot leven te brengen. Ik noemde traag en afgemeten en met vragende blik de naam van die persoon. De zienster knikte veelzeggend. Toen, pas toen, drong het tot me door dat ze me een heel grote dienst had bewezen.

De eerstvolgende keer dat ik bij een arts moest zijn, vertelde ik hem dat ik tijdens een opera-uitvoering behoorlijk onwel was geworden, dat ik overal een intense koude voelde, me niet meer kon bewegen en in ademnood was gekomen. "Hyperventilatie" zei hij onmiddellijk en op een zelfzekere toon. "Dat was hyperventilatie". Toch wel behoorlijk verbaasd vroeg ik: "En wat zo ik aan dat tafeltje het bewustzijn toch had verloren?". "Dan had jouw parasympatisch zenuwstelsel het van je overgenomen, en was je gaan ademen zoals je dat doet tijdens je slaap. Je zou binnen de kortste keren terug zijn bijgekomen. Je ziet, er is geen reden tot bezorgdheid. Er is helemaal niets ergs aan de hand geweest. En wil je deze dingen in de toekomst vermijden, zorg dan dat je steeds een plastic zakje bij je hebt. Adem een paar keer in en uit in dat zakje. Het zuurstofniveau in de lucht die je inademt daalt dan en je wordt onmiddellijk beter".

Ik heb de dokter een lange seconde aangekeken. Een plastic zakje. Dat ik daar nog niet aan gedacht had. Wat kan het leven toch eenvoudig zijn. Ik heb hem bij het afscheid nog mijn dank uitgedrukt voor zijn snelle diagnose, zijn bezorgdheid, en voor zijn goede raad.

Ch. Baudouin, *Psychologie et pratique de l'auto-suggestion*⁵⁰ (Psychologie en praktijk van zelfsuggestie), schrijft dat paranormale genezers doorheen de eeuwen goede resultaten hebben behaald, daar waar de medische wetenschap tekort schoot. Hij wijdt dit voor een groot deel aan suggestie en schrijft dat in heel wat van dergelijke gevallen, het sterke geloof in de kracht van de genezer juist helend werkt. Dit is een mening die men kan bijtreden. De vraag is of alle vormen van paranormale genezing dan maar aan suggestie moeten toegeschreven worden. Ook Baudouin gaat niet zover. De getuigenissen die in dit boek ter sprake kwamen in verband met suggestie (4.3.1.), pleiten veeleer voor een paranormale krachtwerking. Het getuigenis hierboven vermeld, laat nauwelijks enige ruimte voor een suggestieve werking. Er werd het 'slachtoffer' enkel aangeraden een zalf op de polsen te wrijven en de passende gebeden te zeggen. Over wat hem te wachten stond, werd met geen woord gerept. Men kan dan ook moeilijk dit hele gebeuren - het zich onwel voelen, de tijdelijke maar algemene verlamming en het gevoel van een groeiende ijzige koude - uitsluitend aan suggestie toeschrijven. We zullen verder in de tekst (9.2.3.) op het verschil tussen een hogere spirituele genezing en een genezing via autosuggestie, nog terugkomen.

Een levenskracht die onheil veroorzaakt.

De doorsnee definitie van 'tragisch' luidt: "al wat slecht afloopt zonder uitzicht op beter". Het is het uitzichtloze dat het tragische schept. In het christendom waarin de H. Drie-eenheid uiteindelijk het laatste woord kan hebben, indien men wil geloven, is er niets echt tragisch. Dat wordt bijvoorbeeld geïllustreerd met de parabel van "de werkers van het elfde uur" (*Mattheüs*, 20). Zij die slechts de laatste uren van de dag in de wijngaard van hun heer hebben gewerkt, krijgen hetzelfde loon als zij die al van 's ochtends vroeg de druiven plukten. De werkers van het elfde uur zijn zij die lange tijd - aanhangers van de reïncarnatieleer zullen zeggen: 'vele levens' - zorgeloos geleefd hebben. Net als de cynische rechter in *Luc.*, 18:2/5 wilden zij God niet kennen en stoorden zich niet aan hun medemens. Ook zij krijgen bij hun bekering het volle dagloon. Ook zij worden opgenomen in Gods vergevende barmhartigheid. Absolute wanhoop bestaat volgens deze parabels niet. Doch in het louter niet-bijbels animisme, waarin zelfs de machtigste godheden - Satan inbegrepen - in situaties verzeilen die een slechte afloop behelzen zonder uitzicht op een oplossing, heeft al wat echt tragisch is, zijn ware plaats.

Keren we na deze toelichting terug naar het zogenaamde "occulte statuut" van iemand en illustreren we het met het verhaal van *Makalopembe*, uit Ch. Souroy, *Sorciers noirs et sorcier blanc*⁵¹ (Zwarte tovenaars en een witte tovenaar). De schrijver vertelt ons over zijn ervaringen in het toenmalige Belgisch-Congo. Wij vatten het lange hoofdstuk samen. Makalopembe is drager van een soort 'bezonken' onheil. Zijn tweede natuur of diepere 'ik' is zo dat hij onbewust onheil doorleeft maar het ook rondom zich verspreidt. Hij bezit 'het kwade oog', een onheilstichtende levenskracht of een kwade geest. Mantsch begaafden zeggen ons dat ooit een zwart magisch lot op hem geworpen werd. Zijn levenskracht die hem in het leven moet doen lukken, werd hem via occulte weg ontnomen. Wat maakt dat zijn leven een opeenvolging van allerlei tegenslagen vertoont. De zwarte tovenaar die het hem aandeed, echter, lukt. "Armzalige Makalopembe", de man die men nooit anders betitelt dan als 'arme drommel, onhandige idioot, mislukkeling'. Ziedaar, hoe de lokale bevolking hem duidt. Het is de uitwendige verschijningswijze van wat P. Tempels, *Bantu-filosofie*, de volle graad van "bya malwa" heet, van "een onheil stichtende levenskracht" die in de diepte van

Makalopembe's persoonlijkheid verborgen zit.

Makalopembe is lelijk, zielig en lui. Zijn vader, Gilima, was een nogal stevig gebouwd jager, een opgemerkt man. Maar dan als de grootste dronkeman van het dorp. Op zekere dag bracht men hem van de jacht thuis nadat een buffel - diep in het oerwoud - hem de buik met zijn horens opengereten had. Op de bijna leeggebloede Gilima hadden de middelen van de magiër geen effect. In de loop van de nacht stierf hij. Zoiets gebeurt nog en normaal gesproken zou enkel de familie daaronder te lijden hebben gehad. Maar de magiër was pas aan één van zijn eerste optredens toe en toevallig waren er vele aanwezigen bij wie het prestige, zeggen we de ijdelheid, van de magiër op het spel stond. Er moest dus gereageerd worden. De levende kip die bij de bereiding van de middelen een rol had gespeeld, was gezond, en de woorden waren in de loop van de ritus juist uitgesproken. Gevolg: wie ongelijk had, was het slachtoffer! Gilima had de magiër willen bedriegen, want voor de jacht had Gilima hem slechts een goedkope 'kisi', een goedkoop tovermiddel gevraagd, "juist goed voor antilopen". Maar met zoiets was hij een buffel te lijf gegaan. Zo is het maar natuurlijk dat het onheil gebeurde. Zo een fout kwam wel meer voor. Dus iets anders was aan het werk geweest, iets gevaarlijker.

De armzalige Makolopembe gaf zichzelf de schuld.

Van hemzelf kwam het hele onheil. De dorpelingen, meer bevreesd voor de magiër dan voor Makolopembe, waren het met die mening eens: "Makolopembe vertoont het kwade oog". Toch geraakt Makolopembe nog met Tabo getrouwd. Op zekere dag keert Tabo van de plantage terug met een voet die door een slangenbeet sterk gezwollen stond. De kwaal nam toe, tastte het been aan. Makolopembe werd ongerust: hij verwarmde water maar het bad gaf geen verlichting. Dan werd de magiër op de hoogte gebracht. Deze voerde een inkeping in de wonde uit, legde er de bereide verbanden op maar het gaf geen resultaat: het vergif stroomde al doorheen Tabo's aders. Zij ging in de loop van de nacht ter ziele. Geleidelijk werd de weduwnaar de algemene vijandigheid tegen hem gewaar: "andere inwoners werden wel door slangen gebeten maar de magiër redde ze. Waardoor komt het dat hij Tabo niet kan genezen?"

De kwalijkste onder hen herinnerden aan een zekere Djiadjoko, die enkele jaren geleden in dezelfde omstandigheden gestorven was. Iedereen wist dat het aan haar man lag die zich van haar had willen afmaken omdat hij bij haar geen kinderen kreeg. Die man had de boze geest in zich. Toeval of niet: net als Makolopembe had hij een witte vlek in zijn rechter oog. De slotsom wordt op een avond door zijn schoonvader gemaakt. "Makolopembe, mijn dochter is in uw handen gestorven. Ik weet wel dat een slangenbeet ernstig is maar men geneest er toch van. Waardoor heeft die beet Tabo het leven gekost? Uw vader werd, toen gij nog een kind waart, gedood. Uw moeder heeft u als wees achter gelaten. Zij ontvluchtte het dorp. Gij hebt geen geluk! Wat hebt gij de geesten aangedaan? En als men geen geluk heeft, dan hebben degenen die in uw omgeving leven, er ook geen! Nooit hebt gij iets ondernomen om dat noodlot te lijf te gaan. Weet gij het nog: zelfs de kip die gij zes jaar geleden bij het huwelijk met Tabo aan de magiër gegeven hebt, is twee dagen later doodgegaan. Iets dat de magiër u ongetwijfeld nooit vergeven heeft!"

Het eerste zoontje van Basa, Makalopembe's halfbroer werd ziek en stierf. Op een avond werd een tweede zoon van Basa ook ziek. Het kind klappertandde van de koorts. Een erge hoest kwetste zijn borst. Na enkele dagen stierf ook dit kind. Ditmaal waren de blikken vol haat. Men uitte bedreigingen. Meermaals hoorde men het woord 'likundu', "het kwade oog" uitspreken. Basa raadpleegt de dorpsmagiër. "Sinds Makalopembe bij mij inwoont, zijn twee kinderen gestorven uit mijn gezin. Op geheimzinnige wijze. Gij die alles weet, kunt gij mij zeggen waardoor?" De oude magiër sloot de ogen. Lange tijd bleef hij zwijgen. Onderwijl

streefde hij zijn tovergerief. Daarna stond hij op, greep in een hoek enkele planten, wierp ze in een vuurtje en keek naar de rook die opsteeg. Opnieuw stilte. Plots: “Makolopembe vertoont likundu en dus zal hij allen met wie hij leeft, ongeluk brengen. Gij moet hem dus wegjagen. Als hij weg is, breng mij dan een jonge geit. Het offer zal u reinigen, u en de uwen”. Basa komt thuis en zegt tot Makolopembe: “Gij hebt likundu. Gij hebt ons een noodlot berokkend. Ga weg, Makolopembe. Zoniet moet ik u en uw zoontje doden”. Makolopembe begaf zich dus op weg. Lang stapte hij. “Ik ben een vervloekte. Ik straal ongeluk uit. Zelfs de dood zal mij niet bevrijden. Want het is alom bekend dat likundu zelfs de doden belet te slapen”. Hij neemt zijn zoontje in zijn armen. “Wij vertonen likundu. Een boze geest is in ons die ons in onze buik beet heeft. Geen enkele magiër kan hem uitdrijven. Ik heb grote pijn in mijn hart maar om ons te genezen moet ik u doden”. Plots greep hij het kind bij het hoofd, legde het op de grond, nam zijn mes en wenend sneed hij het de keel over.

Het Belgisch koloniaal recht, een westers nominalistisch product, brengt zulk een ‘misdadiger’ in de gevangenis. Het wordt een proces op zijn Westers. Eens veroordeeld gedroeg Makolopembe zich in de gevangenis voorbeeldig maar groeide uit tot een “zielige automaat”, een ‘zombie’. Westerse mensen met hun rationalistische axiomata duiden als ‘misdaad’ wat binnen de axiomata van een archaische cultuur als “een logische en gewetensvolle daad” geduid wordt. Wat axiomata toch doen! Mantsch begaafden stellen dat Makolopembe in vroegere levens een aantal moorden pleegde en zichzelf zo tot een zwart magisch lot veroordeelde, een lot dat zich nog steeds verder uitwerkt.

Het is de eerste keer niet dat, in de loop der menselijke lotgevallen, zoiets als likundu, als een boosaardig vermogen vastgesteld wordt. In het Frans zegt men van iemand die onheil brengt dat hij of zij een “porte-poisse” is, iemand die gif in zich draagt en het uitstraalt. Elders noemt men ze onder meer ‘evoe’ (Trilles), ‘kumo’ (Sterley), of een ‘Lorelei’ (Duitse romantici). Zo iemand kan met de beste bedoelingen bezield zijn maar toch ‘nefast’ zijn, zoals occultisten in het Frans zeggen. Hij of zij straalt dan onheil rondom zich uit. De verschijningswijze lijkt goed, maar het verborgen en fundamentele wezen is dat heel wat minder of niet. Mantsch begaafden stellen dit dubbelhartige of tweesnedige vast. Maar ook zij zijn niet steeds onfeilbaar, zoals Pater Tempels met de negro-Afrikanen opmerkt. Fortune sprak van een personaliteit en een verborgen individualiteit (3.2.2.). Christus had het in *Mat.* 23:25 over witgepleisterde graven: “Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, schijnheiligen, u maakt de beker en de schotel vanbuiten schoon, maar vanbinnen zitten ze nog vol roofzucht en gulzigheid. Jullie lijken op witgekalkte graven, die er van buiten wel mooi uitzien, maar van binnen vol liggen met doodsbeenderen en allerlei onreinheid” (2.5.).

Het uitzichtloze van zo een situatie is tragische. Buitenbijbelse religies geven zelden een definitieve oplossing. Daar heeft al wat echt tragisch is, zijn ware plaats. Volgens het christendom, waar de H. Drie-eenheid uiteindelijk het laatste woord heeft, is er niets echt tragisch. We komen daar in het laatste hoofdstuk (13: De bovennatuur) nog op terug.

En nog dit: een aantal mensen draagt een schapulier aan een kettinkje om de hals. Dat kan een kruisje zijn of een afbeelding van een heilige, van Maria, de moeder van Jezus, of van wie ook. Zo een schapulier deelt in de heiligheid van de afgebeelde persoon. Men kan deze afbeelding ook verder opladen en versterken met gedachtekracht, bijvoorbeeld door een herhaald gebed. Dan laden krachtige Trinitaire energieën deze verder op. Sensitieven zullen dit verschil in lading voelen. Zieners zullen zeggen dat het voorwerp zo een veel krachtigere en lichtende aura krijgt. Uiteindelijk wordt het dan een soort van fetisj, die de drager beschermt. Men kan zo een schapulier dan vergelijken met een talisman zoals Julia Pancrazi

deze maakte. Het spreekt voor zich dat een profaan mens of zelfs een al te nominalistisch ingestelde religie deze visie helemaal niet deelt.

7.6. Een religieuze magie, of een magische religie

We zijn in dit hoofdstuk dieper ingegaan op mantiek en magie en we hebben via heel wat getuigenissen trachten aan te tonen dat er inderdaad werkelijkheid mee gemoeid is. Soms zelfs op indringende wijze. Wat is nu het belang van dit alles in een tekst die het wil hebben over religie als een ervaarbare werkelijkheid. Het antwoord is heel eenvoudig. Voor een nominalistische, moderne en postmoderne, kritische religie heeft dit alles geen belang. Ja, is het helemaal niet relevant, en voor een aantal van hun belijders niet eens een onderzoek waard. In feite heeft men dan al beslist voordat men de gegevens tot hun recht heeft laten komen. Men laat wat 'is', niet zijn wat het werkelijk 'is'. Peirce (2.3.) zou het hier heel zeker over een 'vooordeel' (een 'apriory') hebben.

Een ethische religie die het echter voortdurend heeft over fijnstoffelijke krachtwerkingen, maakt in wezen gebruik van dezelfde principes bij haar erediensten, rituelen en inwijdingen, als hier beschreven werden. Uiteraard dan niet om het kwade in het geheel van de werkelijkheid te doen toenemen, wel om magische middelen aan te wenden en de mens bij te staan en te helpen in zijn verdere evolutie. Dit zal volgens het christendom zeker al ten dele gelden voor wat we in haar visie de 'buitennatuur' hebben genoemd, maar des te meer met betrekking tot wat zij de 'bovennatuur' heet. We komen daar nog uitvoerig op terug.

P. Schebesta, *Oorsprong van de godsdienst*⁵², zegt het als volgt. "Voor veel magische praktijken levert de parapsychologie misschien een betere verklaring dan de godsdienstgeschiedenis of de godsdienstfilosofie. Als de magiër zijn kracht aan God ontleent, krijgt de magie misschien wel iets als een religieus karakter". En verwoorden we dan ook maar ineens hetzelfde, maar vanuit de andere hoek: Als de middelaar, de priester, zijn kracht aan God ontleent, dan krijgt religie misschien wel zoiets als een magisch karakter.

P. Tempels, *Bantoe filosofie*⁵³, schrijft dat zijn Baluba niet konden begrijpen waarom de missionarissen hun de magie wilden verbieden: "Het kan toch niet verkeerd zijn gebruik te maken van de middelen die God de mens heeft gegeven, om zijn levenskracht in stand te houden en te versterken". Heel wat magie, vooral archaische, werkt juist erg samen met een gewetensvolle god. Men spreekt van witte magie. Anders, ja 'zwart', wordt magie als zij, geheel buiten Gods decaloog, werkt met autonome en gewetenloze godheden.

M.a.w. indien men vooraf de magie als bijgeloof heeft afgeschreven, als duivelskunst heeft veroordeeld, of als zwarte magie heeft verdacht gemaakt, dan volgt daaruit dat zij niet met religie in de hogere zin te verenigen is. De vraag is of dat inderdaad zo is.

7.7. Mantiek en magie II: samengevat

Dit hele hoofdstuk behandelde op een verdiepte wijze mantiek en magie. We gingen in op telepathie, het vermogen om bewustzijnsinhouden rechtstreeks over te brengen, ongehinderd door de beperkingen van tijd en ruimte. We vonden dat telepathie verband houdt met datgene waar het 'hart' is, waar ons bewustzijn en onze emotie op afgestemd zijn.

Vervolgens verdiepten we ons in magie en beschreven er een aantal kenmerken van. Zo zoekt bij alle magisch werk het gelijke steeds het gelijke, en een volgehouden gedachteconcentratie leidt tot een kwalitatieve sprong, waardoor magie inderdaad 'effect' heeft.

Geconcentreerde gedachten komen bovendien tot leven in de eigen aura, maar kunnen deze verlaten bij hun zoektocht naar wat op hen lijkt en wat met hen samenhangt.

We hadden aandacht voor de magische suggestie. Deze houdt in dat het een on- of onderbewust proces is. Deze suggestie kan zich bij een normaal bewustzijn op een hypnotische wijze realiseren, maar het kan net zo goed tijdens de slaap. Ten slotte kon deze suggestie van op afstand, telepathisch, gegeven worden, en dat zowel ten goede als ten kwade. Geschiedt dit ten kwade, dan brengt het ons naadloos bij wat men zwarte magie heet. Een aantal steekproeven getuigde van de afschuwelijke gevaren die hieraan kunnen verbonden zijn.

Ten slotte hadden we ook aandacht voor fetisjisme: het vervaardigen van een soort magische batterij, geladen met een welbepaalde opdracht en met de vereiste fijnstoffelijke energie om die gedachte ook ten uitvoer te brengen. Dit kon eveneens ten goede of ten kwade. We wezen op de machtsstrijd die zich hierbij voordoet en waarbij – voorlopig - de sterkste, niet de meest gewetensvolle het haalt. In die strijd kan men wel de hulp inroepen van andere, ‘hogere’ en meer machtige wezens. Deze kunnen zich volgens het christendom situeren in de buiten-natuur, maar evenzeer en heel wat machtvoller in de bovennatuur. Dat is dan uiteraard het terrein van de religie. Daar komen we verder in de tekst nog uitgebreid op terug.

Referenties hoofdstuk 7

- ¹ Bois J., La télépathie, in Les Etrennes merveilleuses, Paris, 1914, 211.
- ² Feldmann J., Occulte verschijnselen, Den Haag, 1949, 79.
- ³ Haich E., Inwijding, Deventer, Ankh Hermes, 1978 (// Einweihung, Thielle, Fankhauser, 1960), 62.
- ⁴ Bois J. La télépathie, in Les Etrennes merveilleuses, Paris, 1914, 203/213.
- ⁵ Welter G., Les croyances primitives et leurs survivances, Paris, 1960, 73.
- ⁶ J. Gabet et E. Huc, Souvenirs d'un voyage dans la Tartarie, le Thibet et la Chine pendant les années 1844, 1845 en 1846. In vertaling: Huc E.R., Dwars door Mongolië, 1953, Nijmegen, De koepel.
- ⁷ De Rochas A., l'extériorisation de la sensibilité, Paris, Pygmalion, 1977.
- ⁸ Gmelig Meijling W.H., Gijsen W., De aura (Uitstraling van mens, dier, plant en steen), Deventer, Ankh - Hermes, 1975, 21.
- ⁹ Rivière J. M., A l'ombre des monastères Thibétains, Paris, Attinger, 1930, 177.
- ¹⁰ David - Neel A., Magic and mystery in Tibet, London, Unwin paperbacks, 1939⁻¹, 1965, 219 (//Mystiek en magie in Tibet, Amsterdam, Gnosis, 1941).
- ¹¹ Owen I.M. / Sparrow M., Philip le fantôme, Ontario, Ed. Québec Amérique, 1979.
- ¹² Gmelig Meijling / W.H., Gijsen W., De aura (Uitstraling van mens, dier, plant en steen), Deventer, Ankh - Hermes, 1975, 24.
- ¹³ Graichen G., De nieuwe Heksen, gesprekken met heksen, Baarn, De Kern, 1987, 81.
- ¹⁴ Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 41.
- ¹⁵ De Jong K.H., De zwarte magie, Den Haag, Leopolds uitgeverij, 1955⁻², 234.
- ¹⁶ Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 10.
- ¹⁷ Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 201.
- ¹⁸ Grant J., Meer dan één leven, Deventer, Ankh-Hermes, 1973, 32.(// Many lifetimes, Victor Gollancz Ltd., London, 1968).
- ¹⁹ David - Neel A., Magic and mystery in Tibet, London, Unwin paperbacks, 1939⁻¹, 1965, 285. (// Mystiek en magie in Tibet, Amsterdam, Gnosis, 1941).
- ²⁰ Gerda Walther, Phänomenologie der Mystik, Walter-Verlag, Olten und Freiburg, 1955, 65.
- ²¹ Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 211.
- ²² Fortune D., Esoteric philosophy of love and marriage, Northamptonshire (VK), The aquarian Press, 1982⁻⁶, 52.
- ²³ Grant J., Meer dan één leven, Deventer, 1973, 202.
- ²⁴ Muldoon S., The projection of the astral body, New York, S. Weiser, 1980⁻¹⁰, 37.
- ²⁵ Gillot M., Op de drempel van het onzichtbare, Deventer, Kluwer, 1960. (// Aux portes de l' invisible, Paris), 1960, 25-27.
- ²⁶ Monroe R., Uittredingen, Experimenten buiten het lichaam, Deventer, Ankh-Hermes, 1980, 58.
- ²⁷ Bertrand I., La sorcellerie, Paris, (rond 1900), Librairie Bloud et Barral, 57 / 59.
- ²⁸ David - Neel A., Magic and mysterie in Tibet, London, Unwin paperbacks, 1939⁻¹, 1965, 94. (//Mystiek en magie in Tibet, Amsterdam, Gnosis, 1941).
- ²⁹ Tenhaef, Spiritisme, s Gravenhage, Leopold, 1975, 164.
- ³⁰ Papus (Dr. G. Encausse), l'envoûtement, Paris, 1954⁻⁴, 7, 10.
- ³¹ Gmelig Meijling / W.H., Gijsen W., De aura (Uitstraling van mens, dier, plant en steen), Deventer, Ankh - Hermes, 1975, 24.
- ³² De Jong K.H., De zwarte magie, Den Haag, Leopolds uitgeverij, 1955-2, 51.
- ³³ Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 73-76, Plutarchus Tafelgesprekken, V, vr. 7, 60.
- ³⁴ Hexe Petra, geïnterviewd in het Duitse maandblad Cosmopolitan, nr 10, oktober 1985.
- ³⁵ Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 57.
- ³⁶ Guillot R., Les crimes de la pleine lune, Paris, Editions Alain Lefevre, 1979, 19.
- ³⁷ Bertrand I., La sorcellerie, Paris,, s.d. (rond 1900), Librairie Bloud et Barral, 43-44.
- ³⁸ Feldmann J., Occulte verschijnselen, Den Haag, 1949, 335.
- ³⁹ Gillot M., Aux portes de l'invisible, Neuchatel (Ch), La table ronde, 1968, 36.
- ⁴⁰ Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 98.
- ⁴¹ Gillot M., Des sorciers, des envoûteurs, des mages, Paris, La table ronde, 1961.
- ⁴² de Brosses Ch., Du culte des dieux fétiches, Paris, 1760.

-
- ⁴³ Pancrazi J., *La voyance en héritage*, Paris, Filipacchi, 1992, 90, 164.
- ⁴⁴ Stokvis B., *Psychologie der suggestie en autosuggestie*, Lochem, De tijdstroom, 1947, 33.
- ⁴⁵ David - Neel A., *Magic and mystérie in Tibet*, London, Unwin paperbacks, 1939¹, 1965, 94. (*//Mystiek en magie in Tibet*, Amsterdam, Gnosis, 1941, 354).
- ⁴⁶ Fortune D., *De geheimen van Dr. Taverner*, Amsterdam, Gnosis, s.d., 69, *De geparfumeerde papaverkoppen*.
- ⁴⁷ Pancrazi J., *La voyance en héritage*, Paris, Filipacchi, 1992, 201.
- ⁴⁸ d'Ignis B., *Traité pratique du désenvoûtement et du contre - envoûtement*, Rennes, Vert et rouge éditions 2002, 41ss.
- ⁴⁹ Katz R., *Num, Heilen in Ekstase. Spiritualität und uraltes Heilwissen: Die faszinierende Welt der San im südlichen Afrika*, Ansata-Verlag, Interlaken, Schweiz, 1985, 240-241.
- ⁵⁰ Baudouin Ch., *Psychologie et pratique de l'auto-suggestion*, Editions idégraf, 1990, 52.
- ⁵¹ Souroy Ch., *Sorciers noirs et sorcier blanc, (la magie, la sorcellerie et ses drames)*, Makalopembe, Bruxelles, 1952, 161 / 206 (le likundu).
- ⁵² Schebesta P., *Oorsprong van de godsdienst*, Tielt / Den Haag, Lannoo, 1962, 63.
- ⁵³ Tempels P., *Bantoe filosofie*, Antwerpen, De Sikkel, 1946, 17.

Personenregister

- Baudouin Ch., 49, 55
Bertrand I., 25, 37, 54
Bois J., 5, 6, 54
Bomans G., 47
Carnavon, 33
Carter H., 33
Christus Jezus, 6, 7, 8, 9, 27, 51
Comte A., 40
Croiset G., 6
David, 36, 54, 55
David-Neel A., 11, 20, 25, 28, 43
de Brosses C., 40, 54
De Jong K., 16, 29, 54
de Rochas A., 9
Deleuze J., 16
Democritus, 29
d'Ignis B., 46
Drie-eenheid, 46, 49
Eliseüs, 9
Encausse G., 27, 54
Ezechiël, 8
Feldmann J., 5, 6, 38, 54
Fortune D., 16, 17, 18, 19, 21, 22, 27, 29,
30, 31, 32, 33, 35, 38, 39, 40, 44, 48, 51,
54, 55
Freud S., 29, 30, 31
Gabet J., 8, 54
Gijsen W., 10, 54
Gillot M., 23, 36, 38, 39, 54
Gmelig W., 10, 13, 28, 54
Graichen G., 13, 54
Grant J., 4, 6, 19, 20, 22, 23, 54
Haich E., 4, 5, 54
Hexe Petra, 33, 34, 35, 40, 42, 46, 54
Hitchcock A., 12
Huc E., 8, 54
Jenner E., 7
Kant I., 7
Katz R., 55
Leibniz G., 10
Marcus, 9
Mesmer F., 16
Monroe R., 24, 54
Muldoon S., 23, 54
Ouwen I., 12, 54
Pancrazi J., 41, 42, 44, 46, 55
Plato, 10
Plotinus, 28
Pythagoras, 10
Rivière J., 10, 54
Sagée E., 25
Schebesta P., 52, 55
Schopenhauer A., 20, 26
Souroy C., 49, 55
Sparrow M., 12, 54
Sterley J., 51
Stokvis B., 43, 55
Tempels P., 49, 51, 52, 55
Tenhaeff W., 26
Thomas a Kempis, 6
Tolstoi N., 47
Trilles H., 34, 51
von Goethe W., 4
von Hartig A., 34
Walther G., 21, 54
Welter G., 8, 54